Ч. 45 (14.875). Львів, четвер 3. березня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британські лейбуристи проти візити румунського короля в Льондоні.

Кількох представників опозиції гостро виступило на вчорашнім вечірнім засіданні палати послів проти заповідженої офіційної візити румунського короля в Льондоні. Зокрема виступають проти того лейбуристи.

Палата послів відкинула 208-ма голосами проти 104. внесок, що домагається від уряду вияснень у тій справі.

Як повитають Гітлера в Італії?

Італійська преса подає подробиці повитання, яке мають зробити Гітлерові підчас його побуту в Римі.

Остійський двірець зовсім перебудують та окружать просторою площею. Від того двірця йтиме нова тріюмфальна дорога, через тріюмфальну алею, Колісей та імперіяльну алею.

Гітлер з почотом переїде до квіринальської палати і там замешкає в кімнатах, де колись жив італійський наслідник престолу. З ним приїдуть міністри: Гес, Гебельс, Рібентроп і Герінг.

Гітлер буде присутній на сухопутніх, повітряних і морських маневрах. Базою тих останніх буде Неаполь.

Нові дипльоматичні представники національної Еспанії.

З огляду на те, що конференція Малої Антанти рішила визнати еспанський національний уряд, він намітив Паленсію на посла в Білгороді або в Анкарі, Ромера Радігалеса — в Атенах і Прата — в Букарешті.

БРИТІЙСЬКІ ПОГОЛОСКИ Й ЕСПАНСЬКЕ ДЕМЕНТІ.

У Гібральтарі відбулись великі британські маневри з того приводу в англійській пресі появилася вістка про протианглійські демонстрації в еспанській місцевости Ля Лінеа, що лежить біля кордону Гібральтару. Ген. Кейпо де Ляно виголосив там промову, в якій заявив, що Англія вкрала Гібральтар від Еспанії. „Гібральтар — сказав він буцімто — зрабували нам англійські бандити, що перекупили наш уряд і в той спосіб опанували цю скалу. Але вона є і буде еспанською". — Промову було чути в Гібральтарі, бо Кейпо де Ляно говорив через мегафон. Ця промова викликала в англійських колах велике обурення.

Віцепремієр та міністр внутрішніх справ еспанського національного уряду рішуче заперечили цю вістку.

Чеські надії на СССР і наміри чеських комуністів.

„СССР — ЦЕ НАЙБІЛЬШИЙ ОБОРОНЕЦЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ."

Чехословацьке „Товариство для культурних і господарських звязків зі СССР" уладило в Пільзні **при участи активних старшин** та б. легіонерів маніфестацію в честь червоної армії.

Отаман чехословацької армії Пташинський заявив у своєму рефераті, що **„СССР та його могутня армія — це найбільші оборонці незалежности Чехословаччини"**. Присутні приготовили прелегентові велику овацію.

„ДО МОСКВИ ЇЗДИМО ВЧИТИСЯ, ЯК СКРУТИТИ ВАМ ГОЛОВУ."

Чеський комуністичний посол Готт заявив у одній промові в парляменті м. ін. таке: „Ви, соціял-фашисти закидуєте, що ми нарушуємо вам спокій. Справді — ми агітуємо і нарушуємо ваш спокій. Не дамо вам ні хвилини спокою, щоб ви не мали змоги перетравити того, що ви виссали з пролетаріяту... Чому викидаєте нас із того парляменту? Тому, що добре знаєте, що **одного гарного дня поступимо з вами так, як поступили російські большевики з царем, буржуазією та Керенським.**

Закидуєте нам, що боремося проти чехословацької держави? Так, супроти вашої капіталістичної держави не маємо заслуг, ми за них встидались би. Ми є пролетарською партією, **нашим найвищим трибуналом є Москва. До Москви їздимо вчитися, як вам скрутити шию.** А вам хіба відомо, що московські большевики — мистці у тій справі."

Втрати японського і китайського летунства.

Представник японського командування в Китаю заявив, що від початку далеко-східньої війни знищено коло 410 китайських літаків на летунських майданах, 350 зістрілено в повітрі. Японське летунство втратило найбільше 80 апаратів.

Присилайте передплату!

Sygn. VI. 1. Pr. 55/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. L. Małecki, Sędziowie S. O. d-r J. Locker i P. Dyćewicz w sprawie konfiskaty nr. 34 czasopisma p. t. „Diło" z dnia Lwów, dnia 17. lutego 1938 r. do sygn. VI. 1. Pr. 55/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 22. lutego 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 17. lutego 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 34 z daty Lwów, dnia 17. lutego 1938 r., zawierającego: w art. p. t. „Nastroji lwiwśkoji wułyci u warszawśkomu sojmi" w użytym przy nazwie Małopolska Wschodnia cudzysłowie, znamiona przestępstwa z art. 154 § 1 i 2 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa, przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Użyty przy urzędowej nazwie części obszaru Państwa Polskiego cudzysłów, ma na celu poddanie w wątpliwość zasadności opartej na prawdzie historycznej nazwy Małopolska Wschodnia, a tym samym propagandę ukraińskich nacjonalistycznych haseł separatystycznych. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Małecki, w. r. Protokolant: Bartków, w. r. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekret.

—o—

Парцеляція і політика.

Львів, 2. березня 1938.

Справою, що нею найбільше цікавиться українське громадянство та його незалежна преса, є без сумніву земельна справа, чи пак політика польського уряду в ділянці виконання земельної реформи. Цій справі присвячено вже чимало місця і на сторінках „Діла", говориться про неї і на політичних партійних зїздах та вічах у краю, а з кінцем 1936 р. переведено навіть ширшу вічеву акцію в краю заходом діячів УНДО з протестами проти дальшої кольонізації польським елементом зі заходу українських земель у Польщі та за переведенням парцеляції виключно поміж місцеве малоземельне й безземельне хліборобське населення. Очевидно, цікавиться повищою справою й УПР., зокрема при нагоді щорічних буджетових дебат у соймі й сенаті, піддаючи строгій і річевій критиці земельну політику міністерства хліборобства та земельних реформ.

Так було воно і цього року. Пос. Пеленський у буджетовій комісії та посли Болюх і д-р Баран на пленум сойму обговорили докладно цілу процедуру земельних властей, що йде в тому напрямку, щоб обмежити, а то взагалі не допустити українського хлібороба до купна парцельованої землі, всупереч тому, що закон про виконання земельної реформи дає першенство сусідській парцеляції. Згадані посли навели у своїх промовах цілу низку конкретних випадків, як то не допускають наших хліборобів до купна землі, або як їх змушують до зміни греко-кат. обряду на римо-католицький за ціну закваліфікування як набувців парцеляційного наділу.

Про згадану земську політику уряду говорив обширно на пленумі сойму пос. д-р Степан Баран дня 22. лютого ц. р., що теж обговорив і поодинокі закони, які діють у земельній справі. Ще минулого року в часі надзвичайної літньої сесії сойму вніс пос. д-р Баран (16. червня 1937) обширну інтерпеляцію до міністра хліборобства й земельних реформ з поданням місцевостей, дат та осіб, що безпосередньо були зацікавлені в парцеляції та з характеристикою поведінки органів державної адміністрації у цій справі — теж на підставі конкретних фактів і дат. Відповідь міністра Поніятовського на згадану інтерпеляцію посла д-ра Барана подало недавно „Діло" і вона найкраще характеризує сучасну політику ресорту хліборобства й земельних реформ супроти наших найбільших життєвих справ. Ця відповідь була доповненням програмової промови мін. Поніятовського до виконування земельної реформи, яку він виголосив на пресовій конференції у Варшаві 23. жовтня 1936 р., бо у соймі такої програмової промови він ще досі не виголосив ніколи. Суть відповіди мін. Поніятовського на інтерпеляцію посла д-ра Барана у тому, що він заповів, що буде переводити і дальше кольонізацію львівського воєвідства на схід від Сяну, а передовсім тернопільського, поселенцями з повітів Переворськ, Ланцут, Ряшів, Кольбушова, Ніско і Тарнобжег, бо вони є перенаселені і мають лиху зем-

Ч. 46 (14.878). Львів, четвер 3. березня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 225-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британські лейбуристи проти візити румунського короля в Льондоні.

Кількох представників опозиції гостро виступило на вчорашнім вечірнім засіданні палати послів проти заповідженої офіційної візити румунського короля в Льондоні. Зокрема виступають проти того лейбуристи.

Палата послів відкинула 208-ма голосами проти 104. внесок, що домагається від уряду виснень у тій справі.

Як повитають Гітлера в Італії?

Італійська преса подає подробиці повитання, яке мають зробити Гітлерові підчас його побуту в Римі.

Остійський двірець зовсім перебудують та окружать просторою площею. Від того двірця йтиме нова тріюмфальна дорога, через тріюмфальну алею, Колісей та імперіяльну алею.

Гітлер з почотом переїде до квіринальської палати і там замешкає в кімнатах, де колись жив італійський наслідник престолу. З ним приїдуть міністри: Гес, Гебельс, Рібентроп і Герінг.

Гітлер буде присутній на сухопутніх, повітряних і морських маневрах. Базою тих останніх буде Неаполь.

Нові дипльоматичні представники національної Еспанії.

З огляду на те, що конференція Малої Антанти рішила визнати еспанський національний уряд, він наметив Паленсію на посла в Білгороді або в Анкарі, Ромера Радігалеса — в Атенах і Прата — в Букарешті.

БРИТІЙСЬКІ ПОГОЛОСКИ Й ЕСПАНСЬКЕ ДЕМЕНТІ.

У Гібральтарі відбулись великі британські маневри з того приводу в англійській пресі появилася вістка про протианглійські демонстрації в еспанській місцевости Ля Лінеа, що лежить біля кордону Гібральтару. Ген. Кейпо де Ляно виголосив там промову, в якій заявив, що Англія вкрала Гібральтар від Еспанії. „Гібральтар — сказав він буцімто — зрабували нам англійські бандити, що перекупили наш уряд і в той спосіб опанували цю скалу. Але вона є і буде еспанською". — Промову було чути в Гібральтарі, бо Кейпо де Ляно говорив через мегафон. Ця промова викликала в англійських колах велике обурення.

Віцепремієр та міністр внутрішніх справ еспанського національного уряду рішуче заперечили цю вістку.

Чеські надії на СССР і наміри чеських комуністів.

„СССР — ЦЕ НАЙБІЛЬШИЙ ОБОРОНЕЦЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ."

Чехословацьке „Товариство для культурних і господарських звязків зі СССР" уладило в Пільзні **при участи активних старшин** та б. легіонерів маніфестацію в честь червоної армії.

Отаман чехословацької армії Пташинський заявив у свому рефераті, що **„СССР та його могутня армія — це найбільші оборонці незалежности Чехословаччини"**. Присутні приготовили прелегентові велику овацію.

„ДО МОСКВИ ЇЗДИМО ВЧИТИСЯ, ЯК СКРУТИТИ ВАМ ГОЛОВУ."

Чеський комуністичний посол Ґотт заявив у одній промові в парляменті м. ін. таке: „Ви, соціял-фашисти закидуєте, що ми нарушуємо вам спокій, Справді — ми агітуємо і нарушуємо ваш спокій. Не дамо вам ні хвилини спокою, щоб ви не мали змоги перетравити того, що ви виссали з пролетаріяту... Чому викидаєте нас із того парляменту? Тому, що добре знаєте, що **одного гарного дня поступимо з вами так, як поступили російські большевики з царем, буржуазією та Керенським.**

Закидуєте нам, що боремося проти чехословацької держави? Так, супроти вашої капіталістичної держави не маємо заслуг, ми за них встидались би. Ми є пролетарською партією, **нашим найвищим трибуналом є Москва. До Москви їздимо вчитися, як вам скрутити шию.** А вам хіба відомо, що московські большевики — мистці у тій справі".

Втрати японського і китайського летунства.

Представник японського командування в Китаю заявив, що від початку далеко-східньої війни знищено коло 410 китайських літаків на летунських майданах, 350 зістрілено в повітрі. Японське летунство втратило найбільше 80 апаратів.

Присилайте передплату!

Sygn. VI. 1. Pr. 55/38. Wyciąg z protokołu wspól. tego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział Karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. L. Melicki, Sędziowie S. O. d.r J. Locker i P. Dyszewicz w sprawie konfiskaty nr. 34 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 17. lutego 1938 r. do sygn. VI. 1. Pr. 55/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 22. lutego 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za uprawiedliwioną dokonaną dnia 17. lutego 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 34 z daty Lwów, dnia 17. lutego 1938 r., zawierającego: w art. p. t. „Nastroji lwiwskoji wułyci u warszawśkomu sojmi" w ustępie przy nazwie Małopolska Wschodnia cudzysło. tów, znamiona przestępstwa z art. 154 § 1 i 2 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa, przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. XII. 1862. Dz. p. p. nr. 6 ex 1863, t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Użyty przy urzędowej nazwie części obszaru Państwa Polskiego cudzysłów, ma na celu poddanie w wątpliwość zasadności opartej na prawdzie historycznej nazwy Małopolska Wschodnia, a tym samym propagandę ukraińskich nacjonalistycznych haseł separatystycznych. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Melicki, w. r. Protokolant: Bartków, w. r. Za zgodność: L. Jankowicz kier. sekret.

—о—

Парцеляція і політика.

Львів, 2. березня 1938.

Справою, що нею найбільше цікавиться українське громадянство та його незалежна преса, є без сумніву земельна справа, чи пак політика польського уряду в ділянці виконання земельної реформи. Цій справі присвячено вже чимало місця і на сторінках „Діла", говориться про неї і на політичних партійних зїздах та вічах у краю, а з кінцем 1936 р. переведено навіть ширшу вічеву акцію в краю заходом діячів УНДО з протестами проти дальшої кольонізації польським елементом зі заходу українських земель у Польщі та за переведенням парцеляції виключно поміж місцеве малоземельне й безземельне хліборобське населення. Очевидно, цікавиться повищою справою й УПР., зокрема при нагоді щорічних буджетових дебат у соймі й сенаті, піддаючи строгій і річевій критиці земельну політику міністерства хліборобства та земельних реформ.

Так було воно і цього року. Пос. Пеленський у буджетовій комісії та посли Болюх і д-р Баран на пленум сойму обговорили докладно цілу процедуру земельних властей, що йде в тому напрямку, щоб обмежити, а то взагалі не допустити українського хлібороба до купна парцельованої землі, всупереч тому, що закон про виконання земельної реформи дає першенство сусідській парцеляції. Згадані посли навели у своїх промовах цілу низку конкретних випадків, як то не допускають наших хліборобів до купна землі, або як їх змушують до зміни греко-кат. обряду на римо-католицький за ціну закваліфікування як набувців парцеляційного наділу.

Про згадану земську політику уряду говорив обширно на пленумі сойму пос. д-р Степан Баран дня 22. лютого ц. р., що теж обговорив і поодинокі закони, які діють у земельній справі. Ще минулого року в часі надзвичайної літньої сесії сойму вніс пос. д-р Баран (16. червня 1937) обширну інтерпеляцію до міністра хліборобства й земельних реформ з поданням місцевостей, дат та осіб, що безпосередньо були зацікавлені в парцеляції та з характеристикою поведінки органів державної адміністрації у цій справі — теж на підставі конкретних фактів і дат. Відповідь міністра Понятовського на згадану інтерпеляцію посла д-ра Барана подало недавно „Діло" і вона найкраще характеризує сучасну політику ресорту хліборобства й земельних реформ супроти наших найбільших життевих справ. Ця відповідь була доповненням програмової промови мін. Понятовського до виконування земельної реформи, яку він виголосив на пресовій конференції у Варшаві 23. жовтня 1936 р., бо у соймі такої програмової промови він ще досі не виголосив ніколи. Суть відповіди мін. Понятовського на інтерпеляцію посла д-ра Барана у тому, що він запокоїв, що буде переводити і дальше кольонізацію львівського воєвідства на схід від Сяну, а передовсім тернопільського, поселенцями з повітів Переворськ, Ланьцут, Ряшів, Кольбушова, Ніско і Тарнобжег, бо вони є перенаселені і мають лиху зем-

зо та майже ніяких парцеляційних теренів. Зате львівське воєвідство на схід від Сяну має ще мати коло 36.000 га, а тернопільське близько 100.000 га землі, яку слід розпарцелювати згідно з постановами закону про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р.; в додатку і почва родючої землі є там куди краща, як на заході у вичислених вище повітах. Про те, що Галичина і на сході є надмірно перелюднена хліборобським малоземельним та безземельним населенням і що панує тут нечуваний голод, мін. Понятовський не сказав у своїй відповіді ні одного слова. Зате із статистичними датами говорив про цю справу докладно президент Хліборобської Палати у Львові п. Папара у свому рефераті при отворенні Господарської Ради у Львові 12. лютого ц. р. в приявї кількох міністрів — між ними й мін. Понятовського — та ріжних польських достойників, політиків і господарських діячів. Жаль тільки, як це й „Діло" зазначило, що зі свого реферату п. Папара не зробив ніяких висновків, а саме, що кольонізацію Галичини на сході слід раз на завжди припинити, бо для кольонізації нема тут місця!

Вертаємось до промови пос. д-ра Ст. Барана, що більш-менш дає цілість теперішньої урядової політики в парцеляційній ділянці. Після обговорення усіх діючих земельних законів, що відноситься до парцеляції та військового осадництва (останні тільки у східних воєвідствах), посол д-р Баран навів у своїй промові цілу низку фактів, що саме відносяться до урядової політики в земельній справі. Ось вони:

Мин. року переведено на терені чотирьох південно-подільських повітів — Заліщики, Борщів, Чортків і Копичинці — парцеляцію цілої низки фільварків. Між іншим уперше в парцеляційній практиці зайшов випадок, що уряд чи пак Державний Рільний Банк став творити оселі на пруський зразок, зриваючи з дотеперішньою практикою, що кольоністи набували тільки саму землю без ніяких будинків і вже справою самого кольоніста було власними засобами постарати собі мешкальні й господарські будинки на набутому наділі. Мин. року вперше в громаді Бедриківці біля самих Заліщик (село типово малоземельне й безземельне) збудовано окрему оселю для кольоністів зі заходу на просторі 400 га. Утворено там 41 самост. господарств з простором пересічно пять гектарів і вибудовано для кольоністів мешкальні й господарські будинки в ціні 12.000 до 13.000 золотих за пятьгектарове господарство разом з готовими новими будинками, з криницями й дорогами. При цьому кольоніст платив тільки незначну квоту, діставши все на низькопроцентову сплату на 57 літ. Те саме зроблено в громаді Угриньківці, повіт Заліщики, де створено оселю з будинками для 42 кольоністів на просторі 600 моргів. Є в пляні перевести це саме в цьому році при парцеляції деяких фільварків і в борщівському повіті.

В громаді Заліссє, пов. Чортків, при парцеляції мин. року місцеві українські селяни, що творять там велику більшість населення, набули тільки 15%, решту розпарцельовано поміж місцевих поляків. У громаді Угринь, пов. Чортків, переводять тепер парцеляцію і місцевим українським селянам роблять усякі перепони в набутті землі, бо є намір розпарцелювати усе лише поміж поляків.

Клясичний приклад сучасної парцеляційної політики дає громада Підліски, пов. Мостиська. Місцевий солтис і громадські радні та 120 громадян внесли жалобу до міністра Понятовського, що не хотять їм продати — навіть місцевим полякам — ані пяди землі, бо цілий фільварок з обшаром 140 га призначено виключно для кольоністів зі заходу. Громада Підліски є наскрізь спролетаризованим селом. Має вона 1550 мешканців — у більшости українців — 278 нумерів та аж 350 „самостійних господарів", що всі разом мають 540 моргів — себто один „господар" пересічно має менше як один гектар землі! В селі нема ніяких заробітків, а жидівський фільварок має йти на парцеляцію поміж спроваджених кольоністів! Місцеві селяни — і українці і поляки — зі солтисом у проводі були в депутації у старости в Мостисках та в земельного комісаря в Городку і там усюди сказали їм, що ніхто з місцевих селян не може купити землі, бо цілий фільварок призначено тільки для кольоністів.

Не ліпше діється і на Волині. В маєтности Буща, здолбунівського повіту, кільканадесять місцевих українських селян закупило від власника поменші наділи, заплатили більшу частину ціни в готівці, але воєвідський уряд у Луцьку відмовив усім, бо і ця маєтність призначена для кольоністів з келецького воєвідства. Теж саме є в поліській частині Волині в маєтности Гіжицького біля Сарн, де теж спроваджують кольоністів з келецького воєвідства, саме того, де творять тепер великий центральний промисловий осередок, що дасть заробітки десяткам тисяч місцевих малоземельних та безземельних селян.

Наведені у соймовій промові посла д-ра Барана факти говорять самі за себе і не потребують ближчого пояснення й аналізи. Мова тих фактів для нас страшна і сама вона характеризує найкраще сучасну політику у земельній справі теперішнього режиму. На мову тих фактів ми повинні бути сторожкі й обєднати всі свої сили в обороні рідної землі.

Політична мряка над Австрією.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 28. лютого 1938.

Несподівана подорож австрійського канцлера Шушніґа до Гітлера та досі властиво ще нікому невідомий вислід їх умови з 12. лютого поставила Австрію знову в осередок світового зацікавлення. Світ цілі літа по мировому трактаті в 1919. р. не цікавився господарською нуждою збідніної Австрії, світові байдуже було, що у Відні більше як десятиліття гуляла червона мафія, творячи тут філію московського інтернаціоналу. Але все, що пахло „аншлюсом", злукою Австрії з Німеччиною, викликало у володарів сучасної Европи галас і неспокій.

Так сталося коли ще у листопаді 1918. р. перший парлямент австрійської республіки своєчасно заявив, що „німецько-австрійська республика є частиною німецької республики". Сторожі права самовизначення народів так само висмішували цю заяву, як і заборонили просту назву „Німецько-Австрія". Німецьким австрійцям, що хотіли тоді злучитися з Німеччиною, не дозволено назвати своєї держави, як вони самі схотіли, а мусіли лишатися скромними громадянами скромненької 6-міліонової держави „Австрії".

Історія дальшого розвитку питання „аншлюсу" відома. Відомо теж, що наслідник канцлера Зайпеля Шобер, хотів перепровадити бодай митну унію з Німеччиною. Але й це було всім явним і тайним ворогам Німеччини не до вподоби і вони тоді вже погрожували насильством. А ще недавно, коли прийшло до спроби національно-соціялістичного перевороту в Австрії, Італія вислала свою армію на австрійську границю, щоб запобігти німецькій окупації.

Від тоді змінилося багато. Прийшло за абісинської війни до санкцій Ліги Націй проти Італії, прийшло до осі Рим-Берлін та до спільної італійсько-німецької політики в Еспанії та на Далекому Сході і що може найважніше, замість 100.000-ної армії поверсайської Німеччини бачить світ сьогодні сильну, добре озброєну та національно сконсолідовану Німеччину, добру такою для приятелів як для противників. Німеччина відвоювала собі давнє становище „великодержави".

А коли світ тепер стоїть перед відновленим питанням „аншлюсу", то галас такою великий, як колись, хоч картина цілком інакша. Вже тоді, як 11. липня 1936. р. прийшло до першої австро-німецької угоди, пророкував відомий редактор півофіціяльного „Джорнале д'Італія" Гайда, приятель Мусоліні, що і в Австрії прийде до національно-соціялістичного режиму. Цим і зазначив, що Італія з такою зміною, яка повела би до аншлюсу, готова погодитися. Що тоді та й досі до такого режиму не прийшло, то цьому винні не так чинники міжнародного, а такі внутрішнього становища Австрії.

Течія ворожа „аншлюсові", непомітна майже до 1933. р., змінилася, коли в Німеччині прийшов гітлеризм і з ним принцип тотальности нац.-соціялістичної партії до влади. Не треба забувати що національний соціялізм в партійному житті Австрії не грав аж до кінця парляментарного режиму майже ніякої політичної ролі. У парляменті не було його взагалі, а [illegible] бундесраті мав тільки кілька голосів. [illegible] австрійські партії, християнсько-суспільна [illegible] соціяльні демократи були від самого [illegible] гострими противниками гітлеризму. Перші [illegible] католики з огляду на світогляд, другі, як [illegible] ненти Москви. Червону революцію в [illegible] 1934. р. здушено, і від тоді тільки христ.-суспільники залишились при владі.

Спроба національно-соціялістичного перевороту у липні 1934, як уже згадано, не вдалася. Христ.-суспільники розвязали вже раніше [illegible] партії, творячи „фронт батьківщини" як [illegible] легальну політичну організацію. Але в суті [illegible] чі вони дальше правили і правлять у дусі [illegible] рих принципів христ.-суспільної партії. [illegible] робітництво так само, як під впливом [illegible] Німеччини сильно змінені національні партії [illegible] шилися в опозиції та з нечисленними [illegible] поза рядами фронту батьківщини. Проти [illegible] нальної опозиції, підбадьореної німецькою [illegible] соц. партією шукав Шушніґ, як експонент [illegible] суспільників чи „фронту батьківщини" [illegible] за границею. Він знайшов її саме у тих [illegible] вах, що противляться „аншлюсові" та що є [illegible] тивниками Німеччини. Сам з переконання [illegible] бурський монархіст, отже ворог німецької [illegible] ности, Шушніґ міг легше, ніж його попередники, триматися політичної дороги, що не [illegible] ла у згоді з інтересами національного [illegible] ялізму чи з інтересами Німеччини. Відень [illegible] кокетував Малу Антанту або ідею союзу [illegible] жав Середущої Европи. Відень давав [illegible] вплив ріжним політичним авантюрникам — [illegible] леґітимістам чи католицьким і жидівським [illegible] ґрантам з Німеччини. Такі факти не могли [illegible] довольнити та успокоїти Німеччину.

Тричі вжито засобів до наладнання [illegible] відносин. Перший раз, коли прийшло після [illegible] літньої ворожнечі до німецько-австрійської [illegible] ви з дня 11. липня 1936. Тоді Відень [illegible] політично назверх, іще міцніше до осі [illegible] Берлін, через т. зв. римські протоколи [illegible] Італією, з Австрією та Мадярщиною). [illegible] трішньої політики, то § 9 тих умовин [illegible] чував співпрацю „національної опозиції" [illegible] ціональних соціялістів) при розбудові [illegible] та при творенні політичної лінії. У практиці [illegible] мічено зорганізувати в рамцях фронту [illegible] щини т. зв. „Дойч Соціялер Фольксбунд". [illegible] ли до нього зголосились цілі [illegible] австрійський уряд налякався і не допустив [illegible] такого союзу.

Вдруге зробили спробу 12. липня [illegible] отже рік тому, при пертрактаціях між [illegible] гом і капітаном Леопольдом як провідником [illegible] ціональної опозиції. Тоді рішили [illegible] співпраці національні елементи у Відні [illegible] мітети чотирьох" у всіх союзних краях [illegible] ганізації „національного примирення". [illegible] відника цілої акції покликано до генерального секретаріяту фронту батьківщини д-ра [illegible] Інкварта, а в комітеті сімох провідники [illegible] Леопольд та д-р Тавс. З невідомих [illegible] причин своєї діяльности [illegible] не почали, а 26. січня 1938. поліція [illegible] бюра „Комітету сімох" та арештувала [illegible] дерів під закидом державної зради.

Зрозуміло, що Німеччину таке [illegible] бурило. У Берліні обвинувачували австрійський уряд, що він саботує угоду з 11. липня [illegible] що він дискредитує національну [illegible] що веде протинімецьку політику. [illegible] також, що Шушніґ вже із самого [illegible] збереження ледви міг інакше повестися [illegible] ляти на національну опозицію [illegible] фронті батьківщини значило би [illegible] режим і фундаменти австрійської [illegible] ціонально-соціялістичний [illegible] нути цього на майбутнє та [illegible] становище поїхав Шушніґ 11. лютого [illegible] бу Гітлера до Берхтесгадену.

Щоб могло прийти до тої третьої [illegible] спроби помирення не треба було [illegible]

-ню та майже ніяких парцеляційних теренів. Зате львівське воєвідство на схід від Сяну має ще мати коло 36.000 га, а тернопільське близько 100.000 га землі, яку слід розпарцелювати згідно з постановами закону про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р.; в додатку і почва родючої землі є там куди краще, як на заході у вичислених вище повітах. Про те, що Галичина і на сході є надмірно перелюднена хліборобським малоземельним та безземельним населенням і що панує тут нечуваний голод, мін. Понятовський не сказав у своїй відповіді ні одного слова. Зате із статистичними датами говорит про цю справу докладно президент Хліборобської Палати у Львові п. Папара у своєму рефераті при отворенні Господарської Ради у Львові 12. лютого п. р. в приявї кількох міністрів — між ними й мін. Понятовського — та ріжних польських достойників, політиків і господарських діячів. Жаль тільки, як це й „Діло" зазначило, що зі свого реферату п. Папара не зробив ніяких висновків, а саме, що кольонізацію Галичини на сході слід раз на завжди припинити, бо для кольонізації нема тут місця!

Вертаємось до промови пос. д-ра Ст. Барана, що більш-менш дає цілість теперішньої урядової політики в парцеляційній ділянці. Після обговорення усіх діючих земельних законів, що відносяться до парцеляції та військового осадництва (останні тільки у східних воєвідствах), посол д-р Баран навів у своїй промові цілу низку фактів, що саме відносяться до урядової політики в земельній справі. Ось вони:

Мин. року переведено на терені чотирьох південно-подільських повітів — Заліщики, Борщів, Чортків і Копичинці — парцеляцію цілої низки фільварків. Між іншим уперше в парцеляційній практиці зайшов випадок, що уряд чи пак Державний Рільний Банк став творити оселі на пруський взір, зриваючи з дотеперішньою практикою, що кольоністи набували тільки саму землю без ніяких будинків і вже справою самого кольоніста було власними засобами постарати собі мешкальні й господарські будинки на набутому наділі. Мин. року вперше в громаді Бедриківці біля самих Заліщик (село типово малоземельне й безземельне) збудовано окрему оселю для кольоністів зі заходу на просторі 400 га. Утворено там 41 самост. господарств з простором пересічно пять гектарів і вибудовано для кольоністів мешкальні й господарські будинки в ціні 12.000 до 13.000 золотих за пятьгектарове господарство разом з готовими новими будинками, з криницями й дорогами. При цьому кольоніст платив тільки незначну квоту, дістав все на низькопроцентову сплату на 57 літ. Те саме зроблено в громаді Угринківка, повіт Заліщики, де створено оселю з будинками для 42 кольоністів на просторі 600 моргів. Є в пляні перевести це саме в цьому році при парцеляції деяких фільварків і в борщівському повіті.

В громаді Залісе, пов. Чортків, при парцеляції мин. року місцеві українські селяни, що творять там велику більшість населення, набули тільки 15%, решту розпарцельовано поміж місцевих поляків. У громаді Угринь, пов. Чортків, переводять тепер парцеляцію і місцевим українським селянам роблять усякі перепони в набутті землі, бо є намір розпарцелювати усе лише поміж поляків.

Клясичний приклад сучасної парцеляційної політики дає громада Підліски, пов. Мостиска. Місцевий солтис і громадські радні та 120 громадян внесли жалобу до міністра Понятовського, що не хотять їм продати — навіть місцевим полякам — ані пяди землі, бо цілий фільварок з обшаром 140 га призначено виключно для кольоністів зі заходу. Громада Підліски є наскрізь спролетаризованим селом. Має вона 1550 мешканців — у більшости українців — 278 нумерів та аж 350 „самостійних господарів", що всі разом мають 540 моргів — себто один „господар" пересічно має менше як один гектар землі! В селі нема ніяких заробітків, а жидівський фільварок має йти на парцеляцію поміж спроваджених кольоністів! Місцеві селяни — і українці і поляки — зі солтисом у проводі були в депутації у старости в Мостисках та в земельного комісаря в Городку і там усюди сказали їм, що ніхто з місцевих селян не може купити землі, бо цілий фільварок призначено тільки для кольоністів.

Не ліпше діється і на Волині. В маєтности Буща, здолбунівського повіту, кільканадцять місцевих українських селян закупило від власника поменші наділи, заплатили більшу частину ціни в готівці, але воєвідський уряд у Луцьку відмовив усім, бо і ця маєтність призначена для кольоністів з келецького воєвідства. Теж саме є в поліській частині Волині в маєтности Гіжицького біля Сарн, де теж спроваджують кольоністів з келецького воєвідства, саме того, де творять тепер великий центральний промисловий осередок, що дасть заробітки десяткам тисяч місцевих малоземельних та безземельних селян.

Наведені у соймовій промові посла д-ра Барана факти говорять самі за себе і не потребують ближчого пояснення й аналізи. Мова тих фактів для нас страшна і сама вона характеризує найкраще сучасну політику у земельній справі теперішнього режиму. На мову тих фактів ми повинні бути сторожкі й обєднати всі свої сили в обороні рідної землі.

Політична мряка над Австрією.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 28. лютого 1938.

Несподівана подорож австрійського канцлера Шушнiга до Гітлера та досі властиво ще нікому невідомий вислід їх умови з 12. лютого поставила Австрію знову в осередок світового зацікавлення. Світ цілі літа по мировому трактаті з 1919. р. не цікавився господарською нуждою збідилої Австрії, світові байдуже було, що у Відні більше як десятиліття гуляла червона мафія, творячи тут філію московського інтернаціоналу. Але все, що пахло „аншлюсом", злукою Австрії з Німеччиною, викликало у володарів сучасної Европи галас і неспокій.

Так сталося коли ще у листопаді 1918. р. перший парлямент австрійської республіки своєчасно заявив, що „німецько-австрійська республіка є частиною німецької республики". Сторожі права самоозначення народів так само внехтували цю заяву, як і заборонили просту назву „Німецько-Австрія". Ніяковим австрійцям, що хотіли тоді злучитися з Німеччиною, не дозволено назвати своєї держави, як вони самі схотіли, а мусіли лишатися скромними громадянами скромненької 6-міліонової держави „Австрії".

Історія дальшого розвитку питання „аншлюсу" відома. Відомо теж, що наслідник канцлера Зайпеля Шобер, хотів перепровадити бодай митну унію з Німеччиною. Але й це було всім явним і тайним ворогам Німеччини не до вподоби і вони тоді вже погрожували насильством. А ще недавно, коли прийшло до спроби національно-соціялістичного перевороту в Австрії, Італія вислала свою армію на австрійську границю, щоб запобігти німецькій окупації.

Від тоді змінилося багато. Прийшло за абісинської війни до санкцій Ліги Націй проти Італії, прийшло до осі Рим-Берлін та до спільної італійсько-німецької політики в Еспанії та на Далекому Сході і що може найважніше, замість 100.000-вої армії поверсайської Німеччини бачить світ сьогодні сильну, добре озброєну та національно сконсолідовану Німеччину, добру таксамо для приятелів як для противників. Німеччина віднювала собі давнє становище „великодержави".

А коли світ тепер стоїть перед відновленим питанням „аншлюсу", то галас таксамо великий, як колись, хоч картина цілком інакша. Вже тоді, як 11. липня 1936. р. прийшло до першої австро-німецької угоди, пророкував відомий редактор півофіціяльного „Джорнале д'Італія" Гайда, приятель Мусоліні, що і в Австрії прийде до національно-соціялістичного режиму. Цим і зазначив, що Італія в такою зміною, яка повела би до аншлюсу, готова погодитися. Що тоді та й досі до такого режиму не прийшло, то цьому винні не так чинники міжнародного, а такі внутрішнього становища Австрії.

Течія ворожа „аншлюсові", непомітна майже до 1933. р., змішилася, коли в Німеччині прийшов гітлеризм і з ним принцип тотальности нац.-соціялістичної партії до влади. Не треба забувати що національний соціялізм в партійному житті Австрії не грав аж до кінця парляментарного режиму майже ніякої політичної ролі. У парляменті не було його зовсім, а в бундесраті мав тільки кілька голосів. [illegible] австрійські партії, християнсько-суспільники [illegible] соціяльні демократи були від самого [illegible] гострими противниками гітлеризму. Перші [illegible] католики з огляду на світогляд, другі, як [illegible] ненти Москви. Червону революцію з [illegible] 1934. р. здушено, і від тоді тільки христ. [illegible] спільники залишились при владі.

Спроба національно-соціялістичного [illegible] вороту у липні 1934, як уже згадано, не вдала[illegible] ся. Христ.-суспільники розвязали свої ряди [illegible] партії, творячи „фронт батьківщини" [illegible] легальну політичну організацію. Але з [illegible] чі вони дальше правили і правлять у [illegible] рих принципів христ.-суспільної партії. [illegible] робітництво так само, як під впливом [illegible] Німеччини сильно змінені національ[illegible] шилися в опозиції та з нечисленними [illegible] поза рядами фронту батьківщини. Проти [illegible] нальної опозиції, підбадьореної [illegible] соц. партією шукав Шушніг, як [illegible] суспільників чи „фронту батьківщини" [illegible] за границею. Він знайшов її саме у [illegible] вах, що противляться „аншлюсові" та [illegible] тивниками Німеччини. Сам з переконання [illegible] бурський монархіст, отже ворог [illegible] ности, Шушніг міг легше, ніж його [illegible] ки, триматися політичної дороги, що [illegible] ла у згоді з інтересами національ[illegible] лізму чи з інтересами Німеччини. [illegible] кокетував Малу Антанту або [illegible] жав Середущої Европи. Віддав [illegible] вплив ріжним політичним [illegible] легітимістам чи католицьким і [illegible] грантам з Німеччини. Такі факти [illegible] довольнити та успокоїти Німеччину.

Тричі вжито засобів до [illegible] відносин. Перший раз, коли [illegible] літньої ворожнечі до німецько-австрійської [illegible] ви з дня 11. липня 1936. Тоді [illegible] політично назверх, іще [illegible] Берлін, через т. зв. римські протоколи [illegible] Італією, з Австрією та Мадярщиною. [illegible] трішньої політики, то § 9 тих [illegible] чував співпрацю „національної [illegible] ціональних соціялістів) при [illegible] та при творенні політичної лінії. [illegible] мічено зорганізувати в рамцях фронту [illegible] щини т. зв. „Дойч Соціялер Фольксбунд" [illegible] ли до нього зголосились [illegible] австрійський уряд [illegible] такого союзу.

Вдруге зробили спробу 12. [illegible] отже рік тому, при пертрактаціях [illegible] гом і капітаном Леопольдом [illegible] ціональної опозиції. Тоді [illegible] співпраці національні елементи [illegible] мітети чотирьох" у всіх [illegible] ганізації „національного [illegible] відника цілої акції [illegible] секретаріяту фронту батьківщини [illegible] Інкварта, а в комітеті [illegible] Леопольд та д-р Тавс. З [illegible] причини своєї діяльности [illegible] не почали, а 26. січня 1938 [illegible] бюра „Комітету сімох" та [illegible] дерів під замітом державної зради.

Зрозуміло, що Німеччину [illegible] бурила. У Берліні обвинувачено [illegible] уряд, що він саботує угоду з 11. [illegible] що він дискредитує національ[illegible] що веде противнімецьку політику [illegible] також, що Шушніг вже в [illegible] збереження ледви міг [illegible] лити на національну [illegible] фронті батьківщини [illegible] режім і фундаменти австрійської [illegible] ціонально-соціялістичним [illegible] нути цього на майбутнє та [illegible] становище поїхав Шушніг 11. [illegible] бу Гітлера до Берхтесгадену.

Щоб могло прийти до тої [illegible] спроби помирення не треба [illegible]

ськового натиску Німеччини на Австрію (говорили про загрозу обсаджування Зальцбурга та Куфштайну німецькою армією). Також із заворушеннями на вулицях Відня не було так страшно, як писали газети. Вибито тут тільки кілька шиб у жидівських крамницях і знищено кільканадесять телефонічних автоматів. Не прийшло, як бачимо, також до ніякої „капітуляції" Австрії, чи до кінця австрійської самостійности. По відвороті Шушніга та після заяви у промовах Гітлера та австрійського канцлера загал знає такі факти:

На підставі нових умовин амнестовано всіх політичних вязнів м. і. проводирів нац. соціялістичного „пучу" з липня 1934; іменовано заступника національної опозиції, д-ра Сайса-Інкварта міністром внутрішніх справ, але лишився для агенд поліції дотеперішній її шеф, д-р Скубль; шукають за новими дорогами до співпраці національних соціялістів у фронті батьківщини, зате лишають заборонені надалі всі національно-соціялістичні організації, відзнаки, прапори і привіти і не вільно переводити національно-соціялістичні збори чи агітацію. Кількакратно підкреслив Шушніг у своїй промові перед кількадесятитисячним народом та у радіо ненарушну державну незалежність Австрії.

Називають цю угоду „німецьким міром". Розуміють його, як видно з газет, обі сторони ріжно. Покищо взагалі ніхто не знає, чи наведені тут факти вичерпують увесь зміст, чи є там ще щось іншого. Національна опозиція чекає ще на дальші мирні докази, головно на митну унію, на спільну форму державного устрою за прикладом Данціґу та на протижидівські закони. Після кількаденних галасливих демонстрацій національних соціялістів, що особливо на провінції мали часто тріюмфальний характер, деннє життя йде старим шляхом. Еміґранти та жиди віддихають, а у клерикальних колах радіють, що їм час допоможе. Рухливі католицькі політики надіються, що нарешті таки прийде їм у поміч чужина. Простий нарід знає з досвіду останніх літ, що щира співпраця між владою і національними соціялістами неможлива. Їх світогляди та політичні цілі надто ріжні. Явно чи тайно боротьба піде далі. Переможе Шушніг — не буде аншлюсу, переможуть „наці" — не буде канцлерства Шушніга. Ця боротьба покищо на короткий час притихла, але вона незакінчена. Політичне майбутнє Австрії закрите надалі мрякою.

Віденець.

З польської преси.

„Німці далі цікавляться українізмом".

Під таким наголовком містить „Слово Народове" у свому огляді преси замітку катовицького часопису „Польска Заходня":

„Німецьке зацікавлення українськими справами в Райху заєдно актуальне й живе. Поза науковими осередками в Берліні та Бреславі багато уваги присвячують їм в кенігсберґському університеті, що під деяким оглядом монополізує для себе цей відтинок східно-европейських справ та проблем.

„Недавно виголосив там проф. Кох у рямах циклю рефератів, присвячених східнім проблемам, відчит про Україну. Цей відчит — як зрештою кожний німецький виступ в українських справах — був надиханий великим сентиментом для України, для „бездержавного народу". Аналізуючи історію України референт підкреслював сильно її „германські" початки (нормани) і теперішній поділ країни між 4 держави. Не вважаючи на цей поділ — закінчив референт — український нарід вірить у кращу будуччину та у відродження власної незалежної державности".

До цеї замітки „Слово Народове" додає своїх „чотири нових":

„Інформації „Польскі Заходней" можемо доповнити подробицями, що проф. Ганс Кох в Кенігсберґу не є німцем з Райху але сином німецького кольоніста зі Східної Галичини. Проф. Ганс Кох, заки став професором, був старшиною т. зв. української армії і в її рядах боровся проти Польщі за Львів та Східну Галичину. Те, що йому доручили катедру історії Східної Европи в Кенігсберґу свідчить про те, що п. Розенберґ зацікавився не тільки Україною, але і східніми землями Польщі та внутрішнім сепаратизмом наших „українців, що на них бушує".

В. НАГЛОЧ.

ВОВКИ.

(Докінчення).

Та расольоґ тільки сопів пригублюючись час до часу до чарки. Кліпає очима, сам — здається — не знаючи, коли перейшов межу дійсности і фантазії.

— А потім, потім... — повторяв безрадно Котик кліпаючи очима й обтираючи піт з чола, — потім...

— Впала перша жертва! — пролунали трагічні слова й жах упав на слухачів. Мазників ніс видовжився, а щоки пашіли в надхненні творчої імпровізації. — Кров лилася рікою і багрянила непорочний сніг сибірської тайги. А божевільний танок людей і звірів йшов далі. Дядько Семен лежав на землі, з пораненого лиця оказувала чорна кров. Тоді Котик гукнув:

— Андрію, не даймо товариша на поталу голодним вовкам!

Кинулися в геройському пориві і застигли враз. За ними знімався людський галас і вистріли. Одна думка мигнула блискавицею: погоня! Герої задеревіли! З одної сторони дикі бестії, з другої — бестії в людській шкурі. Погоня! Ще хвилина і — ні, нема часу до надуми! Андрій схопив Семена на плечі, Котик з ломакою пішов пробоем крізь череду вовків. О, це був геройський рейд! Страх запався у дебри, дика відвага протувала шлях! І сталось щось нечуване, диво! Нараз вовки спинились перед магічним, пронизливим поглядом Котика і заслухалися. А він підняв соснове поліно й патетично гукнув:

— Станьте навіжені! Самі не знаєте, що робите! Ми, діти природи, сибірських завірюх, ваші брати, гнані голодом і холодом — а там вороги природи й волі. До них вишкіріть свої величезні зуби, покажіть їм силу нашої спільної матері-природи!

І сталося. У вовчих очах заблисли вогні зрозуміння Котикової проповіді. І вони рушили мов месники вперед. Проводив їх Іван Котик, герой і присмирник сибірських вовків!

Настало пекло. Стріли, виття, вовчі зуби, кров, трупи! Десь зявився монгольський чорт. І тоді видалось салдатам, що на них наступають хмари вовків, а на кожному сидів характерник Котик з сосновою ломакою. Дебрами нісся дикий регіт монгольського чорта...

Грицько споглянув на слухачів, яке враження зробила його сильна візія. Половини пань не було, половина дрімала... а герой-Котик цілував у руку „даму із цвяшками".

Поет одним махом наповнив дві чарки вина й сягнув ще за пляшкою.

— — — — — — — — — — —

Потім Грицько сам не знав, як це сталось, що над ранком він і д-р Котик опинились у санях ветеринара. Дама з очима-цвяшками трусилась зі страху перед вовками. Та її чоловік уперся вертатись до містечка, сміючись з другими й показуючи всім рушницю. Проте пані ветеринарева переблагала Котика й Мазника, щоб вони товаришили їй у тій небезпечній (як вона бідкалась) їзді. Герої довго не надумувались (вино додає відваги) а ветеринар цмокнув на куциків.

Санки летіли стрілою серед широких, білих ланів, що іскрились блакитно-зеленими самоцвітами. І місяць, що висів над Дністровим Яром мов вирізок замерзлої цитрини, поволі западався за вали хмар. Кавунів хутір зникав у далі, а перед очима виринала щораз ближче смуга лісу. „Дама з цвяшками" дивилась допитливо в достові очі, ветеринар спокійно пустив поводи куцикам, расольоґ спокійно корчив носик, червоний від морозу мов бурячок. Рання мряка сивою поволокою осотувала все і всіх.

— Ах, чи це вже ліс? Я так боюся, пане Грицьку... — лебеділа ветеринарева.

Її чоловік бурмотів:

— Не завертай голови! — (хоч сам був лиский як ніс. У мряці не бачив кінця свого носа). — Ще трохи й минемо ліс. Не бійся, куцики знають дорогу.

Їхали мовчки. Коники бігли в ранньому тумані й усе довкруги мало дивоневидійсний вигляд. Жінка перша відчула інтуїцією, що щось у непорядку.

— Деж ми врешті? Таж це не ліс. А що там гуманіє направо?

Котик протер очі, напружив зір і з демонічним спокоєм пропідив:

— Коли не помиляюсь, Кавунів хутір.

— Господи! — заголосила дама. — Таж ми зблудили! Годину їдемо й знов зближаємось до того самого місця.

— Лише з протилежної сторони — зашипів злюче її чоловік.

Якраз поетів ніс видовжився у сиву мряку й лиснув вигук мов стріл!

— Вовки!

— Що??! — усіх поразило мов електричним струмом.

Санки летіли, в ухах піснею смерти неслось

ського натиску Німеччини на Австрію (говорили про загрозу обсаджування Зальцбурга та Куфштайну німецькою армією). Також із заворушеннями на вулицях Відня не було так страшно, як писали газети. Вибито тут тільки кілька шиб у жидівських крамницях і знищено кільдесять телефонічних автоматів. Не прийшло, як бачимо, також до ніякої „капітуляції" Австрії, чи до кінця австрійської самостійности. По зворотні Шушніґа та після заяви у промовах Гітлера та австрійського канцлера загал знає такі факти:

На підставі нових умовин амнестовано всіх політичних вязнів м. і. проводирів нац. соціялістичного „пучу" з липня 1934; іменовано заступника національної опозиції, д-ра Сайса-Інкварта міністром внутрішніх справ, але лишив ся для агенд поліції дотеперішній її шеф, д-р Скубль; шукають за новими дорогами до співпраці національних соціялістів у фронті батьківщини, зате лишають заборонені надалі всі національно-соціялістичні організації, відзнаки, прапори і привіти і не вільно переводити національно-соціялістичні збори чи аґітацію. Кількакратно підкреслив Шушніґ у своїй промові перед кількадесятитисячним народом та у радіо ненарушну державну незалежність Австрії.

Називають цю угоду „німецьким миром". Розуміють його, як видно з газет, обі сторони різно. Покищо взагалі ніхто не знає, чи наведені тут факти вичерпують увесь зміст, чи є там ще щось іншого. Національна опозиція чекає ще на дальші мирні докази, головно на митну унію, на спільну форму державного устрою за прикладом Данціґу та на протижидівські закони. Після кільканденних галасливих демонстрацій національних соціялістів, що особливо на провінції мали часто тріюмфальний характер, денне життя йде старим шляхом. Еміґранти та жиди віддихають, а у клерикальних колах радіють, що їм час допоможе. Рухливі католицькі політики надіються, що нарешті таки прийде їм у поміч чужина. Простий нарід знає з досвіду останніх літ, що щира співпраця між владою і національними соціялістами неможлива. Їх світогляди та політичні цілі надто ріжні. Явно чи тайно боротьба піде далі. Переможе Шушніґ — не буде аншлюсу, переможуть „наці" — не буде канцлерства Шушніґа. Ця боротьба покищо на короткий час притихла, але вона незакінчена. Політичне майбутнє Австрії закрите надалі мрякою.

Віденець.

З польської преси.

„Німці далі цікавляться українізмом".

Під таким наголовком містить „Слово Народове" у своєму огляді преси замітку катовицького часопису „Польска Заходня":

„Німецьке зацікавлення українськими справами в Райху заєдно актуальне й живе. Поза науковими осередками в Берліні та Бреславі багато уваги присвячують їм в кенігсберґському університеті, що під деяким оглядом монополізує для себе цей відтинок східно-европейських справ та проблем.

„Недавно виголосив там проф. Кох у рямах циклю рефератів, присвячених східнім проблемам, відчит про Україну. Цей відчит — як зрештою кожний німецький виступ в українських справах — був надиханий великим сентиментом для України, для „бездержавного народу". Аналізуючи історію України референт підкреслював сильно її „германські" початки (нормани) і теперішній поділ країни між 4 держави. Не вважаючи на цей поділ — закінчив референт — український нарід вірить у кращу будучину та у відродження власної незалежної державности".

До цієї замітки „Слово Народове" додає своїх „чотири нових":

„Інформації „Польскі Заходней" можемо доповнити подробицями, що проф. Ганс Кох в Кенігсберґу не є німцем з Райху але сином німецького кольоніста зі Східної Галичини. Проф. Ганс Кох, заки став про-

фесором, був старшиною т. зв. української армії і в її рядах боровся проти Польщі за Львів та Східну Галичину. Те, що йому доручили катедру історії Східної Европи в Кенігсберґу свідчить про те, що п. Розенберґ зацікавився не тільки Україною, але і східніми землями Польщі та внутрішнім сепаратизмом наших „українців", що на них бушує".

В. НАГЛОЧ.

ВОВКИ.

(Докінчення)

Та расольоґ тільки сопів пригублюючись час до часу до чарки. Кліпав очима, сам — здається — не знаючи, коли перейшов межу дійсности і фантазії.

— А потім, потім... — повторяв безрадно Котик кліпаючи очима й обтираючи піт з чола, — потім...

— Впала перша жертва! — пролунали трагічні слова й жах упав на слухачів. Маяників ніс видовжився, а щоки пашіли в надхненні творчої імпровізації. — Кров лилася рікою і багрянила непорочний сніг сибірської тайги. А божевільний танок людей і звірів йшов далі. Дядько Семен лежав на землі, з пораненого лиця скапувала чорна кров. Тоді Котик гукнув:

— Андрію, не даймо товариша на поталу голодним вовкам!

Кинулися в геройському пориві і застигли враз. За ними знімався людський галас і вистріли. Одна думка мигнула блискавицею: погоня! Герої задеревіли! З одної сторони дикі бестії, з другої — бестії в людській шкурі. Погибель! Ще хвилина і — ні, нема часу до надуми! Андрій схопив Семена на плечі, Котик з ломакою пішов пробоєм крізь череду вовків. О, це був геройський рейд! Страх запався у дебри. Дика відвага простувала шлях! І сталось щось неймовірне, диво! Нараз вовки спинились перед жахливим, пронизливим поглядом Котика і заскавчали. А він підняв соснове полїно й патетично гукнув:

— Станьте наріжені! Самі не знаєте, що робите! Ми, діти природи, сибірських завірюх, ваші брати, гнані голодом і холодом — а там вороги природи й волі. До них вишкіріть свої величезні зуби, покажіть їм силу нашої спільної матері-природи!

І сталося. У вовчих очах заблисли вогні зрозуміння Котикової проповіді. І вони рушили мов месники вперед. Проводив їх Іван Котик, герой і присмирник сибірських вовків!

Настало пекло. Стріли, виття, вовчі зуби, кров, трупи! Десь зявився монгольський чорт. І тоді видалось салдатам, що на них наступають хмари вовків, а на кожному сидів характерник Котик з сосновою ломакою. Дебрами нісся дикий реґіт монгольського чорта...

Грицько споглянув на слухачів, яке враження зробила його сильна візія. Половини пань не було, половина дрімала... а герой-Котик цілував у руку „даму із цвяшками".

Поет одним махом наповнив дві чарки вила й сягнув ще за пляшкою.

— — — — — — — — — — — —

Потім Грицько сам не знав, як це сталось, що над ранком він і д-р Котик опинились у санях ветеринара. Дама з очима-цвяшками трусилась зі страху перед вовками. Та її чоловік уперся вертатись до містечка, сміючись з другини й показуючи всім рушницю. Проте пані ветеринарева переблагала Котика й Маяника, щоб вони товаришили їй у тій небезпечній (як вона бідкалась) їзді. Герої довго не надумувались (вино додає відваги) а ветеринар цмокнув на кучиків.

Санки летіли стрілою серед широких, білих ланів, що іскрились блакитно-зеленими самоцвітами. І місяць, що висів над Дністровим Яром мов вирізок замерзлої цитрини, поволі западався за вали хмар. Кавунів хутір зникав у далі, а перед очима виринала щораз ближче смуга лісу. „Дама з цвяшками" дивилась допитливо в хоетові очі, ветеринар спокійно пустив поводи кучикам, расольоґ спокійно корчив носик, червоний від морозу мов бурячок. Ранна мряка сивою поволокою осотувала все і всіх.

— Ах, чи це вже ліс? Я так боюся, пане Грицьку... — лебеділа ветеринарева.

Її чоловік бурмотів:

— Не завертай голови! — (хоч сам був лисий як ніс. У мряці не бачив кінця свого носа). — Ще трохи й минемо ліс. Не бійся, кучики знають дорогу.

Їхали мовчки. Коники бігли в ранньому тумані й усе довкруги мало дивновидійсний вигляд. Жінка перша відчула інтуїцією, що щось у непорядку.

— Деж ми врешті? Таж це не ліс. А що там тумані направо?

Котик протер очі, напружив зір і з демонічним спокоєм процідив:

— Коли не помиляюсь, Кавунів хутір.

— Господи! — заголосила дама. — Таж ми зблудили! Годину їдемо й знов зближаємось до того самого місця.

— Лише з протилежної сторони — зашипів злюче її чоловік.

Якраз постіл ніс виловився у сиву мряку й лиснув випук мов стріл!

— Вовки!

— Що??! — усіх поразило мов електричним струмом.

Санки летіли, в ухах піснею смерти несось

Нове світло на одну точку декларації полк. Коца.

ХТО БУДЕ ДАВАТИ НАПРЯМ ПРАЦІ ОЗОНУ В ГАЛИЧИНІ.

Теперішний шеф „Обозу Зєдночення Народовего“, ген. Скварчинський переводить широку реорганізацію організації. Він скасував міські та сільські організації і залишив тільки поділ на округи (воєвідства), райони, по польськи „обводи“ (повіти) та відділи. У Східній Галичині буде таким чином три округи, тобто львівська, тернопільська і станиславівська, причому львівська округа буде надрядна для двох інших і компетенції голови тієї округи будуть багато ширші.

Шеф Озону призначив провідником округи та головою президії округи львівського воєвідства проф. **Людвика Коляновського.** Першим і урядуючим заступником став пос. д-р **Бронислав Войцеховський,** другим заступником пос. д-р **Станислав Островський,** президент Львова, і третім заступником пос. **Тадей Шетеля.** Секретарем округи і президії округи львівського воєвідства став майор **Людвик Домонь.**

Коли взяти на увагу, що організацією чи її відділом кермує як не голова, то урядуючий заступник голови і секретар, то можемо уявити собі напрям діяльности східньо-галицького Озону, якому доведеться найчастіше інтерпретувати ту точку декларації полк. Коца (ціла ця декларація, не зважаючи на зміну на становищі шефа залишилася в силі), де говориться про національні меншини.

У 9-ій точці цієї декларації — пригадуємо — сказано: „Нашою напрямною щодо національних меншин є бажання братнього громадського співжиття на цій землі...“ Як виглядатиме інтерпретація цієї точки в устах і — це найважніше — в діяльности урядуючого заступника голови, посла Бронислава Войцеховського, відомого з протиукраїнських виступів у варшавському соймі, та майора Людвика Домоня, автора теж відомого реферату про українську справу у „Звйонзку Легіоністуф“ у Варшаві.

Призначення особливо цих двох людей на проводі становища організації, що має діяти на терені Східньої Галичини, — це пророчиста відповідь на всі промови наших послів у соймі у справі виступу посла Войцеховського та на всі протести й заяви нашого громадянства. Це ми мусимо мати на увазі.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 38. Четвер 1. березня (18. лютого) 1888.

ВИБОРЧІ ПРАКТИКИ.

Віденський парлямент мав розглянути протест українського громадянства з виборчої округи Бережани-Підгайці-Рогатин проти неправного вибору гр. Романа Потоцького послом до парляменту. В „Ділі“ вміщена — у трьох числах — довга стаття, що обговорює цей виборчий протест. В цьому числі знаходимо між іншим опис, як відбувалися вибори в Рогатині:

„Виборами правив сам ц. к. староста Подлевський. Виборчу салю залягла товпа платних агентів. Виборців не допустили до голосування на членів комісії. Карток не складали до урни, але клали на стіл. Звідси брав їх рогатинський бурмістр, мішав з власними, готовими картками і вручав старості. Тільки одного о. Мамонського вибрали цим способом до виборчої комісії, а це потягнуло інші недобрі для руського кандидата наслідки. Комісію вибрала лише одна третина виборців. В часі голосування напосла товпа агентів напаствувала виборців, що входили до салі; деяких кололи шпильками. Священика Филиповського, що нотував собі голоси, ця товпа мало що не викинула крізь вікно вихопивши йому всі записки. Виборцям підповідали імя графа; тих, що голосували на д-ра Савчака, лаяли і били, а предсідник комісії, якому звертали увагу на ці неправильности, не уважав за відповідне припинити ці скандали. Виборцям з Гнильча сказав один урядник: „Не голосуйте на д-ра Савчака, бо він іде проти цісаря“.

Не зважаючи на ці практики д-р Савчак мав увесь час більше голосів від гр. Потоцького. Тому предсідник комісії зробив перерву, а після перерви записали всі голоси на гр. Потоцького, а голоси, що впали на д-ра Савчака або уневажнили або сказали, що голоси розстрілились. Таким чином гр. Потоцький дістав 25 голосів більше від д-ра Савчака.

ЗАВДАННЯ СВЯЩЕННИКА.

В 1888-му році святкував ювилей у 50-ліття священства єпископ д-р Йосип Юрій Стросмаєр, великий хорватський патріот. З нагоди того ювилею привітали еп. Стросмаєра не тільки хорвати, але й усі австрійські слов'яни, а рада міста Праги іменувала Стросмаєра почесним громадянином. У відповідь на привітання празьких чеських студентів еп. Стросмаєр між іншим написав: „Від першої своєї молодости до сьогодня я завжди був того переконання, що священик, коли хоче відповісти своєму покликанню, повинен завжди любов до Бога і свого уряду лучити з любовю до батьківщини і до свого народу“.

В обороні Церкви та її Голови.

ВСІ СИЛИ ДЛЯ ПРАЦІ НАД РЕЛІГІЙНИМ І НАЦІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Духовенство львівського і підльвівських повітів, зібране 1-го березня 1938 р. на просвітній анкеті у Львові з нагоди підготови ювилею „Просвіти“, обурене напастю посла Войцеховського на греко-кат. Духовенство і його Найдостойнішого Голову, заявляє найглибшу пошану і сердечну любов для Князя Церкви і Народу та готовість посвятити всі свої сили для праці над релігійним і національним розвитком українського народу в напрямі, вказанім Сідоглавим Митрополитом Мучеником.

ЗАЯВА ДУХОВЕНСТВА ЯРИЧІВСЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Духовенство яричівського деканату, зібране на деканальній конференції у Львові 2-го березня 1938. р. вислало до Ексц. Митрополита письмо, в якому заявило своє синівське привязання та готовість під проводом свого Найдостойнішого Архипастиря на жертви в обороні греко-католицької Церкви.

ПИСЬМО ДУХОВЕНСТВА ВИННИЦЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Священство винницького деканату у свому письмі до Ексц. Митрополита висловило своє обурення з приводу виступу посла Войцеховського та заяву любови, вдячности та найглибшої пошани до Князя нашої Церкви.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯН ПІДГАЙЧИК І ВОЛОСІВКИ.

Громадяни Підгайчик і Волосівки, зборівського повіту, переслали Ексц. Митрополитові письмо з протестом проти виступу пос. Войцеховського та з заявою глибокої пошани і любови для нашого Архиерея. Письмо підписали всі місцеві установи.

ГРОМАДЯНИ КОРШИЛОВА ПРИЄДНУЮТЬ І СВОЇ ГОЛОСИ.

Громадяни села Коршилова, зборівського повіту, зібрані на ширших сходинах культурно-освітніх установ, приєднують і свої голоси до всенароднього протесту проти виступу пос. Войцеховського і складають Великому Оборонцеві Церкви і прав українського народу вислови своєї глибокої пошани і синівської відданости.

виття вовків, придорожні дерева простягали свої галузі мов хижі звірі рамена. І звідусіль, з сивої мряки блискали зловіщі вогники. Вовки!

Тільки д-р Котик сидів зрівноважений, на диво спокійний, без дрібки страху. Грицько взяв в обояат ветеринареву, а її чоловік, пустивши конята самопас, прицілювався рушницею в мряку.

— Бачу, що коні зовсім не відчувають близькости ваших вовків, Грицьку — почав іронічно Котик та в ту мить коні насторожились і почали фиркати. Із мряки виринули справжні звірячі сильветки.

— Ах! — прогомонів розпучливий жіночий крик. Коні дали сторчака й вихром рвонули санки.

Бах! Бах! — лиснули стріли, що в пошумі шаркого вітру змішались з диким вовчим скавуліннням та бурмотінням.

Коні несли санки серед високих, снігових заспів, наосліп, вперед. Лунали стріли, Котик заціплював зуби, Грицько пригортав непритомну „даму з очима-цвяшками“. На плечах усі відчували гарячі подихи голодних хижаків.

— А проте це величі... — не докінчив поет, бо сани нагло підскочили вгору і сніг триснув під небо фонтаною.

Крик змішався зі снігом. Коні летіли вперед. Вовки, здавалось, змучені приставали позаду. Тоді Котик помітив щось жахливе, що заморозило йому кров у жилах.

— Пане докторе, гей! Станьте!!!

— Що там? — оглянувся ветеринар і побілів мов сніг.

Його дружини й Грицька не було в санках.

— Гей! пррр!!.. — ревів на коні. Але розгукані куцики летіли мов навіжені. Ветеринареві волосся ставало дубом, а перед очима миготіла страшна картина смерти його дружини та Мазника в пащеках вовків. Він непритомно вистрілював останні набої в мряку.

Вітер гнався навперейми з кіньми і дерева мигали вздовж шляху мов шибениці.

Нараз расольог доглянув зпід бараниці жіночий чоботик.

— Бідна, я мав прочуття... — зідхнув, сягаючи по нього. Як показалось, до чоботика була прикріплена жіноча нога, а далі доктор витягнув зпід кожуха зімлілу жертву. Та Грицька Мазника таки не було.

— Це був талановитий поет... — зідхнув удруге Котик. Земля нехай буде йому вічним пером!...

Оглянувся довкола. Вовків не було. Мряка рідшала й небо на сході покривалось рожевою пудрою.

Змучені конята бігли підтюпцем.

— Що це до лиха? — крикнув враз Котик. — Миж знову коло Кавунового хутора!

— Це можна збожеволіти! — гукнув ветеринар — і затяв коні.

Незабаром побачили, як щось чорніється край дороги.

— Рештки Мазникового трупа— глухо вишептав доктор і прикрив далі очі хустиною, щоб не бачити страшної картини.

Коли зближалися, рука трупа піднеслась благально і якийсь голос здалека, мов ізза гробу прогудів:

— Відгребайте мене, пане!

Д-р Котик зліз відважно й витягнув поета з гори снігу. Підійшли до саней; расольог накрив охлялого Мазника і сам перехрестив ногу.

Нагло коні стали дуба і рвонули з місця мов шалені. Зправа бігли — вовки. Знову вовки! Хижакам ще мало було крови..

Коні гнались наосліп і несли на санях трьох зімлілих людей: ветеринаря, його дружину і Грицька Мазника. Летіли дорогою, що вела до хутора.

І зимового ранку, рожево-блакитного ранку Нового Року добродушного інжиніра Васия Кавуна пробудив галас на подвірі. Кавун зірвався з ліжка і вибіг.

Перед хатою стояли санки ветеринаря, а в них лежали без руху три мариво, не люди. Бракувало доктора Котика. Сани окружало трьох Кавунових вовчурів, що грізно бурчали й шкірили зуби.

— То не вовки?! — гукнув, здивовано поет.

— Ні, це мої кохані вовчурі — усміхнувся добродушно Кавун.

— Ха, ха, ха! А—а!... ха, ха, ха!... — вибухнув поет сміхом, що летів у свіжість ранку та витав весело Новий Рік.

— Ха, ха, ха!...

— — — — — — — — — —

Д-ра Івана Котика віднайшли незабаром. Він сидів на галузі придорожнього дерева, куди втік перед хижими вовками.

Мав час роздумувати там над філософією страху і геройства.

Нове світло на одну точку декларації полк. Коца.

ХТО БУДЕ ДАВАТИ НАПРЯМ ПРАЦІ ОЗОНУ В ГАЛИЧИНІ.

Теперішній шеф „Обозу Зєдночення Народовего", ген. Скварчинський переводить широку реорганізацію організації. Він скасував міські та сільські організації і залишив тільки поділ на округи (воєвідства), райони, по польськи „обводи" (повіти) та відділи. У Східній Галичині буде таким чином три округи, тобто львівська, тернопільська і станиславівська, причому львівська округа буде надрядна для двох інших і компетенції голови тієї округи будуть багато ширші.

Шеф Озону призначив провідником округи та головою президії округи львівського воєвідства проф. **Людвика Колянковського.** Першим і урядуючим заступником став пос. д-р **Бронислав Войцеховський,** другим заступником пос. д-р **Станислав Островський,** президент Львова, і третім заступником пос. **Тадей Шетеля.** Секретарем округи і президії округи львівського воєвідства став майор **Людвик Домонь.**

Коли взяти на увагу, що організацією чи її відділом кермує як не голова, то урядуючий заступник голови і секретар, то можемо уявити собі напрям діяльности східньо-галицького Озону, якому доведеться найчастіше інтерпретувати ту точку декларації полк. Коца (ціла ця декларація, не вважаючи на зміну на становищі шефа залишилася в силі), де говориться про національні меншини.

У 9-ій точці цієї декларації — пригадуємо — сказано: „Нашою напрямною щодо національних меншин є бажання братнього громадського співжиття на цій землі..." Як виглядатиме інтерпретація цієї точки в устах і — це найважніше — в діяльности урядуючого заступника голови, посла Бронислава Войцеховського, відомого з протиукраїнських виступів у варшавському соймі, та майора Людвика Домоня, автора теж відомого реферату про українську справу у „Звйонзку Легіоністув" у Варшаві.

Призначення особливо цих двох людей на провідні становища організації, що має діяти на терені Східньої Галичини, — це пророчиста відповідь на всі промови наших послів у соймі у справі виступу посла Войцеховського та на всі протести й заяви нашого громадянства. Це ми мусимо мати на увазі

В обороні Церкви та її Голови.

ВСІ СИЛИ ДЛЯ ПРАЦІ НАД РЕЛІГІЙНИМ І НАЦІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Духовенство львівського і підльвівських повітів, зібране 1-го березня 1938 р. на просвітній анкеті у Львові з нагоди підготови ювилею „Просвіти", обурене напастю посла Войцеховського на греко-кат. Духовенство і його Найдостойнішого Голову, заявляє найглибшу пошану і сердечну любов для Князя Церкви і Народу та готовість посвятити всі свої сили для праці над релігійним і національним розвитком українського народу в напрямі, вказанім Сідоглавим Митрополитом Мучеником.

ЗАЯВА ДУХОВЕНСТВА ЯРИЧІВСЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Духовенство яричівського деканату, зібране на деканальній конференції у Львові 2-го березня 1938. р. вислало до Ексц. Митрополита письмо, в якому заявило своє синівське привязання та готовість під проводом свого Найдостойнішого Архипастиря на жертви в обороні греко-католицької Церкви

ПИСЬМО ДУХОВЕНСТВА ВИННИЦЬКОГО ДЕКАНАТУ.

Священство винницького деканату у свому письмі до Ексц. Митрополита висловило своє обурення з приводу виступу посла Войцеховського та заяву любови, вдячности та найглибшої пошани до Князя нашої Церкви.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯН ПІДГАЙЧИК І ВОЛОСІВКИ.

Громадяни Підгайчик і Волосівки, зборівського повіту, переслали Ексц. Митрополитові письмо з протестом проти виступу пос. Войцеховського та з заявою глибокої пошани і любови для нашого Архиерея. Письмо підписали всі місцеві установи.

ГРОМАДЯНИ КОРШИЛОВА ПРИЄДНУЮТЬ І СВОЇ ГОЛОСИ.

Громадяни села Коршилова, зборівського повіту, зібрані на ширших сходинах культурно-освітніх установ, приєднують і свої голоси до всенароднього протесту проти виступу пос. Войцеховського і складають Великому Оборонцеві Церкви і прав українського народу вислови своєї глибокої пошани і синівської відданости.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 38 Четвер, 1. березня (18. лютого) 1888.

ВИБОРЧІ ПРАКТИКИ.

Віденський парлямент мав розглянути протест українського громадянства з виборчої округи Бережани-Підгайці-Рогатин проти неправного вибору гр. Романа Потоцького послом до парляменту. В „Ділі" вміщена — у трьох числах — довга стаття, що обговорює цей виборчий протест. В цьому числі знаходимо між іншим опис, як відбувалися вибори в Рогатині:

„Виборами правив сам ц. к. староста Подвисоцький. Виборчу салю залягла товпа платних [illegible]. Виборців не допустили до голосування на членів комісії. Карток не складали до урни, але клали на стіл. Звідси брав їх рогатинський бурмістр, мішав з власними, готовими картками і вручав старості. Тільки одного о. Макогонського вибрали цим способом до виборчої комісії, а це потягнуло інші надобі для руського кандидата наслідки. Комісію вибрала ледви одна третина виборців. В часі голосування послa товпа агентів напаствувала виборців, що входили до салі; деяких кололи шпильками. Священика Филиповського, що нотував собі голоси, ця товпа мало що не викинула крізь вікно вихопивши йому ві записки. Виборцям підповідали імя графа; тих, що голосували на д-ра Савчака, лаяли і били, а предсідник комісії, якому звертали увагу на ці неправильности, не уважав за відповідне припинити ці знущання. Виборцям з Гнильча сказав один урядник: „Не голосуйте на д-ра Савчака, бо він іде проти цісаря".

Не вважаючи на ці практики д-р Савчак мав увесь час більше голосів від гр. Потоцького. Тоді предсідник комісії зробив перерву, а після перерви записали всі голоси на гр. Потоцького, а голоси, що впали на д-ра Савчака або уневажнили або сказали, що голоси розстрілились. Таким чином гр. Потоцький дістав 25 голосів більше від д-ра Савчака.

ЗАВДАННЯ СВЯЩЕННИКА.

В 1888-му році святкував ювилей у 50-ліття священства епископ д-р Йосип Юрій Стросмаєр, великий хорватський патріот. З нагоди того ювилею привітали еп. Стросмаєра не тільки хорвати, але й усі австрійські славяни, а рада міста Праги іменувала Стросмаєра почесним громадянином. У відповідь на привитання празьких чеських студентів еп. Стросмаєр між іншим написав: „Від першої своєї молодости до сьогодня я завжди був того пересвідчення, що священник, коли хоче відповісти своєму покликанню, повинен завжди любов до Бога і свого уряду злучити з любовю до батьківщини і до свого народу".

виття вовків, придорожні дерева простягали свої галузі мов хижі звірі рамена. І звідусіль, з сивої мряки блискали зловіщі вогники. Вовки!

Тільки д-р Котик сидів зрівноважений, надиво спокійний, без дрібки страху. Грицько взяв в обхват ветеринареву, а її чоловік, пустивши конята самопас, прицілювався рушницею в мряку.

— Бачу, що коні зовсім не відчувають близькости ваших вовків, Грицьку — почав іронічно Котик та в ту мить коні насторожились і почали фиркати. Із мряки виринули справжні звірячі сильветки.

— Ах! — прогомонів розпучливий жіночий крик. Коні дали сторчака й вихром рванули санки.

Бах! Бах! — ляснули стріли, що в пошумі шаркого вітру змішались з диким вовчим скавулінням та бурмотінням.

Коні несли санки серед високих, снігових засипів, наосліп, вперед. Лунали стріли, Котик заціплював зуби, Грицько пригортав непритомну „даму з очима-іскринками". На плечах усі відчували гарячі подихи голодних хижаків.

— А проте це велич!... — не докінчив поет, бо сани нагло підскочили вгору і сніг триснув під небо фонтанною.

Крик змішався зі снігом. Коні летіли вперед. Вовки, здавалось, змучені приставали позаду. Тоді Котик помітив щось жахливе, що заморозило йому кров у жилах.

— Пане докторе, гей! Станьте!!!

— Що там? — оглянувся ветеринар і побілів мов сніг.

Його дружини й Грицька не було в санках.

— Гей! пррр!!.. — ревів на коні. Але розгукані кущики летіли мов навіжені. Ветеринареві волосся ставало дубом, а перед очима миготіла страшна картина смерти його дружини та Мазника в пащеках вовків. Він непритомно вистрілював останні набої в мряку.

Вітер гнався наввперейми з кіньми і дерева мигали вздовж шляху мов шибениці.

Нараз расольог доглянув зпід баранниці жіночий чоботик.

— Бідна, я мав прочуття... — зідхнув, сягаючи по нього. Як показалось, до чоботика була прикріплена жіноча нога, а далі доктор витягнув зпід кожуха зімлілу жертву. Та Грицька Мазника таки не було.

— Це був талановитий поет... — зідхнув удруге Котик. Земля нехай буде йому вічним пером!...

Оглянувся довкола. Вовків не було. Мряка рідшала й небо на сході покривалось рожевою пудрою.

Змучені конята бігли підтюпцем.

— Що це до лиха? — крикнув враз Котик. — Ми ж знову коло Кавунового хутора!

— Це можна збожеволіти! — гукнув ветеринар — і затяв коні.

Незабаром побачили, як щось чорніється край дороги.

— Рештки Мазникового трупа— глухо вишептав доктор і прикрив далі очі хустиною, щоб не бачити страшної картини.

Коли зближалися, рука трупа піднеслась благально і якийсь голос здалека, мов із-за гробу прогудів:

— Візгребайте мене, панове!

Д-р Котик зліз відважно й витягнув поета з гори снігу. Підійшли до саней; расольог [illegible] тіло охлялого Мазника і сам перескочив на [illegible] ногу.

Нагло коні станули дуба і рвонули з місця мов шалені. Зправа бігли — вовки. Знову вовки! Хижакам ще мало було крови...

Коні гнались наосліп і несли на санях трьох зімлілих людей: ветеринаря, його дружину і Грицька Мазника. Летіли дорогою, що вела до хутора.

І зимового ранку, рожево-блакитного ранку Нового Року добродушного інженера [illegible] Кавуна пробудив галас на подвір'ї. Кавун зірвався з ліжка і вибіг.

Перед хатою стояли санки ветеринаря, а в них лежали без руху три мариво, не досить [illegible] кувало доктора Котика. Сани окружили три Кавунових вовчурів, що грізно бурчали і шкірили зуби.

— То не вовки?! — гукнув зрізаним поет.

— Ні, це мої кохані вовчурі — [illegible] добродушно Кавун.

— Ха, ха, ха! А—а!... ха, ха, ха!... — [illegible] зув поет сміхом, що летів у свіжість ранку та витав весело Новий Рік.

— Ха, ха, ха!...

— — — — — — — — — — —

Д-ра Івана Котика віднайшли [illegible]. Він сидів на галузі придорожнього дерева [illegible] втік перед хижими вовками.

Мав час роздумувати там над [illegible] страху і геройства.

З природи і життя.

Таємниця хворих душ.

Причини умових хворіб.

Хоч як поступає освідомлення широкого загалу про здоровля і недуги, умові недуги ще й досі, навіть для інтелігентних людей, є чимось таємничим. А вже найбільше таємні їх причини.

Умові недуги належать переважно до т. зв. функціональних недуг, при яких часто нема в організмі людини, головно в мізку, ніяких анатомічних змін. У світлі найновішої науки це недуги мізкової кори. Мізкова кора це найбільше зверхня поволока мізку сірого коліру, завгрубшки пальця, зложена з нервових клітин, де є осідок т. зв. душевного життя людини і найвищі змислові осередки.

Родинний нахил.

Лікарі ділять тепер причини повстання умових недуг на такі, що до них одиниці підготовані і на такі, що їх щойно родять. Одначе найчастіше буває, що при повстанні умової недуги в даної людини діють обі причини. Обсервації лікарів виказали, що при появі умових недуг відограє велику ролю родинний нахил; доказом на те є факт, що члени деяких родів незвичайно часто западають на умові недуги. Крім такого загального нахилу ствердили лікарі родинні нахили до поодиноких недуг, чи їх груп, як епілепсія, раннє отупіння, маніякально-депресійне божевілля. В одних з членів таких родів психоза може бути ледви зазначена в інших може бути сильна.

Нинішня психіятрія називає такі роди **звироднілими**. Морель каже, що звиродніння є наслідком повільного занидіння життєвих сил роду і змагається з покоління на покоління і доводить до вимирання роду.

Недуга в зародковій клітині.

Як багато інших прикмет людини, так і нахил до умових недуг, усяких чи лиш деяких, може бути спадщинний, переходячи з покоління на покоління зародковими клітинами. Часом буває, що в нащадків виступають визначні додатні прикмети (ґеній), або відемні (нахил до злочинности), яких у предків не було. Учені не знають добре причини цього явища; можна припустити, що причиною цього може бути деяка **незгідність полових клітин** обоїх батьків. Це потверджує також факт, що нпр. якісь батьки дають життя умово упослідженим дітям, а кожне з тих дітей дає з іншою особою життя зовсім нормальним нащадкам. Має тут вплив також схрещення відмінних рас у батька та матері. **Посвоячення** подружньої пари має настільки лихий вплив на здоровля дітей, що коли вони походять з родин схильних до умових недуг, тоді в їх дітях сходяться, наче додані разом психопатичні нахили (т. зв. закон Мендля). Полові клітини батька і матери може також нарушити така отрута як алькоголь, морфій, оливо або заразливі хвороби як сифіліс та малярія, а це відбивається відемно на психічному і фізичному розвою дітей.

Також плід, що хворує **в лоні** матері, або находиться там в некорисних умовинах розвою з причини хвороби матері або при її злій відживі та виснажливих клопотах, може зазнати такої шкоди, що родиться потім ідіотом або психопатом.

Особи, що походять з родин, де повторяються умові недуги, називаються **дідично обтяженими**. Одначе цей стан не мусить провадити до умової недуги, хочби тому, що їх нервова система може відроджуватися.

Чинники, що спричиняють психозу.

Чинники, що ділають на людину за її життя, раз можуть привести тільки до нахилу до психози, іншим разом можуть бути безпосередніми або випадковими причинами. До тих чинників належать такі причини, що ослаблюють уже в перших хвилинах життя людський організм, спеціяльно ті, що нарушують мозок нпр. паморокі, далі заразливі хвороби як сифіліс, хвороби, що є причиною хирлявства, зміни в залозах, що витворюють гормони як нпр. при вольоватім занидінню борлакової залози (що лежить на горлянці) появляється придуркуватість, переріст тої самої залози спричинює хоробу Базедова і психози з нею звязані; далі на появу умових недуг мають вплив затяжне затроєння алькоголем етером, опієм, морфіною та ін., виснажлива умова праця, велика втрата крови та ін.

Між чинниками, що випадково можуть спричинити психозу є клімат (підзворотникове божевілля, „амок“ в Індіях), зміна барометричного тиску, як про це згадує Гете в І. част. „Фавста“ при ліжку Марґарети словами: „Чи нами бавиться повітряний тиск?“ — далі зміна пір року, сильні пригнобливі враження (психози емоційні), важкі життєві ситуації (психози ситуаційні); врешті на появу психози має вплив час полового дозрівання і переквіту.

Часом буває, що коли здорова особа перебуває з психічно хворою, може перейнятися її хворобою так, що вона приймає її хворобливі марива за свої і ще й розвиває їх дальше. В той спосіб умово хворі особи можуть „заразити“ здорові особи; така „перенята психоза“ характеризується тим, що зникає, коли здорового звільниться від впливу умово хворої особи. Тим способом пояснюємо собі масові психози, що повстають звичайно на тлі релігійних (секти), суспільних чи політичних поглядів.

Б. Г-й.

Павіяни.

Багато диких звірят полудневої Африки гине від куль мисливців. Тільки павіяни, як і давніше, живуть тисячами, хоч їх немилосерно винищують, а навіть назначують нагороду за кожну вбиту штуку.

Павіяни нищать овочеві сади, виривають молоді дерева, поривають малі ягнята й викрадають з курників кури. Ті смішні карикатури людського роду є дуже хитрі, підступні й відважні. Навіть кулі відстрашують їх тільки на короткий час.

„Милі“ сусіди.

Від більше, як сто років живуть павіяни в найближчому сусідстві людини. Супроти жінок поводяться ароґантсько, але втікають перед мужчиною й перед пальною зброєю. Люди стараються винищити павіянів на величезному просторі, від Кіліманджаро до найдальших полудневих границь Африки. Ціна за вбитого павіяна 4 шилінґи, в роках, коли ті „милі“ звірятка занадто нахабно паношаться — навіть 10 шилінґів за штуку.

Полювання на павіянів.

Фармери вирушають із псами до далеких леговищ павіянів. Малпи скриваються в норах і шпаривах. Між павіянами і псами вибухає кривавий бій. Пси скачуть малпам до горла й розривають їх зубами. Але й павіяни так легко не піддаються. Своїми довгими лапами ловлять псів, душать їх або скидають у пропасть. Ранені павіяни є майже такі завзяті, як ранені люди. Боряться до останнього віддиху — й дорого продають своє життя. Підчас більших ловів убивають денно до сто павіянів: але від цього їх рід ані трошки не зменшується.

Павіяни на волі.

Улюбленою лакоминкою павіянів є скорпіони. Часто можна бачити, як шукають за ними на соняшних горбах — і так скоренько ловлять, що скорпіони не мають навіть часу вжити свого трійла.

Павіяни дуже звинно драпаються по скалах і скоренько бігають по гострих камінчиках і шпильках, на яких не могла би стати людська нога. Малпяча мама поводиться майже таксамо як людина: купає своє маленьке у ставі, як малу дитину. Коли воно нечемне, кладе мале на коліна і бє, часом навіть малим патиком.

Освоєні павіяни.

Стада павіянів люблять зривати огорожі на фармах, або закрадатися на поля кавунів і без потреби їх нищити.

Хоча вони дуже дикі, їх можна зовсім легко освоїти. Деякі фармери вивчають їх на провідників запрягу волів. У східній Африці можна зустрінути на чолі каравани павіяна зі зброєю в лапах. Хто готче павіяна як кімнатне звіря, мусить бути приготований на ріжні несподіванки. Про одного освоєного павіяна оповідають таке: одного разу схопив він малу дитину свого пана і виліз з нею на високе дерево. Не вважаючи на переляк родичів, спокійно, на вершку дерева, тулив дитину до свого волохатого тіла. Щойно коли батько дитини положив під деревом тарілку з їжою — павіян зліз із дерева, побіг до дому й ніжно поклав немовля в колиску.

І.

—o—

Товариш нашої землі.

Найближче від нас небесне тіло — Місяць є здавніх давен предметом зацікавлення астрономів. Він кружляє довкола нашої Землі недалеко, бо всього у віддалі 380 тис. км., що в астрономії є смішно малою віддаллю. Поверхня сателіта нашої Землі в нічому не пригадує поверхні нашої Землі, хоча Місяць повстав з нашої Землі. Вона покрита багатьома „кратерами“, що подібні до кратерів вульканів нашої планети, одначе перевищають їх своїми розмірами. Місячні кратери є це долини замкнені високими горами у формі перстеня, високими на 9 тис. м. або й більше.

Мапа Шмідта нараховує коло 30 тис. таких кратерів. Для людських дослідів є доступна лиш одна сторона Місяця. Його друге „лице“ є для нас невидне і залишиться для нас таємницею аж до часу міжпланетних подорожей. Крім згаданих вище ланцюгів на Місяці видно т. зв. моря себто простори, покриті рідко горами і ланцюги гір „Апеніни“ („Альпи“ та ін.). Описану поверхню Місяця можна оглядати вже навіть слабою люнетою

—o—

Астрономічний календар на березень.

Сонце

	схід	захід	довгота дня
1. III.	6.24 год.;	17,14 год.;	10,50 год.
11. III.	6,01 год.;	17,32 год.;	11,31 год.
21. III.	5,38 год.;	17,50 год.;	12,12 год
31. III.	5,15 год.;	18,06 год.;	12,51 год.

21. дня березня в год. 7,43 Сонце найдеться у т. зв. пункті весняної рівноночі. Є це пункт, де перетинається екліптика (площина дороги Землі довкола Сонця) з рівником неба (продовження площини рівника неба). У часі, коли Сонце найдеться недалеко перетину тих площин (коло 21. III. і 23. IX.) на цілій земній кулі день рівний ночі.

3. дня березня підчас заходу Сонця починається 1357. рік мусулманської ери, яку числять від утечі Магомета з Мекки до Медини.

Місяць у березні.

2. III. год. 6.40 — новик, місяця не видно.

9. III. год. 9,35 — перша квадра, місяць світить у першій половині ночі.

16. III. год. 6,15 — повня, місяць видно цілу ніч.

24. III. год. 2,06 — місяць видно в другій половині ночі.

31. III. год. 19,52 — новик, місяця невидно.

Підчас кількох днів по новику можна, крім освітленого безпосередньо промінням Сонця серпа Місяця, видіти голим оком також решту його поверхні освітлену т. зв. попелястим світлом. **„Попелясте світло“** є світлом Сонця відбитим від Землі. Колиб ми з Місяця обсервували Землю, то виділи би, як вона, подібно як у нас Місяць, переходить фази. Коли Місяць находиться по сусідству новика, Земля оглядана з Місяця є „в повні“, отже „попелясте світло“ є світлом Землі „в повні“.

Мандрівка планет у березні

Меркурій — щойно під кінець місяця виринає із променів Сонця і світить зараз по заході Сонця на тлі зоряної громади Риби.

Венера — підчас останньої декади березня супроводить Меркурія в його буцім-то мандрівці по небі.

Марс — підчас березня перебігає через зоряні громади Риби і Барана.

Юпітер — сходить на годину перед сходом Сонця.

Сатурна — видно зараз по заході Сонця в Рибах; під кінець місяця його не видно, бо тоне в променях Сонця.

Погода у березні.

Столітний календар каже, що зпочатку місяця буде хмарно і тепло; коло 8-ого наступить відлига та вітри. Після 15-го холодніше і сніг. Від 20-го до кінця місяця погода й тепло [illegible]

З природи і життя.

Таємниця хворих душ.

Причини умових хворіб.

Хоч як поступає освідомлення широкого загалу про здоровля і недуги, умові недуги ще й досі, навіть для інтелігентних людей, є чимось таємничим. А вже найбільше таємні їх причини.

Умові недуги належать переважно до т. зв. функціональних недуг, при яких часто нема в організмі людини, головно в мізку, ніяких анатомічних змін. У світлі найновішої науки це недуги мізкової кори. Мізкова кора це найбільше зверхня поволока мізку сірого коліру, завгрубшки пальця, зложена з нервових клітин, де є осідок т. зв. душевного життя людини і найвищі змислові осередки.

Родинний нахил.

Лікарі ділять тепер причини повстання умових недуг на такі, що до них одиниці підготовані і на такі, що їх щойно родять. Одначе найчастіше буває, що при повстанні умової недуги в даної людини діють обі причини. Обсервації лікарів виказали, що при появі умових недуг відограє велику ролю родинний нахил; доказом на те є факт, що члени деяких родів незвичайно часто западають на умові недуги. Крім такого загального нахилу ствердили лікарі родинні нахили до поодиноких недуг, чи їх груп, як епілепсія, ранне отупіння, маніякально-депресійне божевілля. В одних з членів таких родів психоза може бути ледви зазначена в інших може бути сильна.

Нинішня психіятрія називає такі роди **звиродніліми**. Морель каже, що звироднілня є наслідком повільного занидіння життєвих сил роду і змагається з покоління на покоління і доводить до вимирання роду.

Недуга в зародковій клітині.

Як багато інших прикмет людини, так і нахил до умових недуг, усяких чи лиш деяких, може бути спадщинний, переходячи з покоління на покоління зародковими клітинами. Часом буває, що в нащадків виступають визначні додатні прикмети (ґеній), або відємні (нахил до злочинности), яких у предків не було. Учені не знають добре причини цього явища; можна припустити, що причиною цього може бути деяка **незгідність половних клітин** обоїх батьків. Це потверджує також факт, що нпр. якісь батьки дають життя умово упосліджсним дітям, а кожне з тих дітей дає з іншою особою життя зовсім нормальним нащадкам. Має тут вплив також схрещення відмінних рас у батька та матері. **Подобрання** подружньої пари має настільки лихий вплив на здоровля дітей, що коли вони походять з родин схильних до умових недуг, тоді в їх дітях сходяться, наче додані разом психопатичні нахили (т. зв. закон Мендля). Полові клітини батька і матери може також нарушити така отрута як алькоголь, морфій, оливо або заразливі хвороби як сифіліс та маларія, а це відбивається відємно на психічному і фізичному розвою дітей.

Також плід, що хворує **в лоні матері**, або находиться там в некорисних умовинах розвою з причини хвороби матері або при її злій відживі та виснажливих клопотах, може зазнати такої шкоди, що родиться потім ідіотом або психопатом.

Особи, що походять з родин, де повторяються умові недуги, називаються **дідично обтяженими**. Одначе цей стан не мусить проводити до умової недуги, хочби тому, що їх нервова система може відроджуватися.

Чинники, що спричиняють психозу.

Чинники, що ділають на людину за її життя, раз можуть привести тільки до нахилу до психози, іншим разом можуть бути безпосередніми або випадковими причинами. До тих чинників належать такі причини, що ослаблюють уже в перших хвилинах життя людський організм, спеціяльно ті, що нарушують мозок нпр. памороки, далі заразливі хвороби як сифіліс, хвороби, що є причиною хирлявства, зміни в залозах, що витворюють гормони як нпр. при вольоватім занидінню борлакової залози (що лежить на горлянці) появляється придуркуватість, переріст тої самої залози спричинює хоробу Базедова і психози з нею звязані; далі на появу умових недуг мають вплив затяжне затроєння алькоголем етером, опієм, морфіною та ін., виснажлива умова праця, велика втрата крови та ін.

Між чинниками, що випадково можуть спричинити психозу є клімат (підзворотникове божевілля, „амок" в Індіях), зміна барометричного тиску, як про це згадує Ґете в І. част. „Фавста" при ліжку Марґарети словами: „Чи нами бавиться повітряний тиск?" — далі зміна пір року, сильні пригнобливі враження (психози емоційні), важкі життєві ситуації (психози ситуаційні); врешті на появу психози має вплив час полового дозрівання і перевкіту.

Часом буває, що коли здорова особа перебуває з психічно хворою, може перейнятися її хворобою так, що вона приймає її хворобливі марива за свої і ще й розвиває їх дальше. В той спосіб умово хворі особи можуть „заразити" здорові особи; така „перенята психоза" характеризується тим, що зникає, коли здорового звільниться від впливу умово хворої особи. Тим способом пояснюємо собі масові психози, що повстають звичайно на тлі релігійнім (секти), суспільних чи політичних поглядів.

Б. Г-й.

Павіяни.

Багато диких звірят полудневої Африки гине від куль мисливців. Тільки павіяни, як і давніше, живуть тисячами, хоч їх немилосерно винищують, а навіть назначують нагороду за кожну вбиту штуку.

Павіяни нищать овочеві сади, виривають молоді дерева, поривають малі ягнята й викрадають з курників кури. Ті смішні карикатури людського роду є дуже хитрі, підступні й відважні. Навіть кулі відстрашують їх тільки на короткий час.

„Милі" сусіди.

Від більше, як сто років живуть павіяни в найближчому сусідстві людини. Супроти жінок поводяться ароґантсько, але втікають перед мужчиною й перед пальною зброєю. Люди стараються винищити павіянів на величезному просторі, від Кіліманджаро до найдальших полудневих границь Африки. Ціна за вбитого павіяна 4 шилінґи, в роках, коли ті „милі" звірятка занадто нахабно паношаться — навіть 10 шилінґів за штуку.

Полювання на павіянів.

Фармери вирушають із псами до далеких леговищ павіянів. Малпи скриваються в норах і щілинах. Між павіянами і псами вибухає кріваний бій. Пси скачуть малпам до горла й розривають їх зубами. Але й павіяни так легко не піддаються. Своїми довгими лапами ловлять псів, душать їх або скидають у пропасть. Ранені павіяни є майже такі завзяті, як ранені люди. Боряться до останнього віддиху — й дорого продають своє життя. Підчас більших ловів убивають денно до сто павіянів: але від цього їх рід ані трошки не зменшується.

Павіяни на волі.

Улюбленою лакоминкою павіянів є скорпіони. Часто можна бачити, як шукають за ними на соняшних горбах — і так скоренько ловлять, що скорпіони не мають навіть часу вжити свого трійла.

Павіяни дуже звинно драпаються по скалах і скоренько біґають по гострих камінчиках і шпильках, на яких не могла би стати людська нога. Малпяча мама поводиться майже таксамо як людина: купає своє маленьке у ставі, як малу дитину. Коли воно нечемне, кладе мале на коліна і бє, часом навіть малим патиком.

Освоєні павіяни.

Стада павіянів люблять зривати огорожі на фармах, або закрадатися на поля кавунів і без потреби їх нищити.

Хоча вони дуже дикі, їх можна зовсім легко освоїти. Деякі фармери вивчають їх на провідників запрягу волів. У східній Африці можна зустрінути на чолі каравани павіяна зі зброєю в лапах. Хто годує павіяна як кімнатнє звіря, мусить бути приготований на ріжні несподіванки. Про одного освоєного павіяна оповідають таке: одного разу схопив він малу дитину свого пана і виліз з нею на високе дерево. Не вважаючи на переляк родичів, спокійно, на вершку дерева, тулив дитину до свого волохатого тіла. Щойно коли батько дитини положив під деревом тарілку з їжою — павіян зліз із дерева, побіг до дому й ніжно поклав немовля в колиску.

І.

—o—

Товариш нашої землі.

Найближче від нас небесне тіло — Місяць є здавних давен предметом зацікавлення астрономів. Він кружляє довкола нашої Землі недалеко, бо всього у віддалі 380 тис. км., що в астрономії є смішно малою віддалю. Поверхня сателіта нашої Землі в нічому не пригадує поверхні нашої Землі, хоча Місяць повстав з нашої Землі. Вона покрита багатьома „кратерами", що подібні до кратерів вульканів нашої планети, одначе перевищають їх своїми розмірами. Місячні кратери є це долини замкнені високими горами у формі перстеня, високими на 9 тис. м. або й більше.

Мапа Шмідта нараховує коло 30 тис. таких кратерів. Для людських дослідів є доступна лиш одна сторона Місяця. Його друге „лице" є для нас невидне і залишиться для нас таємницею аж до часу міжпланетних подорожей. Крім згаданих вище ланцюгів на Місяці видно т. зв. моря себто простори, покриті рідко горами і ланцюги гір „Апеніни" („Альпи" та ін.). Описану поверхню Місяця можна оглядати вже навіть слабою люнетою

—o—

Астрономічний календар на березень.

Сонце.

	схід	захід	довгота дна
1. III.	6.24 год.;	17,14 год.;	10,50 год
11. III.	6,01 год.;	17,32 год.;	11,31 год.
21. III.	5,38 год.;	17,50 год.;	12,12 год.
31. III.	5,15 год.;	18,06 год.;	12,51 год.

21. дня березня в год. 7,43 Сонце найдеться у т. зв. пункті весняної рівноночі. Є це пункт, де перетинається екліптика (площина дороги Землі довкола Сонця) з рівником неба (продовження площини рівника неба). У часі, коли Сонце найдеться недалеко перетину тих площин (коло 21. III. і 23. IX.) на цілій земній кулі день рівний ночі.

3. дня березня підчас заходу Сонця починається 1357. рік мусулманської ери, яку числять від утечі Магомета з Мекки до Медини.

Місяць у березні.

2. III. год. 6.40 — новик, місяця не видно.

9. III. год. 9,35 — перша квадра, місяць світить у першій половині ночі.

16. III. год. 6,15 — повня, місяць видно цілу ніч.

24. III. год. 2,06 — місяць видно в другій половині ночі.

31. III. год. 19,52 — новик, місяця невидно.

Підчас кількох днів по новику можна, крім освітленого безпосередньо промінням Сонця серпу Місяця, видіти голим оком також решту його поверхні освітлену т. зв. попелястим світлом. **„Попелясте світло"** є світлом Сонця відбитим від Землі. Колиб ми з Місяця обсервували Землю, то виділи би, як вона, подібно як у нас Місяць, переходить фази. Коли Місяць находиться по сусідству новика, Земля оглядана з Місяця є „в повні", отже „попелясте світло" є світлом Землі „в повні".

Мандрівка планет у березні

Меркурій — щойно під кінець місяця виринає із променів Сонця і світить зараз по заході Сонця на тлі зоряної громади Риби.

Венера — підчас останньої декади березня супроводить Меркурія в його буцім-то мандрівці по небі.

Марс — підчас березня перебігає через зоряні громади Риби і Барана.

Юпітер — сходить на годину перед сходом Сонця.

Сатурна — видно зараз по заході Сонця в Рибах; під кінець місяця його не видно, бо тоне в променях Сонця.

Погода у березні.

Столітній календар каже, що зпочатку місяця буде хмарно і тепло; коло 8-ого наступить відлига та вітри. Після 15-го холодніше і сніг. Від 20-го до кінця місяця погода й тепло

Сторінка без політики.

Чоловік, що чотири рази був на тому світі.

Кільканадцять днів тому у паризькій лічниці Сен Антуан сталося чудо. Лікарі воскресили чоловіка, якого серце перестало вже бити, пробите кухонним ножем. Чоловік той на операційному столі чотири рази вже віддавав духа...

Оце хірургічне чудо тримали в тайні, тому що лікарі побоювалися, що пацієнт все таки помре. Тепер, коли вся небезпека щезла і коли смертельно ранений є вже майже на видужанні, цілу цю неймовірну подію розтрубіла французька преса.

Пятниця, 11. лютого.

Ця подія трапилася 11. лютого вечором. До хірургічного відділу лічниці Сен Антуана, в якому дижурувало трьох молодих лікарів привезли нового пацієнта. Алярмовий дзвінок покликав дижурних лікарів до кімнати, в якій приймали недужих.

На носилках лежав якийсь чоловік, зовсім уже без памяти. Поліцай, що привіз раненого до лічниці, пояснив лікарям кількома словами цілу драму.

— Він безробітний, має 40 літ. Підчас суперечки з жінкою, під впливом розпуки схопив кухонний ніж і вбив собі його у груди. Жінка вирвала ніж із рани, і покликала поліцію.

Радіоскопія.

Раненого піддали негайно радіоскопійним оглядинам. Розміри серця були збільшені. Сильний вилив крови. У лівій половині серця рана на 2 цм. глибока. Серце вже майже перестало битися.

Пацієнта кладуть на операційний стіл. Нема нічого до втрати, адже за кілька хвилин пацієнт і так помре від виливу крови.

Годинник показує 21. год. 15 хвилин. Грудна клітка відкрита. Серце відкрите. Хірург починає зашивати рану. Але слабі удари серця не дають йому працювати. Найменший необережний рух і мала голка може перемінитися в смертельну зброю, може завдати нову смертельну рану.

Та ось серце перестало битися... Живчика нема. Легені перестали працювати. На опраційному столі лежить труп.

При могильній мовчанці лікар не перестає працювати. Шви наложені. Відтак він бере в руки серце і починає його легко масувати. До легенів впомповують раненому кисень. „Покійник" робить перший слабий віддих. Серце починає битися.

Боротьба із смертю.

Та кров знову тече із погано на швидку руку вішитої рани. Хірург перестає масувати серце, стримує подачу кисня до легенів і знову дає пацієнтові вмерти.

По двацяти секундах він накладає нові шви. Відтак масаж знову починається і серце знову починає битися.

Так чотири рази під ряд пацієнт „умирав" на операційному столі і чотири рази вертався знову до життя

В годині 22.15 хвилин операція була закінчена. Грудну клітку закрили. Недужому зробили перелив крови і він почав приходити поволі до себе.

Воскрес із мертвих.

Минуло 12 днів. Всі умовини промовляли за тим, що недужий нежиє. Що навіть, коли операція вдалася, то в нього витвориться закляження крови.

Він вижив. Недужий сам не вірить, що він чотири рази вмирав і що чотири рази вставав із мертвих. Не вірить, що він справді був „на тому світі".

У лічниці св. Антона відмовляють подати прізвища тих молодих лікарів, що виконали оте „чудо". Всі три — це учні проф. Грегуара. Найстарший із них має 32 роки

Помста королеви Вікторії.

Підчас останніх засідань англійського парляменту численні відвідувачі вестмінстерської палати, оглядали зацікавлені величезну мапу земної кулі, на якій чомусь територія республики Болівії замазана чорною фарбою. Один з льондонських часописів подає тепер пояснення цього дивного явища.

Ще за часів королеви Вікторії, британський посол у Болівії дістав запрошення на двірський баль, що його улаштував диктатор Болівії Мельгарехо.

Коли гості зібралися, диктатор увійшов під руку зі своєю черговою любовницею і вимагав, щоб усі присутні віталися з нею. Британський посол амісця відмовився від тієї „почести". Після того Мельгарехо приказав роздягнути його і посадивши його на ослі лицем до заду, велів перевезти його по місті при звуках барабану.

Коли про цю нечувану зневагу англійського представника довідалася королева Вікторія, вона попала у страшну злість. Вона дала приказ фльоті негайно виїхати до Болівії, одначе коли королевій виясинили, що Болівія не лежить над берегом моря і тимсамим недоступна для британської фльоти, королева покликала до себе премієра і веліла викреслити Болівію назавжди з мапи земної кулі.

Довгі літа в англійських школах не говорили нічого на годинах географії про Болівію і, очевидно, ніякого офіційного представника тієї республики не було в Льондоні.

Важко вдівцеві вдруге оженитися.

Що не всі вдівці мають щасливе та безжурне життя, не треба про те згадувати. Іноді доля вдівця така важка, що він рад не рад мусить оженитися. Здебільша друге подружжя беруть знайомі і приятелі за зле вдівцеві. Одначе загал погоджується нишком із думкою, що „має чого хоче".

Та мабуть ніде так ніхто не переймається долею вдівців і вдів, що удруге, добровільно, женяться, чи виходять заміж, як в одній югославенській місцевості Чвар. Тамошні дивоглядні звичаї виставляють усіх вдівців, що хотять удруге оженитися, на прилюдне посміховище. Під вікнами кандидатів до подружжя уладжують т. зв. „котячу музику". Густо-часто юрба вибиває молодому вікна й ріжними, предріжними способами намагається перешкодити подружжю. Тоді така „молода пара", що наважилася конче на подружжа, мусить тихцем покинути Чвар і повінчатися в іншій місцевості.

Недавно мав там теж відбутися шлюб такої молодої пари. Під вікнами „молодят" панував до пізної ночі величезний галас та крики. Щоб втекти перед нагінкою фанатичних мешканців, молода пара рішила в глибокій тайні повінчатися у 5 годині ранку.

Дарма!...

Вже в год. 4. рано мешканці Чвару уставилися перед церквою, щоб не допустити до вінчання. І коли лише „молодята" появилися перед церквою, юрба кинулася на молоду, [illegible] неї весільну сукойку, а молодого [illegible] побили.

Про цю подію повідомили поліцію, [illegible] сіла інтервеніювати та розганяти [illegible] селян. І щойно під опікою поліції, могла [illegible] пара побита і знівечена повінчатися.

—o—

НАЙМОЛОДШИЙ ДІДО В ЮГОСЛАВІЇ

Молодий ще 36-літній сербський [illegible] Александер Джорджевич, який мешкає [illegible] Білгороду, став дідом. Джорджевич уродився 1901 р. і як 16-літній хлопець, коли підчас [illegible] тової війни всі старші мужчини пішли на [illegible] оженився. Небавом його жінка вродила [illegible] якого охрестили Томою.

Ледви той син підріс і дійшов до [illegible] оженився і саме недавно став щасливим [illegible] ком здорового й сильного хлопчика.

Вістка про молодого дідуся розійшлася блискавкою по цілій околиці і селяни з [illegible] сіл прийшли юрбою на хрестини [illegible] ним батьком став посол тамошньої [illegible] який теж зложив молодому дідові побажання в імени югословянського уряду і передав при тім відповідну суму грошей

—o—

ОЗЕРО ЖУРАВЛІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

На чесько-німецькім кордоні лежить [illegible] нисте і покрите очеретом озерце, [illegible] велику поверхню 30 га. Околиці озера [illegible] гористі і в ній є багато дикої звірини [illegible] родів, між ними навіть буйтури. Найближче містечко Ашберг лежить на висоті 900 м. і [illegible] ко хто чужий до нього навідується. [illegible] береги озера є багнисті і важко доступні [illegible] багні загніздилася хмара ріжних птахів, [illegible] іншими теж і журавлів. На домагання [illegible] які могли на тому безлюдді спокійно [illegible] джувати життя ріжних рідких родів [illegible] чехословацький уряд признав озеро з [illegible] околицю природним резерватом, в якому [illegible] цеси природи відбуваються без ніякої [illegible] венції чоловіка, який тепер не має там [illegible] вступу.

ДИТИНА ІЗ ДВОМА ГОЛОВАМИ

В Югославії трапилася недавно [illegible] дія. Одна жінка на прізвище [illegible] дила дитину із двома головами. [illegible] гляд природи не жила довго і [illegible] ли у музею в Мостарі. Як [illegible] ська преса, околиця того [illegible] говини славиться такими [illegible] ми вже віддавна і то не [illegible] серед звірят.

Сторінка без політики.

Чоловік, що чотири рази був на тому світі.

Кільканадцять днів тому у паризькій лічниці Сен Антуан сталося чудо. Лікарі воскресили чоловіка, якого серце перестало вже бити, проняте кухонним ножем. Чоловік той на операційному столі чотири рази вже віддавав духа...

Оце хірургічне чудо тримали в тайні, тому що лікарі побоювалися, що пацієнт все таки помре. Тепер, коли вся небезпека щезла і коли смертельно ранений є вже майже на видужанні, цілу цю неймовірну подію розтрубіла французька преса.

Пятниця, 11. лютого.

Ця подія трапилася 11. лютого вечором. До хірургічного відділу лічниці Сен Антуана, в якому дижурувало трьох молодих лікарів привезли нового пацієнта. Алярмовий дзвінок покликав дижурних лікарів до кімнати, в якій приймали недужих.

На носилках лежав якийсь чоловік, зовсім уже без памяти. Поліцай, що привіз раненого до лічниці, пояснив лікарям кількома словами цілу драму.

— Він безробітний, має 40 літ. Підчас суперечки з жінкою, під впливом розпуки схопив кухонний ніж і вбив собі його у груди. Жінка вирвала ніж із рани, і покликала поліцію

...діоскопія.

Раненого піддали негайно радіоскопійним оглядинам. Розміри серця були збільшені. Сильний вилив крови. У лівій половині серця рана на 2 цм. глибока. Серце вже майже перестало битися.

Пацієнта кладуть на операційний стіл. Нема нічого до втрати, адже за кілька хвилин пацієнт і так помре від виливу крови.

Годинник показує 21. год. 15 хвилин. Грудна клітка відкрита. Серце відкрите. Хірург починає зашивати рану. Але слабі удари серця не дають йому працювати. Найменший необережний рух і мала голка може переміннитися в смертельну зброю, може завдати нову смертельну рану.

Та ось серце перестало битися... Живчика нема. Легені перестали працювати. На операційному столі лежить труп.

При могильній мовчанці лікар не перестає працювати. Шви наложені. Відтак він бере в руки серце і починає його легко масувати. До легенів впомповують раненому кисень. „Покійник" робить перший слабий віддих. Серце починає битися.

Боротьба із смертю.

Та кров знову тече із погано на швидку руку зшитої рани. Хірург перестає масувати серце, стримує подачу кисня до легенів і знову дає пацієнтові вмерти.

По двацяти секундах він накладає нові шви. Відтак масаж знову починається і серце знову починає битися.

Так чотири рази під ряд пацієнт „умирав" на операційному столі і чотири рази вертався знову до життя.

В годині 22.15 хвилин операція була закінчена. Грудну клітку закрили. Недужому зробили перелив крови і він почав приходити поволі до себе.

Воскрес із мертвих.

Минуло 12 днів. Всі умовини промовляли за тим, що недужий не жиє. Що навіть, коли операція вдалася, то в нього витвориться зараження крови.

Він вижив. Недужий сам не вірить, що він чотири рази вмирав і що чотири рази вставав із мертвих. Не вірить, що він справді був „на тому світі".

У лічниці св. Антона відмовляють подати прізвища тих молодих лікарів, що виконали оте „чудо". Всі три — це учні проф. Ґреґуара. Найстарший із них має 32 роки.

Пімста королеви Вікторії.

Підчас останніх засідань англійського парляменту численні відвідувачі вестмінстерської палати, оглядали зацікавлені величезну мапу земної кулі, на якій чомусь територія республики Болівії замазана чорною фарбою. Один з льондонських часописів подає тепер пояснення цього дивного явища.

Ще за часів королеви Вікторії, британський посол у Болівії дістав запрошення на двірський баль, що його уладжував диктатор Болівії Мельґарехо.

Коли гості зібралися, диктатор увійшов під руку зі своєю черговою любовницею і вимагав, щоб усі присутні віталися з нею. Британський посол змісця відмовився від тієї „почести". Після того Мельґарехо приказав роздягнути його і посадивши його на ослі лицем до заду, велів перевезти його по місті при звуках барабану.

Коли про цю нечувану зневагу англійського представника довідалася королева Вікторія, вона попала у страшну злість. Вона дала приказ фльоті негайно виїхати до Болівії, одначе коли королеві виснили, що Болівія не лежить над берегом моря і тимсамим недоступна для британської фльоти, королева покликала до себе премієра і веліла викреслити Болівію назавжди з мапи земної кулі.

Довгі літа в англійських школах не говорили нічого на годинах географії про Болівію і, очевидно, ніякого офіційного представника тієї республики не було в Льондоні.

Важко вдівцеві вдруге оженитися.

Що не всі вдівці мають щасливе та безжурне життя, не треба про те згадувати. Іноді доля вдівця така важка, що він рад не рад мусить оженитися. Здебільша друге подружжя беруть знайомі і приятелі за зле вдівцеві. Одначе загал погоджується звичайно із думкою, що „має чого хоче".

Та мабуть ніде так ніхто не переймається долею вдівців і вдів, що удруге, добровільно, женяться, як виходить заміж, як в одній югославській місцевості Чвар. Тамошні дивоглядні звичаї наставляють усіх вдівців, що хочуть удруге оженитися, на прилюдне посміховище. Під вікнами кандидатів до подружжя уладжують т. зв. „котячу музику". Густо-часто юрба вибиває молодому вікна й ріжними, преріжними способами намагається перешкодити подружжю. Тоді така „молода пара", що наважилася конче на подружжя, мусить тихцем покинути Чвар і повінчатися в іншій місцевості.

Недавно мав там теж відбутися шлюб такої молодої пари. Під вікнами „молодят" панував до пізної ночі величезний галас та крики. Щоб втекти перед нагінкою фанатичних мешканців, молода пара рішила в глибокій тайні повінчатися у 5 годині ранку.

Дарма!...

Вже в год. 4. рано мешканці Чвару установилися перед церквою, щоб не допустити до вінчання. І коли лише „молодята" появилися перед церквою, юрба кинулася на молоду, здерла з неї весільну сукойку, а молодого [illegible] побили.

Про цю подію повідомили поліцію, яка мусіла інтервеніювати та розганяти розлючених селян. І щойно під опікою поліції, могла молода пара побита і знівечена повінчатися.

—o—

НАЙМОЛОДШИЙ ДІДО В ЮГОСЛАВІЇ.

Молодий ще 36-літній сербський [illegible] Александер Джорджевич, який мешкає [illegible] Білгороду, став дідом. Джорджевич уродився 1901 р. і як 16-літній хлопець, коли підчас світової війни всі старші мужчини пішли на війну, оженився. Небавом його жінка вродила сина, якого охрестили Томою.

Ледви той син підріс і дійшов до [illegible] оженився і саме недавно став щасливим батьком здорового й сильного хлопчика.

Вістка про молодого дідуся розійшлася блискавкою по цілій околиці і селяни з околичних сіл прийшли юрбою на хрестини [illegible] ним батьком став посол тамошньої [illegible] який теж зложив молодому дідові побажання в імени югословянського уряду і передав [illegible] при тім відповідну суму грошей.

—o—

ОЗЕРО ЖУРАВЛІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

На чесько-німецькім кордоні лежить [illegible] нисте і покрите очеретом озерце, що має велику поверхню 30 га. Околиці озера [illegible] гористі і в ній є багато дикої звірини [illegible] родів, між ними навіть буйтури. [illegible] містечко Апберґ лежить на висоті [illegible] ко хто чужий до нього навідується. [illegible] береги озера є багнисті і важко доступні [illegible] багні загніздилася хмара ріжних птахів [illegible] іншими теж і журавлів. На домагання [illegible] які могли на тому безлюддю спокійно [illegible] джувати життя ріжних рідких родів [illegible] чехословацький уряд призвав озеро [illegible] околицю природним резерватом, в якому [illegible] цеси природи відбуваються без інтервенції чоловіка який тепер не має там вступу.

ДИТИНА ІЗ ДВОМА ГОЛОВАМИ.

В Югославії трапилася недавно [illegible] дія. Одна жінка на прізвище [illegible] дила дитину із двома головами. [illegible] гляд природи не жила довго і [illegible] ли у музею в Мостарі. [illegible] ська преса, околиця того [illegible] говини славиться такими [illegible] ми вже віддавна і то не [illegible] серед звірят.

Із Загальних Зборів Видавничої Спілки „Діло“.

ВАЖНІШІ ЦИФРИ З РАХУНКОВОГО ЗАМКНЕННЯ ЗА 1937. РІК.

У доповнені до вчорашнього звідомлення з Заг. Зборів Вид. Спілки „Діло“ подаємо важніші цифри з рахункового замкнення за 1937. рік. Цей, як і попередній рік, можна вважати дійсно корисним, під оглядом господарських осягів, очевидно рівняючи їх не з осягами передвоєнних добрих часів, а з осягами останніх років. Біланс Вид. Спілки „Діло“ виказує цим разом надвишку в квоті 3.563.94 зол. Але ця надвишка не відзеркалює справжніх господарських успіхів у звітовому році, бо є вона висілідом рахункової звязи з попередніми роками. В дійсности, коли йде тільки про 1937. р., то висліди є куди кращі завдяки тому, що вдалось осягнути сплату поважної частини задовження передплатників „Діла“ і клієнтів друкарні та поширити значно круг читачів „Діла“.

Постійне майно Вид. Спілки, на яке складається виряд друкарні й інші рухомости, фігурує в білянсі первісною вартістю 410.766.68 зол. Її зменшує квота амортизаційної резерви 368.534.25 зол., так що **рахункова вартість** постійного майна булаб 42.232.43 зол., що вимагає вже ледви півтора року амортизаційних відписів. **Оборотове майно спілки** фігурує квотою 72.584.84 зол. На цю суму складаються: суми до диспозиції (каса і банки), льокати, запас римес і матеріялів (матриці, олово, папір), довжники (22.762.17 зол.) лядові довжники (залегла передплата), запас книжок по власних коштах, антиципації (наперед заплачені суми) тощо. **Довги Спілки** (чужі капітали) представляє головно позиція: вірителі — 82.535.65 зол. Ця позиція у звітовому році значно зменшилась, бо сплачено поверх 45 тисяч довгу, в тому 32.760 зол. довгу банкового (за останніх 2 і пів року сплачено коло 84 тис. довгу).

Перебудова книговодства, а саме обєднання книговодства друкарні і книговодств поодиноких видавництв, спричинило те, що білянсові цифри є виразніші, бо нема серед довжників і вірителів позицій, що взаємно себе компензували (напр. довг за друк „Діла“ в друкарні був одночасно і на довжниках і на вірителях). Це не дасть змоги в дальшому декому з наших „приятелів“ атакувати „Діло“, спираючись на механіці цифр зачерпнутих, з нашого білянсу. Треба також зазначити що поважна знижка довгів Спілки зменшила і ще більше зменшить у дальших роках видатки, звязані з відсотками при обслузі довгів.

Коли йде про **власний капітал**, то на запасному фонді є 4.870.30 зол., на уділах 8.847.53 зол, що разом з надвишкою, яку Заг. Збори рішили перелити на зап. фонд, дає 17.281.77 зол.

Рахунок страт і зисків виказує ось такі цифри: друкарня в зисках (оборот) 213.757.96 зол., у стратах (виробництво) 180.453.48 зол., себто надвишка 23.204.48; щоденник у зисках 197.861.62 зол., у стратах 168.218.73, що дає надвишку 29.642.89 зол. Та цю останню надвишку фактично зменшує недобір у видавництві книжок (премії) 13.442.88 зол. (24.106.30 кошти і 10.663.42 приходи), так що зиск зі щоденника був 16.200. 01 зол. Також „Змаг“ за 3 місяці (бо при „Ділі“ від жовтня 1937) дав страту в сумі 1,294.44 зол. У стратах фігурують дальше: відпис з рухомостей 33.684.02 зол. і відпис з довжників (завдяки чому білянс сильно уреальнений) 10.962.09 зол.

Треба врешті зазначити, що число передплатників „Діла“ в останньому часі сильно зростає. У звітовому році піднеслась їх кількість на поверх 500 осіб, а за перші два місяці цього року на дальших 100.

Краса народнього одягу.

(Перед „Вечором народньої ноші“, 3 н. м.).

Від кількох літ вечорі народньої ноші стали у нас традиційною національно-культурною імпрезою. Рікрічно тішаться великим успіхом та стягають повну салю цікавої публики. Варта застановитись тепер, коли стоїмо напередодні четвертого вечора, що нам дали попередні.

Всі ми, мешканці міста, так чи інакше звязані з нашим селом. Хто провів там своє дитинство, а хто знає його з вакацій чи мандрівок. Правда, знаємо його в будні, при сірій роботі. А села святочного, в усій красі свого одягу, у стилевих рамцях старовинних обрядів, мало хто памятає.

Вечорі народньої ноші показують нам саме те святочне село. Пізнаємо розкішні одяги, що нагадують призабуті стилі та впливи. Вглиблюємось у старовинні обряди та цікаву їх символіку. Прислухуємось нескладним народнім мельодіям та радіємо темпом народніх танків. Саме ця сільська естетика переконує нас, що фраза про багатство нашого фолькльору не є видумкою.

Бо те, що ми побачили досі у Львові було, навіть для декого несподіванкою. Наприклад бойківське вбрання, мало відоме й недоцінюване, здивувало всіх своїми яркими красками. Правда, ми бачили всього кілька сіл, Тарнавку коло Славська, Стрільбичі коло Турки. Але ті білі спідниці й фартухи, яскраві квітчасті хустки, сердаки з нашивками з колірової вовічки, прегарне морщення коло шиї були надзвичайні. І над тим усім прецікава „кичка“, себто плоска кругла шапочка, що її вдягає молодиця на голову, під хустку. Все це мерехтить барвисто при вечірньому світлі й тому бойківські строї ведуть перед на вечорах народньої ноші. Треба тільки подбати, щоб їх було якнайбільше.

Побуч слід згадати лемківське вбрання з Вигорні коло Горлиць. Воно скромніше від бойківського своїми спокійними відтінками. Біла краска теж переважає. Майстерно повязані очіпки з батисту чи мережива придають йому легкости, прозорости. На жаль, не бачили ми їх багато, тому вартo, щоб інші околиці теж себе показали.

Несподіванкою був теж стрій із Яворівщини. Правда, перевага полотна, як матеріялу, теж дає біле тло. Але крім вибиванки, на спідницю вживають яркого пасманистого матеріялу „шорю“, а підклад під хустку, ця плоска бойківська „кичка“, тут вища і рівна. Вона прикрита характеристичною яворівською вишивкою — бавницею. Це густий помаранчевий взір, що визирає зпід хустки і притримує зпереду волосся гривки.

Дуже багате у відміни строїв наше Покуття. Лежить на важному шляху, де колись посувались купецькі каравани й войовничі виправи. Тому носять у Серафинцях фези, як підклад до жіночих очіпків, а вишивки бувають золотом перетикані. Оця дивовижа степенується ще при обрядовому вбранні. Весільний вінок із Вербіжа це чудо з качачих пер, барвінку, волічки та позлітки.

Барвне Покуття степенується ще Гуцульщиною. Космач захопив усіх яркою помаранчевою краскою. Вибивані постільці, дукачі на грудях, а золоте чільце на голові свідчить про гуцульську пишноту.

Буковину можна порівнати з Покуттям щодо характеру одягів. Шовкові хустки „турпани“, що ними обвивають стан у Суховерхові, вказують теж на орієнтальні впливи.

Окремо стоїть придністрянське Поділля. Тут вишивка важка й багата, як придністрянський чорнозем: здається, немов спалені сонцем оті темні устявки з Горошови коло Заліщик. Сорочки й горботки тут довгі, так як і хода подолянки зомірена, повільна.

Сильно ріжниться від нього північне Поділля. Ноша з Іванівки у Скалатщині пригадує міщанські строї. Морщені спідниці, розмаїсті бекеші, високі забої, ось сильвета української подолянки. Широка, важкувата, але достойна. Такі самі зариси має Угнів. Хирівщина й Перемишина. Всього одна-два одяги звязались із тих околиць. А скільки ще є цікавих відмін у тих сторонах!

Волинь і Полісся приїздили теж. Полотно з поліських мочалків тонке й шовковисте, тому воно струнко вгортає жіночу постать. Червона вишивка з Каменя Коширського цвіла ярко на цьому білому тлі.

І справжньою несподіванкою були вбрання з Володави на Холмщині. Сильвета холмської жінки пригадує поліську білістю свого тонкого полотна.

Відомо, на всіх показах звязляється теж полтавське вбрання. Завдяки показам виконують його вже зовсім стилево. Всі, що привикли до „жупанів“ нашитих „лелітками“, пізнали, який гарний може бути полтавський стрій. Корсетку, фартушок і спідницю можна згармонізувати в одно ціле, а також достосувати краску вишивки на сорочці. І силою традиції стає цей стрій загально репрезентаційний.

Як бачимо, перегляд тих одягів, що вже були у Львові, дав змогу пізнати всі закутки нашої землі. Мистці можуть черпати задуми до картин, актори підшукувати вбрання, мандрівники зацікавитись околицями. А скільки лишилось ще невідкритих сіл, незбагнених закутків! Всюди є цікаві деталі, обрядові звичаї. Видобути їх на світло денне, це й повинно бути завданням чергових вечорів. Широку повінні ми кидати нове гасло. Наприклад видвигати вбрання весільне, шляхотське або міщанське, зіставляти давніше й новіше вбрання і т. д. Праці ще багато.

Покази ноші пробуємо оживити давніми нашими обрядами, що їх виконують селяни на сцені. Обряди ці вносять живий чар традиції, що на нього одяги натякають. Сільські весілля, вечерниці, обжинки мають глибоку символіку, що звязана з життям селянина. Селяни-актори, що зрослися з цими обрядами, відіграють це на причуд природно. Все те підкреслене враженнями однородних строїв. До того бачимо строї на власниках — селянах. Бо вони найкраще вміють їх носити.

Варта згадати тут також про враження, що його лишають ці покази у селі. Знаємо, що там сучасне життя витискає давні звичаї, а народне вбрання заступає модною тандитою. Покази вповають переконання, що ці давні обряди мають свою цінність, що їх память треба берегти. Мало того: для обрядових показів мусять селяни звязатись у давньому питомому вбранні села. Тому розшукують їх і відновляють там, де вже призабулись. Є вже кілька сіл, особливо підміських, де в такий спосіб удалось відновити призабуту ношу й установити її, як святкове вбрання. Вслід за цим віджиають давні галузи народнього мистецтва, як вишивкарство, кожушкарство і т. д.

Крім цих показів народньої ноші бачимо й інше явище. Народні обряди починають включати до свят загального характеру, як днів села, лянки, кооперативних, днів господині і т. д. Замилування до нашої вишивки, вбрання, обряду починає стихійно заливати наше життя. Одначе до цього треба ставитись дбайливо. Ініціятори таких свят повинні підбирати обряди вірно та строї провірювати щодо стилевости. Тому слід і їм приглядатись до показів народньої ноші та черпати з досвіду і попередніх подібних імпрез.

В четвер 3. березня відбудеться показ народньої ноші у Львові. Цього року йде він під кличем шляхоцького і міщанського вбрання. Бедняк наших сіл і містечок ще себе не заманіфестували, а наша шляхта досі майже себе не виявила. Гадаємо, що наше жіноцтво доложить усіх зусиль, щоб це направити.

Лідія Бурачинська.

Із Загальних Зборів Видавничої Спілки „Діло“.

ВАЖНІШІ ЦИФРИ З РАХУНКОВОГО ЗАМКНЕННЯ ЗА 1937. РІК.

У доповненні до вчорашнього звідомлення з Заг. Зборів Вид. Спілки „Діло“ подаємо важніші цифри з рахункового замкнення за 1937. рік. Цей, як і попередній рік, можна вважати дійсно корисним, під оглядом господарських осягів, очевидно рівняючи їх не з осягами передвоєнних добрих часів, а з осягами останніх років. Білянс Вид. Спілки „Діло“ виказує цим разом надвишку в квоті 3.563.94 зол. Але ця надвишка не відзеркалює справжніх господарських успіхів у звітовому році, бо є вона вислідом рахункової звязи з попередніми роками. В дійсности, коли йде тільки про 1937. р., то висліди є куди кращі завдяки тому, що вдалось жягнути оплату поважної частини задовження передплатників „Діла“ і клієнтів друкарні та поширити значно круг читачів „Діла“.

Постійне майно Вид. Спілки, на яке складаються виряд друкарні й інші рухомости, фігурує в білянсі первісною вартістю 410.766.68 зол. Її зменшує квота амортизаційної резерви 368.534.25 зол., так що **рахункова вартість** постійного майна булаб 42.232.43 зол., що вимагає вже ледви півтора року амортизаційних відписів. **Оборотове майно спілки** фігурує квотою 72.584.84 зол. На цю суму складаються: суми до диспозиції (каса і банки), льокати, запас римес і матеріялів (матриці, олово, папір), довжники (22.762.17 зол.) лядові довжники (залегла передплата), запас книжок по власних коштах, антиципації (наперед заплачені суми) тощо. **Довги Спілки** (чужі капітали) представляє готову позиція: вірителі — 82.535.65 зол. Ця позиція у звітовому році значно зменшилась, бо сплачено поверх 45 тисяч довгу, в тому 32.760 зол. довгу банкового (за останніх 2 і пів року сплачено коло 84 тис. довгу).

Перебудова книговодства, а саме обєднання книговодства друкарні і книговодств поодиноких видавництв, спричинило те, що білянсові цифри є виразніші, бо нема серед довжників і вірителів позицій, що взаємно себе компенсували (напр. довг за друк „Діла“ в друкарні був одночасно і на довжниках і на вірителях). Це не дасть змоги в дальшому декому з наших „приятелів“ атакувати „Діло“, спираючись на механіці цифр зачерпнутих, з нашого білянсу. Треба також зазначити що поважна знижка довгів Спілки зменшила і ще більше зменшить у дальших роках видатки, звязані з відсотками при обслузі довгів.

Коли йде про **власний капітал**, то на запасному фонді є 4.870.30 зол., на уділах 8.847.53 зол, що разом з надвишкою, яку Заг. Збори рішили перелити на зап. фонд, дає 17.281.77 зол.

Рахунок страт і зисків виказує ось такі цифри: друкарня в зисках (оборот) 213.757.96 зол., у стратах (виробництво) 180.453.48 зол., себто надвишка 23.204.48; щоденник у зисках 197.861.62 зол., у стратах 168.218.73, що дає надвишку 29.642.89 зол. Та цю останню надвишку фактично зменшує недобір у видавництві книжок (премії) 13.442.88 зол. (24.106.30 кошти і 10.663.42 приходи), так що зиск зі щоденника був 16.200. 01 зол. Також „Змаг“ за 3 місяці (бо при „Ділі“ від жовтня 1937) дав страту в сумі 1,294.44 зол. У стратах фігурують дальше: відпис з рухомостей 33.684.02 зол. і відпис з довжників (завдяки чому білянс сильно уреальнений) 10.962.09 зол.

Треба врешті зазначити, що число передплатників „Діла“ в останньому часі сильно зростає. У звітовому році піднеслась їх кількість на поверх 500 осіб, а за перші два місяці цього року на дальших 100.

Краса народнього одягу.

(Перед „Вечором народньої ноші“, 3 п. м.).

Від кількох літ вечорі народньої ноші стали у нас традиційною національно-культурною імпрезою. Рікрічно тішаться великим успіхом та стягають повну салю цікавої публики. Варта застановитись тепер, коли стоїмо напередодні четвертого вечора, що нам дали попередні.

Всі ми, мешканці міста, так чи інакше звязані з нашим селом. Хто провів там своє дитинство, а хто знає його з вакацій чи мандрівок. Правда, знаємо його в будні, при сірій роботі. А села святочного, в усій красі свого одягу, у стилевих рамцях старовинних обрядів, мало хто памятає.

Вечорі народньої ноші показують нам саме те святочне село. Пізнаємо розкішні одяги, що нагадують призабуті стилі та впливи. Вглиблюємось у старовинні обряди та цікаву їх символіку. Прислухуємось нескладним народнім мельодіям та радіємо темпом народніх танків. Саме ця сільська естетика переконує нас, що фраза про багацтво нашого фолькльору не є видумкою.

Бо те, що ми побачили досі у Львові було, навіть для декого несподіванкою. Наприклад бойківське вбрання, мало відоме й недоцінюване, здивувало всіх своїми яркими красками. Правда, ми бачили всього кілька сіл, Тарнавку коло Славська, Стрільбичі коло Турки. Але ті їхні спідниці й фартухи, ясфраві квітчасті хустки, сердаки з нашивками з кольорової вовічки, регарне морщення коло шиї були надзвичайні. А над тим усім прецікава „кичка“, себто плоска кругла шапочка, що її вдягає молодиця на голову, під хустку. Все це мерехтить барвисто при вечірньому світлі й тому бойківські строї ведуть перед на вечорах народньої ноші. Треба тільки подбати, щоб їх було якнайбільше.

Поруч слід згадати лемківське вбрання, з Виcoви коло Горлиць. Воно скромніше від бойківського своїми спокійними відтінками. Біла краска теж переважає. Майстерно повязані очіпки з батисту чи мережива придають йому легкости, свіжости. На жаль, не бачили ми їх багато. Треба бажати, щоб інші околиці теж себе показали.

Несподіванкою був теж стрій із Яворівщини. Правда, перевага полотна, як матеріялу, теж дає біле тло. Але крім вибиванки, на спідницю вживають яркого пасманистого матеріялу „шорю“, а підклад під хустку, ця плоска бойківська „кичка“, тут вища і рівна. Вона прикрита характеристичною яворівською вишивкою — бавницею. Це густий помаранчевий взір, що виглядає з-під хустки і притримує зпереду волосся гривки.

Дуже багате у відміни строїв наше Покуття. Лежить на важному шляху, де колись посувались купецькі каравани й войовничі виправи. Тому носять у Серафинцях фези, як підклад до жіночих очіпків, а вишивки бувають золотом перетикані. Оця дивовижа степенується ще при обрядовому вбранні. Весільний вінок із Вербіжа це чудо з качачих пер, барвінку, вовічки та позлітки.

Барвне Покуття степенується ще Гуцульщиною. Космач захопив усіх яркою помаранчевою краскою. Вибивані постільці, дукачі на грудях, а золоте чільце на голові свідчить про гуцульську пишноту.

Буковину можна порівнати з Покуттям щодо характеру одягів. Шовкові хустки „турпани“, що ними обвивають стан у Суховерхові, вказують теж на орієнтальні впливи.

Окремо стоїть придністрянське Поділля. Тут вишивка важка й багата, як придністрянський чорнозем: здається, немов спалені сонцем оті темні уставки з Горошови коло Заліщик. Сорочки й горботки тут довгі, так як і хода подолян розмірена, повільна.

Сильно ріжниться від нього північне Поділля. Ноша з Іванівки у Скалатщині пригадує міщанські строї. Морщені спідниці, розмашисті бекеші, високі завої, ось сильвета української подолянки. Широка, важкувата, але достойна. Такі самі зариси має Угнів. Хирівщина й Перемищина. Всього один-два одяги зявлялись із тих околиць. А скільки ще є цікавих відмін у тих сторонах!

Волинь і Полісся приїздили теж. Полотно з поліських моклякiв тонке й шовковисте, тому воно струнко вгортає жіночу постать. Червона вишивка з Каменя Коширського цвіла ярко на цьому білому тлі.

І справжньою несподіванкою були вбрання з Володави на Холмщині. Сильвета холмської жінки пригадує поліську білістю свого тонкого полотна.

Відомо, на всіх показах зявляється теж полтавське вбрання. Завдяки показам виконують його вже зовсім стилево. Всі, що привикли до „жупанів“ нашитих „лелітками“, пізнали, який гарний може бути полтавський стрій. Корсетку, фартушок і спідницю можна згармонізувати в одно ціле, а також достосувати краску вишивки на сорочці. І силою традиції стає цей стрій загальний, репрезентаційний.

Як бачимо, перегляд тих одягів, що вже були у Львові, дав змогу пізнати всі закутки нашої землі. Мистці можуть черпати задуми до картин, актори підшукувати вбрання, мандрівники зацікавитись околицями. А скільки лишилось ще невідкритих сіл, незбагнених закутків! Всюди є цікаві деталі, обрядові звичаї. Видобути їх на світло денне, ще й повинно бути завданням чергових вечорів. Щороку повинні ми кидати нове гасло. Наприклад видвигати вбрання весільне, шляхотське або міщанське, зіставляти давніше й новіше вбрання і т. д. Праці ще багато.

Покази ноші пробуємо оживити давніми нашими обрядами, що їх виконують селяни на сцені. Обряди ці вносять живий чар традиції, що на нього одяги натякають. Сільські весілля, вечерниці, обжинки мають глибоку символіку, що звязана з життям селянина. Селяни-актори, що зрослися з цими обрядами, відіграють це напричуд природно. Все те підкреслене враженнями однородних строїв. До того бачимо строї на власниках — селянах. Бо вони найкраще вміють їх носити.

Варта згадати тут також про враження, що його лишають ці покази у селі. Знаємо, що там сучасне життя витискає давні звичаї, а народне вбрання заступає модною тандитою. Покази вповують переконання, що ці давні обряди мають свою цінність, що їх память треба берегти. Мало того: для обрядових показів мусять селяни зявлятись у давньому питомому вбранні села. Тому розшукують їх і відновляють там, де вже призабулись. Є вже кілька сіл, особливо підміських, де в такий спосіб удалось відновити призабуту ношу й установити її, як святкове вбрання. Вслід за цим віджвають давні галузи народнього мистецтва, як вишивкарство, кожушкарство і т. д.

Крім цих показів народньої ноші бачимо й інше явище. Народні обряди починають включати до свят загального характеру, як днів селянки, кооперативних, днів господинь і т. д. Замилування до нашої вишивки, вбрання, обряду починає стихійно заливати наше життя. Одначе до цього треба ставитись дбайливо. Ініціятори таких свят повинні підбирати обряди вірно та строї провірювати щодо стилевости. Тому слід і їм приглядатись до показів народньої ноші та черпати з досвіду і попередніх подібних імпрез.

В четвер 3. березня відбудеться показ народньої ноші у Львові. Цього року йде він під кличем шляхоцького і міщанського вбрання. Безліч наших сіл і містечок ще себе не заманіфестували, а наша шляхта досі майже себе не виявила. Гадаємо, що наше жіноцтво доложить усіх зусиль, щоб це направити.

Лідія Бурачинська.

Після конґресу людовців.

Вибраний головою „Польського Стронніцтва Людового" М. Ратай виголосив на конґресі довшу промову, в якій обговорив між іншим і справу серпневих подій, тобто відомих селянських заворушень. Можна догадуватися, що для М. Ратая ця справа була дуже дразлива, бо політичні кола твердять, що він про цей страйк нічого не знав, що страйк вибух без його, ба навіть проти його волі. Диспозиції до вибуху страйку вийшли від Вітоса, але наслідки за цей невдалий виступ впали на Ратая, як урядуючого заступника голови, що в імя партійної солідарности мусів покривати політику Вітоса.

М. Ратай говорив і про внутрішню та закордонну політику Польщі:

„Ми є посередині між двома тоталізмами: фашистівським і комуністичним. Маємо одну партію велику, важну, якої вісь світогляду була завжди протинімецька. За цю орієнтацію тривав спір підчас війни і ця партія, що жила протинімецьким фронтом, зробила зворот на 180 ступнів переймаючи тоталістичну ідеольогію. (Оклики: Геть з ендецією!). Це для мене один із прикладів, як чужі аґентури роблять підбої, як вони зачинають діяти в ділянці закордонної політики. Польща мусить підготовитися не тільки до того, щоб відперти зовнішнього ворога, але теж і до того, щоб відперти внутрі чужі аґентури, ріжно забарвлені. Хто має дати відпір, хто має протиставитися чужим ідеольоґічним впливам?"

Щоб мати змогу дати відпір — казав М. Ратай — щоб виповнити фізичну й політичну порожнечу, — треба „отворити широко двері перед хлопами".

У цій своїй промові М. Ратай особливо підкреслив, що під вплив людовців горнуться українські й білоруські селяни та що на конґресі є українські й білоруські делеґати і наспіло понад 70 привітів від українських селянських організацій.

Що торкається загалу учасників конґресу, то — як це підмітила польська преса — більшість делеґатів — це селяни, одягнені по міщанськи, коло 30 відсотків міської та сільської інтеліґенції. Територіяльно мала переваґу Галичина, зокрема визначну участь взяло Підгаля.

В цьому конґресі виступили вперше як делеґатки організацій селянки. Яких 40 відсотків делеґатів — це, як ми вже вчора подали, молоді організації з „Віці", які щораз глибше входять у життя партії. Всіх делеґатів було 580, а кожний із них репрезентував 500 зорганізованих селян.

Драматична конфронтація Міллерової та Скобліної.

Вчора пополудні відбулась конфронтація жінки ґенерала Міллера, який пропав у Парижі без вісти, з ґенераловою Скобліною-Плевицькою, арештованою під замітом співучасти у схопленні ґен. Міллера. Скобліна заявила: „Присягаю перед Богом і людьми, що нічого не знаю в цій справі. Мене очорнили, — не можу сказати того, чого не знаю.

Залишившися сам на сам з Міллеровою, Скобліна висловила міркування, що як її чоловік так і Міллер є в СССР. „Як мене звільнять — заявила вона — зроблю, що зможу, щоби їх обох віднайти."

БОЛЬШЕВИКИ ТАКИ ВИВЕЗЛИ МІЛЛЕРА НА „МАРІЇ УЛЯНОВІЙ"?

Адвокат ґенералової Міллерової предложив слідчому судді докази, що Міллера таки вивезено до СССР на кораблі „Марія Улянова". Вбрререч большевицьким твердженням доказано, що самохід совітської амбасади приїхав до Гавру щойно в 17. годині, так, що він мав змогу привезти Міллера, який пропав в год. 13 Капітан „Марії Улянової" відібрав документи від портової влади в останній хвилині та негайно відчалив, перериваючи вивантажування товарів. „Марія Улянова" виплила на Балтійське Море через Белт, не — як звичайно — через Кільонський канал, щоби німці не перевели по дорозі ревізії.

По широкому світі.

Туреччина заключила з Грецією пакт приязни, зобовязуючись на випадок війни заховати зичливу невтральність та не толерувати на своїй території організацій звернених проти контраґента.

На британійському летунському майдані у Рінґвей ушкодив хтось два літаки; є це мабуть саботаж.

Б. провідник австрійських націонал-соціялістів сотник Леопольд виїхав з Німеччини до Відня.

Британійський уряд відбув під проводом мін. Галіфакса нараду у справі переговорів з Італією.

Американська влада безпеки викрила велику шпигунську організацію, що м. ін. роздобула пляни оборони Панамського каналу.

НОВИНКИ.

— ПЕРШИЙ ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ з нагоди 30-ліття композиторської праці Василя Барвінського відбудеться заходами Союзу Українських Професійних Музик, у пятницю 4. березня ц. р. у великій залі Лисенка в год. 20.15. Цей перший концерт присвячений камерним творам Василя Барвінського. У програму концерту входять: фортепіянове тріо есмоль, форт. тріо амоль і варіяції на фортепіяновий секстет. Білети у передпродажі в Союзнім Базарі кожного дня від 9—12 і від 4—7.Для членів СУПРОМ-у 50 прц. знижки за членською виказкою. . —4

— Наближається час Шевченківських поминків У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співаник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 229 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співаник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Калина", Львів, вул. Зіморовича ч. 12, почт. скр. ч. 43. 418 —6

— Печатки, монограми, таблиці, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення Володимир Ярош. Львів. Сенкевича ч. 3 1—2

— Комітет Брат-братові та Союз Українок Емігранток улаштовують Традиційні Наддніпрянські Запусти в неділю 6. березня ц. р. в год. 8 вечір у клюбі „Молодої Громади", вул. Костюшка 1. 1. п. В буфеті правдиві українські закуски і приставки — млинці, борщ, пиріжки та інші присмаки. 434 1-2

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Грушевського, Львів, пл. Капітульна 3. 1, телефон 254—46.

— Нова книжка! Дм. Донцов: Де шукати наших історичних традицій? (Квартальник Вістника). Ціна 1.50 зол. Львів, Чарнецького 26, чек. к. 500 371. Книжка кличе порвати з спадщиною соціялізму та драгоманівщини й повернути до традицій княжої Руси й козацтва, часів моральної й політичної сили нації.

— Т-во Прихильників Музею НТШ у Львові влаштовує в місяці березні ц. р. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка **Велику Етнографічну Виставу „Полісся"**, якої відкриття буде в неділю 6. ц. м. год. 12. вполудне. Дохід з вистави призначений на наукові досліди Музею НТШ у терені.

— В Шевченкові роковини. Молодь філії державної гімназії і лицею з українською мовою навчання і молодь дівочих гімназій і лицею СС. Василіянок у Львові відсвяткують память Тараса Шевченка ц. р. 10. березня в салі театру Ріжнородностей в год. 15.30. У склад програми ввійде також вистава „Назара Стодолі". Вистава Шевченкової драми, получена з „Вечорницями" Ніщинського відбудеться під проводом п. Лесі Кривіцької.

— Еманципація та її наслідки для жінки. Незвичайно цікава і актуальна тема, яка хвилює тепер усіх, буде темою дискусійного вечора у дні 6. березня, влаштованого т-вом паризьких викладів ім. П. Могили в Перемишлі. Було б дуже корисно для загалу, щоб такі життєві теми обговорювано якнайчастіше. Як повідомляють нас, тема ця викликала велике зацікавлення серед перемиського громадянства, головно жіноцтва.

— Організація адвокатських зоцій... у Львові при вул. Коперника 7. І. організує ... готовний курс для адвокатських ..., які здаватимуть адвокатський іспит у найближчім часі. Перші сходини в четвер в год. 1.... полудне. Зголошення та інформації щоденно приймає секретаріят від год. 7—9. вечором при вул. Коперника 7, І. п.

— 47 вогнищ пришиці в Польщі. Від ... до 26. лютого ц. р. влада ствердила 47 вогнищ пришиці в Польщі, а саме у воєвідствах: ...ському 3, лодзькому 7, поморському 1, ...ському 25 і шлеському 11. В тому часі ...довано 7 вогнищ пришиці, ... домашні тварини і птицю.

— Тайна розправа. Перед судом присяжних у Стрию відбулася розправа проти Михайла Козака, приватного урядовця, Івана Клима, студ. прав, Дениса Притуляка, студ. прав, Ольги Винник, студ., Марії Притуляк, дружини ... щенника, Маріяна Жукевича і Петра Гузоватого, дяка, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради з ст. 97. к. к., а перших двох підсудних за вбивство бл. п. дир. І. Бабія. Розправа була тайна. Вночі з понеділка на вівторок трибунал видав на основі вердикту присяглих суддів такий присуд: М. Козака засудив на три роки вязниці, І. Клима — 5 р., Д. Притуляка на ... П. Гузоватого на 1 рік і М. Жукевича на ... О. Винник та М. Притуляк звільнив від кари. Засудженим трибунал зачислив слідчий арешт.

— Комуністичний процес при замкнених дверях. Минулого понеділка почався у Станиславові перед лавою присяглих великий комуністичний процес. На лаві підсудних засіли: ... з ... ник зі Станиславова, Франц Реде з ... Рахиля Грос з Товмача, Хаїм Штін з ... Шайндля Гляк зі Станиславова, ... зі Львова, Василь Бардега зі Львова, ... бога зі Львова, Карло Коссак зі Станиславова ... м-р Едвард Гавскнехт зі Станиславова ... інших. Розправа ведеться при замкнених дверях.

— Грабіжницький напад на банк. У ... ц. м. передполуднем невідомий бандит ... 60-літнього Франца Куся, возного ... го Банку Зайончковського" у Бельзі ... течку з 15.000 зол. і втік. Возний ... тався з грішми з Банку Польського ... шов уже до сіней „Польського Банку Зайончкового" і замкнув за собою двері ... нього невідомий мужчина, ... тим предметом у голову, повалив ... ю, схопив течку і втік на вулицю ... юрбою. Здогадуються, що бандит ... міст до сусіднього міста Бельзьк...

Після конґресу людовців.

Вибраний головою „Польського Стронництва Людового" М. Ратай виголосив на конгресі довшу промову, в якій обговорив між іншим і справу серпневих подій, тобто відомих селянських заворушень. Можна догадуватися, що для М. Ратая ця справа була дуже дразлива, бо політичні кола твердять, що він про цей страйк нічого не знав, що страйк вибух без його, ба навіть проти його волі. Диспозиції до вибуху страйку вийшли від Вітоса, але наслідки за цей невдалий виступ впали на Ратая, як урядуючого заступника голови, що в імя партійної солідарности мусів покривати політику Вітоса.

Про причини цих заворушень М. Ратай сказав м. і.: „За 12 літ призбиралася величезна енерґія мас. Вона не могла виладуватися ні у виборах, ні при плузі і вилах, бо землі, яка заспокоює голод, щораз менше. Дошукувалися ріжних причин селянського страйку, говорили про комуністичні впливи, про традицію Шелі. Одного тільки не могли доглянути, про що селяни говорили на вічах і зборах. Селяни не могли дивитися з заложеними руками на те, що діється в Польщі. Чи знає хтось, що в теперішньому соймі діється? У Польщі запанувало почуття непевности і переконання, що так далі не може бути. І це є причина перелому в настроях селян. Досить згадати, що в часі покращання економічної конюнктури урядова статистика виказує 548 тисяч безробітних."

М. Ратай говорив і про внутрішню та закордонну політику Польщі:

„Ми є посередині між двома тоталізмами: фашистівським і комуністичним. Маємо одну партію велику, важну, якої вісь світогляду була завжди протинімецька. За цю орієнтацію тривав спір підчас війни і ця партія, що жила протинімецьким фронтом, зробила зворот на 180 ступнів переймаючи тоталістичну ідеольогію. (Оклики: Геть з ендецією!). Це для мене один із прикладів, як чужі агентури роблять підбої, як вони зачинають діяти в ділянці закордонної політики. Польща мусить підготовитися не тільки до того, щоб відперти зовнішнього ворога, але теж і до того, щоб відперти внутрі чужі агентури, ріжно забарвлені. Хто має дати відпір, хто має протиставитися чужим ідеольоґічним впливам?"

Щоб мати змогу дати відпір — казав М. Ратай — щоб виповнити фізичну й політичну порожнечу, — треба „отворити широко двері перед хлопами".

У цій своїй промові М. Ратай особливо підкреслив, що під вплив людовців горнуться українські й білоруські селяни та що на конгресі є українські й білоруські делеґати і наспіло понад 70 привітів від українських селянських орґанізацій.

Що торкається загалу учасників конгресу, то — як це підмітила польська преса — більшість делеґатів — це селяни, одягнені по міщанськи, коло 30 відсотків міської та сільської інтеліґенції. Територіяльно мала перевагу Галичина, зокрема визначну участь взяло Підгаля.

В цьому конгресі виступили вперше як делеґатки орґанізацій селянки. Яких 40 відсотків делеґатів — це, як ми вже вчора подали, молоді організації з „Віці", яка щораз глибше входить у життя партії. Всіх делеґатів було 580, а кожний із них репрезентував 500 зорганізованих селян.

Драматична конфронтація Міллерової та Скобліної.

Вчора пополудні відбулась конфронтація жінки ґенерала Міллера, який пропав у Парижі без вісти, з ґенераловою Скобліною-Плевицькою, арештованою під замітом співучасти у схопленні ген. Міллера. Скобліна заявила: „Присягаю перед Богом і людьми, що нічого не знаю в цій справі. Мене очорнили, — не можу сказати того, чого не знаю.

Залишившися сам на сам з Міллеровою, Скобліна висловила міркування, що як її чоловік так і Міллер є в СССР. „Як мене звільнять — заявила вона — зроблю, що зможу, щоби їх обох віднайти."

БОЛЬШЕВИКИ ТАКИ ВИВЕЗЛИ МІЛЛЄРА НА „МАРІЇ УЛЯНОВІЙ"?

Адвокат ґенераловой Міллерової предложить слідчому судді докази, що Міллера таки вивезено до СССР на кораблі „Марія Улянова". Вупереч большевицьким твердженням доказано, що самохід совітської амбасади приїхав до Гавру щойно в 17. годині, так, що він мав змогу привезти Міллера, який пропав в год. 13 Капітан „Марії Улянової" відібрав докумен-

ти від портової влади в останній хвилині та негайно відчалив, перериваючи вивантажування товарів. „Марія Улянова" виплила на Балтійське Море через Белт, не — як звичайно — через Кільонський канал, щоби німці не перевели по дорозі ревізії.

По широкому світі.

Туреччина заключила з Грецією пакт приязни, зобовязуючись на випадок війни заховати зичливу невтральність та не толерувати на своїй території організацій звернених проти контрагента.

На британському летунському майдані у Ріґвей ушкодив хтось два літаки; є це мабуть саботаж.

Б. провідник австрійських націонал-соціялістів сотник Леопольд виїхав з Німеччини до Відня.

Британський уряд відбув під проводом мін. Галіфакса нараду у справі переговорів з Італією.

Американська влада безпеки викрила велику шпигунську організацію, що м. ін. роздобуде пляни оборони Панамського каналу.

НОВИНКИ.

— **ПЕРШИЙ ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ з нагоди 30-ліття композиторської праці Василя Барвінського відбудеться заходами Союзу Українських Професійних Музик, у пятницю 4. березня ц. р. у великій салі Лисенка в год. 20.15. Цей перший концерт присвячений камерним творам Василя Барвінського. У програму концерту входять: фортепіянове тріо есмоль, форт. тріо амоль і варіяції на фортепіяновий секстет. Білети у передпродажі в Союзнім Базарі кожного дня від 9—12 і від 4—7. Для членів СУПРОМ-у 50 прц. знижки за членською виказкою.** —4

— **Наближається час Шевченківських поминків** У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співаник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 229 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співаник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Калина", Львів, вул. Зіморовича ч. 12, почт. скр. ч. 43. 418 —6

— **Печатки, монограми, таблиці,** виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення Володимир Ярош, Львів, Сенкевича ч. 3. 1—2

— **Комітет** Брат-братові та Союз Українок Еміґранток улаштовують **Традиційні Наддніпрянські Запусти** в неділю 6. березня ц. р. в год. 8 вечір у клюбі „Молодої Громади", вул. Костюшка 1, І. п. В буфеті правдиві українські закуски і приставки — млинці, борщ, пиріжки та інші присмаки. 434 1-2

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Гаревського,** Львів, пл. Капітульна 3, І, **телефон** 254—46.

— **Нова книжка! Дм. Донцов: Де шукати наших історичних традицій?** (Квартальник Вістника). Ціна 1.50 зол. Львів, Чарнецького 26, чек. к. 500 371. Книжка кличе пірвати зі спадщиною соціялізму та драгоманівщини й повернути до традицій княжої Руси й козацтва, часів моральної й політичної сили нації.

— **Т-во Прихильників Музею НТШ у Львові** влаштовує в місяці березні ц. р. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка **Велику Етнографічну Виставу „Полісся"**, якої відкриття буде в неділю 6. ц. м. год. 12. вполудне. Дохід з вистави призначений на наукові досліди Музею НТШ у терені.

— **В Шевченкові роковини.** Молодь філії державної гімназії і ліцею з українською мовою навчання і молодь дівочих гімназій і ліцею СС. Василіянок у Львові відсвяткують память Тараса Шевченка ц. р. 10. березня в салі театру Ріжнородностей в год. 15.30. У склад програми ввійде також вистава „Назара Стодолі". Вистава Шевченкової драми, получено з „Вечерницями" Ніщинського відбудеться під проводом п. Лесі Кривіцької.

— **Еманципація та її наслідки для жінки.** Незвичайно цікава і актуальна тема, яка хвилює тепер усіх, буде темою дискусійного вечора у дні 6. березня, влаштованого т-вом наукових викладів ім. П. Могили в Перемишлі. Було б дуже корисно для загалу, щоб такі життєві теми обговорювано якнайчастіше. Як повідомляють нас, тема ця викликала велике зацікавлення серед перемиського громадянства, головно жіноцтва.

— **Організація адвокатських аплікантів** у Львові при вул. Коперника 7. І. організує підготовний курс для адвокатських аплікантів, що здаватимуть адвокатський іспит у найближчім часі. Перші сходини в четвер в год. 1.8 вполудне. Зголошення та інформації подає секретарят від год. 7—9, вечором при вул. Коперника 7. І. п.

— **47 вогнищ прищиці в Польщі.** Від 20. до 26. лютого ц. р. влада ствердила 47 вогнищ прищиці в Польщі, а саме у воєвідствах: краківському 3, лодзькому 7, поморському 1, познаньському 25 і шлеському 11. В тому часі зліквідовано 7 вогнищ прищиці, винищивши всі домашні тварини і птицю.

— **Тайна розправа.** Перед судом присяжних у Стрию відбулася розправа проти Миколи Козака, приватного урядовця, Івана Клима, студ. прав, Дениса Притуляка, студ. прав, Ольги Винник, студ., Марії Притуляк, дружини священника, Маріяна Жукевича і Петра Гузоватого, дяка, яких прокуратор притягнув до відвічальности за злочин державної зради і ст. 97. к. к., а перших двох підсудних ще й за вбивство бл. п. дир. І. Бабія. Розправа була тайна. Вночі з понеділка на вівторок трибунал видав на основі вердикту присяжних судів такий присуд: **М. Козака засудив на три роки вязниці, І. Клима — 5 р., Д. Притуляка на 1 р. П. Гузоватого на 1 рік і М. Жукевича на 10 м. О. Винник та М. Притуляк** звільнено від кари. Засудженим трибунал зачислив слідчий арешт.

— **Комуністичний процес при замкнених дверях.** Минулого понеділка почався у Станиславові перед лавою присяглих великий комуністичний процес. На лаві підсудних засіли: Марія ... ник зі Станиславова, Франц Рида з ..., Рахиля Грос з Товмача, Хаїм Штіц з ..., Шайндля Глік зі Станиславова, Йосиф ... зі Львова, Василь Бардега зі Львова, ... бога зі Львова, Карло Коссак зі Станиславова та ... м-р Едвард Гавскнехт зі Станиславова ... інших. Розправа ведеться при замкнених дверях.

— **Грабунковий напад на банк.** У ... ц. м. передполуднем невідомий бандит ... 60-літнього Франца Куся, возного „Д... го Банку Звйонзкового" у Білій, ... течку з 15.000 зол. і втік. Возний Ф. Кусь ... тався з грішми з Банку Польського ... шов уже до сіней „Повшехного Банку ... кового" і замкнув за собою двері, ... нього невідомий мужчина, двома ... пим предметом у голову повалив його ... лю, вхопив течку і втік на вулицю, ... юрбою. Здогадуються, що бандит ... міст до сусіднього міста Бєльська.

— **Найближчі цікаві українські авдиції.** Сьогодні, в четвер 3. ц. м., львівська радіостанція робить в год. 13.20 українським радіослухачам приємну несподіванку: хор учнів Філії держ. гімн. з українською мовою навчання у Львові під проводом проф. Р. Прокоповича влаштовує перед мікрофоном концерт „Лисенко й нар. пісня“. Концерт, який має у програмі найкращі нар. пісні в оформленні мистецького духа Лисенка, попередить гутірка д-ра В. Радзикевича про Батька української пісні і його звязок із творчістю українського народу. — В неділю 6. ц. м. в рямцях ранішньої авдиції для села буде в год. 8.50—9.00 й українська гутірка інж. Р. Голода „Які телята вибирати для хову“. — Дуже цікавий і актуальний буде відчит ред. Лідії Бурачинської „Українська народня ноша“ у вівторок 8. ц. м. в год. 18.10; прелегентка підійде до цієї нераз обговорюваної теми з оригінального погляду і напевне цікаво послухають її всі, що тією темою цікавляться.

— **Купувала чоловіка у Львові.** До Львова приїхала 27-літня І. З., донька фабриканта білля з Філядельфії, щоби піднайти собі мужа, бо в Америці не могла собі найти. Перед двома днями пішла на дансінг у Львові і тут залюбилась у прив. урядовцеві А. С., який був на дансінгу з жінкою. Але це не перешкоджало їй заличатись до А. С. Жінці цього добродія жертвувала навіть американська жидівка до 15.000 зол. за розвід. Про справу довідалася рідня жінки урядовця й один з родини стрінув американку на вулиці та побив її так, що зломив їй ніс. Американка віддала справу до суду.

— **Львівська хроніка.** Львівський воєвода доручив, щоби розпочати дорогові і вуличні роботи по змозі вже 10. березня ц. р. — Перед трибуналом окружного суду у Львові стане прокурент комунальної каси ощадности в Городку Тадей Бажант за присвоєння собі 13.085 зол.

— **Селяни будують водотяги.** У селі Поточиська пов. Городенка селяни приступили до земних робіт, щоби спровадити воду до пиття з віддалення півтора км. Вода власним тисненням доплине до кожної хати, де заложать відповідні гидранти, щоб мати воду кожної хвилини під рукою.

— **Вкрав торбинку прокаженої.** Підчас ревізії в пасера Шмуля Габерберга у Варшаві поліція знайшла дамську торбинку. Виявилося, що невідомий злодій вкрав цю торбинку Ф. Цвібусовій, прокаженій з Естонії. Тому Габерберга піддали клінічній обсервації, а ціла його родина зголосилася до лікаря з остраху перед занедужанням на проказу.

— **Статистика віроісповідань на земній кулі.** Згідно зі статистичними даними статистичного річника Ліги Націй жило на земній кулі при кінці 1937 р. 2,1 міліярда людей. Під віроісповідним оглядом число католиків сягає 19 відсотків цілого населення світу; визнавці Конфуція обіймають 16 прц. цілого населення світа; мусулмани 13 прц.; визнавці гіндуських релігій 12 прц. і буддисти 11 прц., всіх протестантів є 9 прц.; православних 7 прц. і жидів 0.9 прц. Поган, безбожників і вільнодумних є коло 12 прц.

— **Смерть Г. Анунція.** Вчора помер у 75. р. життя один із найбільших італійських письменників Габрієле д' Анунціо, що колись зазнавав величезної слави і популярности. Його справжнє прізвище було Рапаніета. Перші великі успіхи він здобув собі повістями „Невинний“, „Інтруз“ та „Насолода“. В його песах виступали такі слави як Елеонора Дузе та Іза Рубінштайн. Підчас війни вславився Анунціо як летун та організатор оборони Фіюме. Втративши око, написав прегарний твір „Ноктюрн“. Як приятель Мусолінія він зазнав усіх почестей — дістав титул князя і на місці Марконія вибрали його минулого року головою італійської Академії. Цього становища, як недужий, він не мав часу вже перебрати. Прегарне видання його збірних творів появилося державним накладом.

— **Масові арештування комуністів.** В останніх двох тижнях поліція арештувала в Болгарії 305 комуністів за протидержавну діяльність. Між арештованими є 15 жінок, 4-ох лікарів, 5-ох адвокатів і багато студентів. Влада викрила і забрала рукописи тайного комуністичного щоденника „Робітнича Газета“, що накликував до державного перевороту. Крім того влада припинила 6 лівих часописів.

— **Провінція близнят і трійнят.** Статистичний департамент провінції Квібеку стверджує, що в цій провінції частіше приходять на світ близнята і трійнята, ніж в інших провінціях. І так у 1926 р. прийшло на світ у провінції Квібек 1.021 пар близнят, — 18 пар трійнят. У роках 1927. 1928 і 1929 число близнят доходило річно до 1.000 пар, трійнят до 12 або 13. В роках 1930—1936 це число дещо впало і вагалося менше більше коло 910—960 близнят і 10 до 14 трійнят.

— **Японський вояк зневажив німецького лікаря.** Японський вояк напав на проф. Вірке, начального лікаря шпиталю Павлінів у Шангаю і зранив пястуком лікаря в око. Генеральний німецький консуль склав протест перед японськими властями. Генеральний японський консуль Окамото висловив перед німецьким консулем співчуття в імени військової японської влади і запевнив, що винуватця строго покарають.

— **Страшний вибух ґазів.** Підчас каналізаційних праць у Копенгазі дійшло до жахливого вибуху ґазів, від якого згинуло чотирьох робітників, а кількох тяжко ранених. Вибух ґазів був такий страшний, що один із робітників вилетів з каналу в повітря і смертельно ранений. Одночасно в каналі вибухла пожежа, з якої вдалося вирятувати кількох робітників з важкими попареннями. До вибуху дійшло внаслідок запалення ґазів у каналі, коли один із робітників хотів запалити лямпу.

— **Скільки осіб — стільки думок..** — так каже відома приповідка. Життя потверджує правильність цього вислову, але і тут находимо доказ на правдивість заповязу, але і тут находимо доказ на правдивість заповязу, що нема справи без виїмків. Бо всюди — на заді, що нема справи без виїмків. Бо всюди — на півночі чи на полудні, на сході чи на заході краю немає ні одної господині, яка не знала б, що мило Олень Шихт є синонімом мила найвищої якости.

Конференція представників УПР. з мін. Ґрабовським.

У вівторок 1. березня ц. р. відбулася конференція представників Української Парляментарної Репрезентації з міністром справедливости Ґрабовським про наші актуальні домагання до ресорту міністерства справедливости; від УПР взяли участь у цій конференції посли: д-р Степан Витвицький і д-р Степан Баран. Темою конференції були такі справи: 1) справа законопроєкту права про устрій адвокатури, 2) справа судової присяги в українській мові, 3) реактивування деяких передчасно звільнених зі служби суддів українців і 4) справа номінації нотарями найстарших нотаріяльних асесорів українців.

У всіх порушених справах мін. Ґрабовський дав згаданим представникам УПР. відповідні вияснення.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дві сторони медалі.

Гаківковий метч: Україна — Краковія..

Коли прочитає афішу чужинець, скаже:

— Яка нерівність! З одного боку цілий великий край, з другого одно невелике місто. Краковія не має хіба ніяких виглядів!?

Коли прочитає афішу наш брат, скаже:

— Яка нерівність. З одного боку „Краковія“, з другого „Україна“. „Україна“ не має хіба ніяких виглядів!..

Чужинець бере справу, такби мовити, ґеографічно, наш брат фактично. Один і другий має рацію, але й обидва її не мають.

Україна — це не край, а спортове товариство, що тяжко пробивається крізь наші фінансові хащі, лопухи байдужности і терня ворожости. Тільки завдяки орієнтації в терені її провідників вона не губить напряму та членів.

З тієї причини чужинці не мають рації, коли кажуть: край.

Але й подекуди мають рацію. Адже спортове товариство „Україна“ це щоправда не цілий край, все таки досить велика частина його, коли брати під увагу рижську лінію.

Наш брат має рацію, коли каже: де-де „Україні“ до „Краковії“. Хто бачив атлетично збудованих і солідно підгодованих краковян, а проти них молоденьких, сухорлявих хлопчиків, той не міг сумніватися у вислід, хіба що це був непоправний гіпероптиміст.

Але наш брат і не має рації, коли каже: де-де... Адже кружок, совги і кійок ті самі всюди, а лід напевно довше тримається у Львові, як у Кракові. Одним словом — майже так довго як у Канаді. Чому не маємо і ми дочекатися своїх „Садберійських Вовків“?!

А тепер інша сторона медалі.

Казав мені недавно хтось:

— Пощо „Україна“ грає з чужими?! Користи ніякої, а шкоди ціла фіра. Вигуки публики, несправедливість суддів, неприхильні замітки в пресі..

Багато в тім правди і признає її кожний.., хто не буває на мячевих, чи гаківкових метчах.

А хто буває, той чує:

— Kogo ty chwalisz, kogo? Takiego zakazanego patałachę. Ta mój Wróbelek jak by twego Matyjasika dostał w swoje nogi..

— Co Matyas patałacha?! Ty koniu fiakierski. Masz pojęcie o forbalu jak świnia o sztajerze

— Ty do mnie wedle świni nie pyskuj. Masz!..

На дереві, на т. зв. зелений трибуні повстає замішання і один з дискутантів летить як грушка на землю. Позбиравшись шукає іншої трибуни (дерев довкола площі досить!), а дальшу дискусію відкладає на потім, коли будуть вертатися крізь парк до дому.

На гаківковім метчу „Україна“ — „Краковія“ було 3000 тисячі людей і були такі розмови:

— A ja ci mówie, że Ukraina nachapi dwucyfrówkę.

— Fe! Wstydziłbyś si Franek. Ta z ciebi tyż kawałek jakiegoś ukraińca.

— Nu to co z tego. Wiadomo, tego si nie zapiram. Ale co rycht to rycht.

— Rycht czy nie rycht, ale musimy stać za swoimi. I jak ty mi zaczniesz dupingować krakusów, to ja ci tak zdupinguję, że popamiętasz.

— To sie wi. że nie bende. Za co ty mnie właściwi trzymasz?!..

— Klawo. Patrz, Buczacki ciągnie. Pomagaj bracie!

І оба згідно: Гея, гея!

А після метчу один з „Краковії“ до другого з „Краковії“:

— Słuchaj, ta w tym Lwowie ukraińców jest a jest. Na meczu z Pogonią sześćset ludzi, a z Ukrainą trzy tysięcy.

І це є та цікавіша сторона медалі.

Галактіон Чіпка.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Ілля Савчак, емер. учитель, помер 26. лютого ц. р. в Жовкві в 62. році життя, по довгій і тяжкій недузі. В. Й. П.! 506

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Спорт.

РУСЬ ПОЧАЛА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

УЖГОРОД. **Русь — УМТЕ (Ужгород) 11:0 (3:0).**

Ужгородська Русь започаткувала вже весняний сезон товариським метчом з дружиною УМТЕ. Перший метч відбувся в доволі важких умовинах, на грищі покритім ще декуди верствою снігу, декуди водою і болотом. Русь, технічно краща дружина давала собі легко раду з важким тереном і без напруги перемогла у високім відношенні. У Руси найкраще заграв правий ключ нападу Кобаир-Мозер. В добрій формі є теж Йотьо Кріж. Воротар Руси Сашовець мав за цілий метч всього тричі мяч у руці і то двічі в подач своєї оборони.

Ворота здобули: Карман і Йотьо Кріж по 4 та Хола 3. Публики, як на перший метч, доволі багато.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Гаківкові мистецтва Польщі відбудуться імовірно в суботу 5. ц. м. в Криниці. У тих мистецтвах візьмуть участь такі дружини: Чорні Львів, Домб Катовиці, Погонь Львів і Варшавянка Варшава та імовірно Краковія. Варшавянка має ще грати в себе один метч з Україною. Віленське Огнісько відступило від розгривок. Погонь ще не має мистецтв, бо залишився ще один метч АЗС — Варшава, який має рішити, котра з тих дружин здобуде мистецтво. Імовірно Совіл-Грудьовець увійде до фіналів без гри. Дуже можливо, що поза конкурсом допустять до фіналів дружину КТГ Криниця.

Табелю Чехословацької Ліги віст-вше Спарта, яка має 14 гор, 11 перемог, 1 нерішену, 2 програні, 23 здобутих пунктів з відношенням воріт 42:21. На другому місці опинилося Кладно з 19 пунктами. Третє місце займає Братислава з 17 пунктами і щойно четверте Славія з 15 пунктами. Дальша черговість така: Жіденице, Пардубіці, Вікторія Пльзень, Вікторія Жіжков, Простейов, СК Пльзень. Два останні місця, загрожені деґрадацією займають: Наход і Шлеська Острава.

В Мадярській Лізі веде в табелі Гунгарія, яка має 31 пункт'в при трьох стрічених. Друге місце займає Гунгарія, третє Уйпешт. Два останні місця займають Будаї 11 і ЕТО Гор з 7 і 4 здобутими пунктами. Бочкай, який минулого року грав у Львові з Україною, займає 12 місце з 10 пунктами і виказує тепер чимраз кращу форму.

— **Найближчі цікаві українські авдиції.** Сьогодні, в четвер 3. ц. м., львівська радіостанція робить в год. 18.20 українським радіослухачам приємну несподіванку: хор учнів Філії держ. гімн. з українською мовою навчання у Львові під проводом проф. **Р. Прокоповича** влаштовує перед мікрофоном концерт „Лисенко й нар. пісня". Концерт, який має у програмі найкращі нар. пісні в оформленні мистецького духа Лисенка, попередить гутірка д-ра В. Радзикевича про Батька української пісні і його звязок із творчістю українського народу. — В неділю 6. ц. м. в рямцях ранішньої авдиції для села буде в год. 8.50—9.00 й українська гутірка інж. **Р. Голода** „Які телята вибирати для хову". — Дуже цікавий і актуальний буде відчит ред. **Лідії Бурачинської** „Українська народня ноша" у вівторок 8. ц. м. в год. 18.10; прелегентка підійде до цієї нераз обговорюваної теми з оригінального погляду і напевне цікаво послухають її всі, що тією темою цікавляться.

— **Купувала чоловіка у Львові.** До Львова приїхала 27-літня І. З., донька фабриканта біля з Філядельфії, щоб піднайти собі мужа, бо в Америці не могла собі найти. Перед двома днями пішла на дансінг у Львові і тут залюбилась у прив. урядовцеві А. С., який був на дансінгу з жінкою. Але це не перешкоджало їй заницятись до А. С. Жінці цього добродія жертвувала навіть американська жидівка до 15.000 зол. за розвід. Про справу довідалася рідня жінки урядовця й один з родини стрінув американку на вулиці та побив її так, що зломив їй ніс. Американка віддала справу до суду.

— **Львівська хроніка.** Львівський воєвода доручив, щоби розпочати дорогові і вуличні роботи по змозі вже 10. березня ц. р. — Перед трибуналом окружного суду у Львові станув прокурент комунальної каси ощадности в Городку Тадей Бажант за присвоєння собі 13.085 зол.

— **Селяни будують водотяги.** У селі Потічиська пов. Городенка селяни приступили до земних робіт, щоби спровадити воду до пиття з віддалення півтора км. Вода власним тисненням доплине до кожної хати, де заложать відповідні гидранти, щоб мати воду кожної хвилини під рукою.

— **Вкрав торбинку прокаженої.** Підчас ревізії в пасера Шмуля Габерберга у Варшаві поліція знайшла дамську торбинку. Виявилося, що невідомий злодій вкрав цю торбинку Ф. Цвібусовій, прокаженій з Естонії. Тому Габерберга віддали клінічній обсервації, а ціла його родина зголосилася до лікаря з остраху перед занедужанням на проказу.

— **Статистика віроісповідань на земній кулі.** Згідно зі статистичними даними статистичного річника Ліги Націй жило на земній кулі при кінці 1937 р. 2,1 міліярда людей. Під віроісповідним оглядом число католиків сягає 19 відсотків цілого населення світу; визнавці Конфуція обіймають 16 прц. цілого населення світа; мусулмани 13 прц.; визнавці гіндуських релігій 12 прц. і буддисти 11 прц., всіх протестантів є 9 прц.; православних 7 прц. і жидів 0.9 прц. Поган, безбожників і вільнодумних є коло 12 прц.

— **Смерть Г. Анунція.** Вчора помер у 75. р. життя один із найбільших італійських письменників Габріеле д' Ануніціо, що колись заживав величезної слави і популярности. Його справжнє прізвище було Рапаніета. Перші великі успіхи він здобув собі повістями „Невинний", „Інтруз" та „Насолода". В його песах виступали такі слави як Елеонора Дузе та Іза Рубінштайн. Підчас війни вславився Ануніціо як летун та організатор оборони Фіюме. Втративши око, написав прегарний твір „Ноктюрн". Як приятель Мусолінія він зазнав усіх почестей — дістав титул князя і на місці Марконія вибрали його минулого року головою італійської Академії. Цього становища, як недужий, він не мав часу вже перебрати. Прегарне видання його збірних творів появилося державним накладом.

— **Масові арештування комуністів.** В останніх двох тижнях поліція арештувала в Болгарії 305 комуністів за протидержавну діяльність. Між арештованими є 15 жінок, 4-ох лікарів, 3-ох адвокатів і багато студентів. Влада викрила і забрала рукописи тайного комуністичного щоденника „Робітнича Ґазета", що накликував до державного перевороту. Крім того влада припинила 6 лівих часописів.

— **Провінція близнят і трійнят.** Статистичний департамент провінції Квібеку стверджує, що в цій провінції частіше приходять на світ близнята і трійнята, ніж в інших провінціях. І так у 1926 р. прийшло на світ у провінції Квібек 1.021 пар близнят, — 18 пар трійнят. У роках 1927, 1928 і 1929 число близнят доходило річно до 1.000 пар, трійнят до 12 або 13. В роках 1930—1936 це число дещо впало і вагалося менше більше коло 910—960 близнят і 10 до 14 трійнят.

— **Японський вояк зневажив німецького лікаря.** Японський вояк напав на проф. Бірке, начального лікаря шпиталю Павлінів у Шангаю і зранив пястуком лікаря в око. Генеральний німецький консуль склав протест перед японськими властями. Генеральний японський консуль Окамото висловив перед німецьким консулем співчуття в імені військової японської влади і запевнив, що винуватця строго покарають.

— **Страшний вибух газів.** Підчас каналізаційних праць у Копенгазі дійшло до жахливого вибуху ґазів, від якого згинуло чотирьох робітників, а кількох тяжко ранених. Вибух ґазів був такий страшний, що один із робітників вилетів з каналу в повітря і смертельно ранений. Одночасно в каналі вибухла пожежа, з якої вдалося вирятувати кількох робітників з важкими попареннями. До вибуху дійшло внаслідок запалення ґазів у каналі, коли один із робітників хотів запалити лямпу.

— **Скільки осіб — стільки думок...** — так каже відома приповідка. Життя потверджує правильність цього вислову, але і тут находимо доказ на правдивість вислову, що нема оприли без винятків. Бо всюди — на півночі чи на полудні, на сході чи на заході краю нема ані одної господині, яка не знала, що мило Олень Шіхт є виновником мила найвищої якости.

—o—

‡ Посмертні згадки.

Ілля Савчак, емер. учитель, помер 26. лютого ц. р. в Жовкві в 62. році життя по довгій і тяжкій недузі. В. Й. П.! 506

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Конференція представників УПР. з мін. Ґрабовським.

У вівторок 1. березня ц. р. відбулася конференція представників Української Парляментарної Репрезентації з міністром справедливости Ґрабовським про наші актуальні домагання до ресорту міністерства справедливости; від УПР взяли участь у цій конференції посли: д-р Степан Витвицький і д-р Степан Баран. Темою конференції були такі справи: 1) справа законопроекту права про устрій адвокатури, 2) справа судової присяги в українській мові, 3) реактивування деяких передчасно звільнених зі служби суддів українців і 4) справа номінації нотарями найстарших нотаріяльних асесорів українців.

У всіх порушених справах мін. Ґрабовський дав згаданим представникам УПР. відповідні вияснення.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дві сторони медалі.

Гакеєвий метч: Україна — Краковія.

Коли прочитає афішу чужинець, скаже:

— Яка нерівність! З одного боку цілий величкий край, з другого одно невелике місто. Краковія не має хіба ніяких виглядів!?

Коли прочитає афішу наш брат, скаже:

— Яка нерівність. З одного боку „Краковія", з другого „Україна". „Україна" не має хіба ніяких виглядів!...

Чужинець бере справу, такби мовити, ґеографічно, наш брат фактично. Один і другий має рацію, але й обидва її не мають.

Україна — це не край, а спортове товариство, що тяжко пробивається крізь наші фінансові хащі, лопухи байдужности і терня ворожости. Тільки завдяки орієнтації в терені її провідників вона не губить напряму та членів.

З тієї причини чужинці не мають рації, коли кажуть: край.

Але й подекуди мають рацію. Адже спортове товариство „Україна" це щоправда не цілий край, все таки досить велика частина його, коли брати під увагу рижську лінію.

Наш брат має рацію, коли каже: де-де „Україні" до „Краковії". Хто бачив атлетично збудованих і солідно підгодованих краковян, а проти них молоденьких, сухорлявих хлопчиків, той не міг сумніватися у вислід, хіба що це був непоправний гіпероптиміст.

Але наш брат і не має рації, коли каже: де-де... Адже кружок, совги і кійок ті самі всюди, а лід напевно довше тримається у Львові, як у Кракові. Одним словом — майже так довго як у Канаді. Коли ж ми не маємо і ми дочекатися своїх „Садберійських Вовків"?!

А тепер інша сторона медалі.

Казав мені недавно хтось:

— Пощо „Україна" грає з чужими?! Користи ніякої, а шкоди ціла фіра. Вигуки публики, несправедливість суддів, неприхильні замітки в пресі...

Багато в тім правди і признає її кожний..., хто не буває на мячевих, чи гакеєвих метчах.

А хто буває, той чує:

— Kogo ty chwalisz, kogo? Takiego zakazanego patałachę. Ta mój Wróbelek jak by twego Matyjasika dostał w swoje nogi...

— Co Matyas patałacha?! Ty koniu fiakierski. Masz pojęcie o forbalu jak świnia o sztajerze.

— Ty do mnie wedle świni nie pyskuj. Maszł..

На дереві, на т. зв. зеленій трибуні повстає замішання і один з дискутантів летить як грушка на землю. Позбиравшись шукає іншої трибуни (дерев довкола площі досить!), а дальшу дискусію відкладає на потім, коли будуть вертатися крізь парк до дому.

На гакеєвім метчу „Україна" — „Краковія" було 3000 тисячі людей і були такі розмови:

— A ja ci mówie, że Ukraina nachapi dwucyfrówkę.

— Fe! Wstydziłbyś si Franek. Ta z ciebi tyż kawałek jakiegoś ukraińca.

— Nu to co z tego. Wiadomo, tego si nie zapiram. Ale co rycht to rycht.

— Rycht czy nie rycht, ale musimy stać za swoimi. I jak ty mi zaczniesz dupingować krakusów, to ja ci tak zdupinguję, że popamiętasz.

— To sie wi, że nie bende. Za co ty mnie właściwi trzymasz?!..

— Klawo. Patrz, Buczacki ciągnie. Pomagaj bracie!

І оба згідно: Гея, гея!

А після метчу один з „Краковії" до другого з „Краковії":

— Słuchaj, ta w tym Lwowie ukraińców jest a jest. Na meczu z Pogonią sześćset ludzi, a z Ukrainą trzy tysięcy.

І це є та цікавіша сторона медалі.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

РУСЬ ПОЧАЛА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

УЖГОРОД. **Русь — УМТЕ (Ужгород) 11:0 (3:0).**

Ужгородська Русь започаткувала вже весняний сезон товариським метчом з дружиною УМТЕ. Перший метч відбувся в досить важких умовинах, на граці почерез ще деінде верства снігу, деінде водою і болотом. Русь, технічно краща дружина, давала собі легко раду з важким тереном і без натуги перемогла у високім відношенні. У Русі найкраще заграв правий [illegible] Кобаяр-Мозер. В добрій формі є теж Йотьо Кріж. Воротар Руси Садовець мав за цілий метч осьо тричі мяч у руці і то двічі з подач своєї оборони.

Ворота здобули: Карман і Йотьо Кріж по 4 та Хоза 3. Публики, як на перший метч, досить багато.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Гакеєві мистецтва Польщі відбудуться весною в суботу 5. п. м. в Криниці. У тих мистецтвах візьмуть участь такі дружини: Чорні Львів, Домб Катовиці, Погоня і Варшавянка Варшава та ймовірно Краковія. Краковія має ще грати в себе один метч з Україною. Весляжа має ще грати в себе один метч з Україною. Поминаючи ще не саме Огнисько виступило від розгривок. Поминаючи ще не мистця, бо залишився ще один метч АЗС — Нармає мистця, бо залишився ще один метч АЗС — Нармає рішити, котра з тих дружин здобуде мистецтво. Ймовірно Сокіл-Грудзьондз увійде до фіналів без гри. Дуже можливо, що поза конкурсом допустять до фіналів дружину КТГ Криниця.

Табелю Чехословацької Ліги вічно Опава, яка має 14 гор. 11 перемог, 1 нерішену, 2 програні, 23 здобутих пунктів з відношенням воріт 42:21. На другому місці опинилася Кладно з 19 пунктами. Третє місце займає Братислава з 17 пунктами і щойно четверте Славія з 15 пунктами. Дальша черговість така: Жиденіце, Пардубиці, Викторія Пільзень, Викторія Жіжков, Простеїов, СК Пільзень. Два останні місця, загрожені деградацією займають: Надорд і Шлеська Острава.

В Мадярській Лізі веде в табелі Гунгарія, яка має 31 пункти при трьох страчених. Друге місце займає Гунгарія, третє Уйпешт. Два останні місця займають Будаї 11 і ЕТО Гйор з 7 і 4 здобутими пунктами. Бочкай, який минулого року грав у Львові з Україною, займає 12 місце з 10 пунктами і показує чимраз вищу форму.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр:

Четвер 3. III. год. 8. веч. VII. Симф. концерт львівської фільгармонії.

Пятниця 4. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож“.

Театр Рімнородностей:

Четвер 3. III. вистави нема.

Пятниця 4. III. год. 7.30 „Дімок з карт“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДРОГОБИЧ:

3. III. Орфей у пеклі.
4. III. Орлеия.
5. III. Під куратолею.
6. III. Лісова пісня.

З Дрогобича і з повіту іде театр до Стрия, Сколього, Болехова, Долини, Калуша і Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ХОДОРІВ.

3. III. Попал Бескиду.
4. III. Гетьман Полуботок.
5. III. Подружий меч.
6. III. Мазепа.

Театр готує до вистави оперу Лисенка „Утоплена“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій“ екзот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр“ на основі Жіль Верна.
БАЛТИК: „Благословенна земля“.
ВАНДА: „Останні дні Помпеїв“, „Багате біднятко“.
ГРАЖИНА: „Фройляйн Доктор“; „Я була шпіоном“.
ЕВРОПА: „Я вишувата“.
КАСІНО: „Воєнний металик“ (Дж. Мекдоналд).
КОПЕРНИК: „Останній м'я засудженого“.
МАРУСЕНЬКА: „Без свідків“; „Звірі дикого Заходу“.
МЕТРО: „Гільтайська трійка“.
МІРАЖ: „Невдачник“ (Ал. Пламіа).
МУЗА: „Пропащий свідт“; „Кінець пані Чейн“.
ПАКС: „Проважена“, „Ординат Міхоровський“.
ПАЛЯС: „Обожана“ з Мартою Еґерт.
РАЯ: „Шлях до Ріо“.
РІЯЛЬТО: „Дівчина з Парижа“.
СВІТ: „Аллагів город“, „Лет очайлугів“.
СТИЛЕВЕ: „Історія одної ночі“ і ревія.
ТОН: „Останній поїзд до зруйнованого міста“ і „Гра життя“.
УТІХА: „Антко поліцмайстер“ і ревія.
ХИМЕРА: „Шерльок Гольмс і д-р Ватсон“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Острів Ява“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швайцарія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. березня 1938.

6.25—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Вилендиша в танку та пісні, муз. поранок для всеньк. шкіл; 11.40 Фрагменти із симфоній, пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.50 Музика з пл.; 14.50 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Львівські оповідання“ Фр. Яворського, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Муз. мандрівки, авд. для молоді; 16.15 Твори характеристичні й інтермецо у вик. військ. орх.; 16.50 19.55 Актуальна гутірка; 17.00 Плекання риб на Поморі, репортаж вик. д-р Володимир Кульматицький; 17.15 Дебюсі: спів, форт.; 17.50 18.50 Спортовий порадник вістки; 18.10 Гутірка про Коломию; **18.20 Молодь перед мікрофоном: Лисенко та українська народня пісня, авд. у вик. учнів Філії Держ. Української Гімназії під пров. проф. Прокоповича і проф. Радлкевича;** 18.40 Листи та програми; 19.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Поворот Одисея“ на осн. Гомера з муз. іл.; 19.35 Камер. мініатури у вик. тальон. тріо; 20.05 „Раз — не мало“ муз. спогади з лютого; у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.45 „Кузня“ Хойновського; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із співерового альбума.

Пятниця, 4. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: „На дворі кор. Жигмонта“; 11.40 Дуети з італ. опер, пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.15 Суспіл. гутірка; 13.50 Фр. Крайслер як композитор і виконавець, пл.; 14.00 Концерт у вик. дутої орх.; 14.25 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Львівські оповідання“ Фр. Яворського. Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 „Пять горобців в одній скрипці“ опов. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Розр. концерт у вик. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Уршулянки на Поліссі; 17.15 Пісеньки амер. трампа, словно-муз. авд.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат, спорт. вістки. 18.10 Програма на завтра; 18.15 Давні англ. пісні, хор; 18.40 Медальйонети з передусора; 18.55 Спорт. вістки; 19.00 „Театрум самкті Казімірі“ авд.; 19.30 Пісеньки в супр. форт.; 20.00 Симф. концерт, орх., солісти, спів, скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, актуальна гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 При моїм фортепіяні.

Субота, 5. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Грає Карло Цехі, форт., пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Техн.скринька; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Казка про сім круків“ з муз. іл.; 16.15 Е. С. Гольман: „Дівчина у вікні“ вик. Фльора Мулярт-Мас сопр. у супр. орх., 16.50 18.55 19.50 Актуальна гутірка; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Нар. пісні, хор; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Суд над Вехетком“ авд. для дітей, на осн. Конопніцької „Кукли“ з муз. іл.; 20.00 Розр. концерт, орх., мандоліни, хор; 21.45 „В колісце“, Раорта; 22.00 Концерт орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Популярна музика в пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. березня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Муз. дрібниці. 17.00 Романтична музика. 19.10 Нім. романтична оп. музика. 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні; БРЕСЛЯВ 19.30 20.00 Симф. концерт Гідемаро Кампос; БУДАПЕШТ 21.15 Форт. сонати Бетовена у вик. Дохнанія 22.05 Джаз; ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 22.00 23.00 „Жірофле-Жірофля“ оп. Лекока; ВІДЕНЬ 17.20 Голяндські нар. пісні, сопран. 19.50 20.00 Нові віденські пісеньки, 20.25 21.00 „Пан Фройляйн Парадіс“ комедія Полідора. 22.20 Танц. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Форт., 20.00 Оп. музика, альт, тенор, барит.; КОШИЦІ 13.30 Отруї в домашності, 18.00 Форт., 13.30 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Іт.-бразил. концерт. 19.30 Розр. музика. 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Віол.; ПРАГА 15.15 Скрипк. концерт Чайковського у супр. орх., 19.15 Легка музика; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви. 21.15 Пісні. 21.30 22.00 23.00 24.00 „Мадам Батерфляй“ оп. Пуччінія; РИГА 18.00 18.45 Латвійські нар. пісні; РИМ 19.30 Розр. музика. 21.00 22.00 23.00 „Богема“ оп. Пуччінія; ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Козі фан тутте“ оп. Лекока.

Пятниця, 4. березня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Фільмові мельодії. 22.30 Розр. концерт; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 15.15 Соната на кларнет і форт. ф-моль Корнгавта. 17.00 Для дітей. 17.40 Віол. 19.35 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матея“ ораторія Баха сопр., альт. хори, симф. орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні. 20.10 Дута орх., 21.00 „Поможи, роблю карієру“ ком. Гер. Ґерардія; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки. 18.00 Свеч. музика з пл., Відчит; МІЛЯНО 16.00 Концерт із Акад. св. Сесилії, сопран. форт., 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 14.00 Шуманові твори. 16.35 Форт. тріо Сметани. 19.30 20.00 21.00 „Христ. Колюмб“ оп. Мільода; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика. 21.15 Пісні. 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Давид Коперфільд“; РИМ 21.00 22.00 Оперетка.

Субота, 5. березня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні. 19.10 Російська музика. 20.00 Розр. музика. 21.00 Марші, орх.; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Оп. орх.; 19.10 Нар. мад. пісні. 21.40 22.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 15.05 Хор. 19.10 20.00 21.00 „Гейша“ оп. Джонса. 21.35 Концерт на скр. і орх. д-дур; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів, скр., віол., форт.; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 В. Свесеник „Значіння опіки над калікими“, Музика з пл., Д-р Л. Стахура: Процеси за обрезу чести; МІЛЯНО 17.15 Давні танки. 19.30 Розр. музика. 21.00 22.00 23.00 „Ля бісбетіка домата“ оп. М. Персіка; ПРАГА 17.55 18.00 Нім. авд.; Соєнка. Концерт хору. 19.20 Сальон. музика; РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей. 21.15 Пісні. 21.30 22.00 Концерт; РИМ 17.15 Танц. музика. 20.30 Розр. музика. 21.00 22.00 Комедія. 22.15 Скрипка. 22.45 Танц. музика.

БІРЖА.

Львів, 2. березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·85—89·38, Доляри американські 5.26·50, 524·00 Доляри канад. 5.26·00—5.23·50. Фльорени гол. 296·05—294·30. Франки фр. 17·41—17·11. Франки швайцарські 122·85—122·05. Фунти англ. 26·54—26·38. Гульдени данц. 100·25—99·75. Корони ч. 17·00—16·40 Корони дан. 118·40—117·55 Кор. норв. 133·25—132·25. Корони шв. 136·79—135·80. Ліри італ. 22·00—20·90. Марки фінлянд. 11·71—11·25. Марки нім. 106·00—100·00. Шилінги австр. 99·00—93·00, Тель Авів 26·20—25·95. Марки нім. срібні 119·00 — 113·00

Акції.

Банк Польський 114·00 Цукор 36·50. Вугіль 32·63, 32·25. Ліліпоп 64·00. Можеїв 14·01, Островець 57·50 Стараховичі 40·00, 39·75, Габербуш 48·25

Папери

4 і пів проц. внутр. 66·50, 66·25, 3 інв 1 сн. 84·25 серія 93·50, 3 поз. інв. 2 сн. 84·25 серія ненот., 5. конверс. 69·50 прем. дол. ненот., 4 консол 68·25

Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 2 березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·50 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 3·20 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Книгарня Шевченка просить п. Марію Гаврилишин подати негайно свою адресу. Справа дуже важна. 495 2-2

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ в Чорткові повідомляє, що з днем 15. березня ц. р. отвирає в Чорткові двомісячний курс для провідниць дитячих садків, який триватиме до 15-го травня. Оплата за цілий курс 15 зол., які треба вложити до кінця курсу. Зголошення слати на адресу: ПСК. „Р. Ш.“ в Чорткові на руки д-ра Михайла Рослика, адвоката в Чорткові. 509 1-4

Жертви зложені в Адміністрації „Діла“: Роман Клос, Луцьк зложив на **Рідну Школу** 5 зол., **Просвіту** 5 зол., **Інвалідів** 5 зол., **Ф. Д. А. М.** 5 зол.; Гр. Ясеник, Сянік, як дохід з вечерниць зол. 60 на Ф. Д. А. М.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

Жіночі торбинки

течки, портфелі, портмонетки, валізи, аксесерія, поручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галянтерійна **Н. Б А Р Е Р**, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 3. III. год. 8. веч. VII. Симф. концерт львівської фільгармонії.

Пятниця 4. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 3. III. вистави нема.

Пятниця 4. III. год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДРОГОБИЧ:

3. III. Орфей у пеклі.
4. III. Орленя.
5. III. Під куратерлею.
6. III. Лісова пісня.

З Дрогобича і з повіту іде театр до Стрия, Сколього, Болехова, Долини, Калуша і Станиславова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ХОДОРІВ.

3. III. Пісня Бескиду.
4. III. Гетьман Полуботок.
5. III. Подружий метч.
6. III. Мазепа.

Театр готує до вистави оперу Лисенка „Утоплена".

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" еквот. фільма.

АТЛЯНТИК: „Царський курієр" на основі Жіль Верна.

БАЛТИК: „Благословенна земля".

ВАНДА: „Останні дні Помпеїв", „Багате бідництво".

ҐРАЖИНА: „Фройлійн Доктор"; „Я була шпіоном".

ЕВРОПА: „Я винувата".

КАСИНО: „Еспанський метелик" (Дж. Мекдональд).

КОПЕРНИК: „Останні ім'я засудженого".

МАРУСЕНЬКА: „Без свідків"; „Звірі дикого Заходу".

МЕТРО: „Гільтайська тройка".

МІРАЖ: „Невдачник" (Ал. Димша).

МУЗА: „Проданий сон"; „Кінець пані Чені".

ПАКС: „Проважена", „Ординат Міхоровський".

ПАЛЯС: „Обожана" з Мартою Егерт.

РАЙ: „Шлях до Ріо".

РІЯЛЬТО: „Дівчина з Парижа".

СВІТ: „Аллагів город", „Лет ошийлук'а".

СТИЛЕВЕ: „Історія одної ночі" і ревія.

ТОН: „Останній поїзд до зруйнованого міста" і „Гра життя".

УТІХА: „Антко поліцмайстер" і ревія.

ХИМЕРА: „Шерльок Гольмс і д-р Ватсон".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Малійська 5).
„Острів Ява".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. березня 1938.

6.25—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Виведення з таншу то пісні, муз. порадок для веселих шкіл; 11.40 Фрагменти із симфонічн. пл.; 12.03 Полудн. авд. 13.50 Муз. вигадка з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Львівські оповідання" Фр. Яворського, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Муз. мандрівки, авд. для молоді; 16.15 Твори характеристичні й інтермецца у вик. військ. орх.; 16.50 19.55 Актуальна гутірка; 17.00 Плекання риб на Поморі, репортаж виг. д-р Володимир Кульматицький; 17.15 Дебюсі: спів, форт.; 17.50 18.50 Спортовий порадник вістки; 18.10 Гутірка про Коломию; **18.20 Молодь перед мікрофоном: Лисенко та українська народня пісня, вик. учні Філії Держ. Української Гімназії під пров. проф. Прокоповича і проф.** Радкевича; 18.40 Листи та програми; 19.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Поворот Одисея" на осн. Гомера з муз. ілюстр. 19.35 Камер. мініятури у вик. сальон. тріо; 20.05 „Раз — це мало" муз. спогади з лютого; у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.45 „Кузен" Хоб. вського; 22.00 Камер. концерт; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із шлягерового альбуму.

Пятниця, 4. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: „На дворі кор. Жигмонта"; 11.40 Дуети з італ. опер. пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Фр. Крайзлер як композитор і виконавець. пл.; 14.00 Концерт у вик. дутої орх.; 14.25 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Львівські оповідання" Фр. Яворського, Музика з пл. 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Госп. вістки; 15.45 „Пять горобців в одній скриньці" опов. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Розр. концерт у вик. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Урицлянки на Поліссі; 17.15 Пісеньки амер. трамша, слово-муз. авд.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат, спорт. вістки, 18.10 Програма на завтра; 18.15 Давні англ. пісні, хор; 18.40 Медальмерти з перелучора; 18.55 Спорт. вістки; 19.00 „Театрум санкті Казімірі" авд.; 19.30 Пісеньки в супр. форт.; 20.00 Симф. концерт. орх., солісти, спів, скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, актуальна гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 При моїм фортепіяні.

Субота, 5. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Грає Карло Цекі, форт., пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Техн. скринька; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Казка про сім круків" з муз. іл.; 16.15 Е. С. Гольман: „Дівчина у вікні" вик. Фльора Мулярт-Мас сопр. у супр. орх. 16.50 18.25 19.50 Актуальна гутірка; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Нар. пісні, хор; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Суд над Вехетком" авд. для дітей, на осн. Коцюбинського „Кунан" з муз. іл.; 20.00 Розр. концерт, орх., мандоліни, хор; 21.45 „В колісце", Рапорти; 22.00 Концерт орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Популярна музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. березня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Муз. добірниці, 17.00 Романтична музика, 19.10 Нім. романтична оп. музика, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні; БРЕСЛЯВ 19.30 20.00 Симф. концерт Гідемаро. Кацов; БУДАПЕШТ 21.15 Форт. сонати Бетовена у вик. Дохнанія 22.05 Джез; ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 22.05 23.00 „Жірофле-Жірофля" оп. Лекока; ВІДЕНЬ 17.20 Голяндські нар. пісні, сопран. 19.50 20.00 Нові віденські пісеньки, 20.25 21.00 „Дас Фройлайн Парадіс" комедія Полідора, 22.20 Танц. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Форт., 20.00 Оп. музика, альт, тенор, барит.; КОШИЦІ 13.30 Отрої в домашности, 18.00 Форт., 15.30 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Іт.-бразил. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Віол.; ПРАГА 15.15 Скрипк. концерт Чайковського у супр. орх., 19.15 Легка музика; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 24.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччінія; РИҐА 18.00 18.45 Латвійські нар. пісні; РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Богема" оп. Пуччінія; ШТРАСБУРҐ 21.30 22.00 23.00 „Козі фан тутте" оп. Лекока.

Пятниця, 4. березня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Фільмові мелодії, 22.30 Розр. концерт; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 15.15 Соната на кларнет і форт. ф-моль Коригавта, 17.00 Для дітей, 17.40 Віол. 19.35 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матея" ораторія Баха сопр., альт. хори, симф. орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 20.10 Дута орх., 21.00 „Поможи, роблю кар'єру" ком. Гер. Герердія; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Скеч. музика з пл., Відчит; МІЛЯНО 18.00 Концерт із Акад. св. Сесилії, сопран. форт., 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 14.00 Шуманові твори, 16.35 Форт. тріо Сметани, 19.30 20.00 21.00 „Христ. Колюмб" оп. Мільода; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви: „Давид Копперфільд"; РИМ 21.00 22.00 Оперета.

Субота, 5. березня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 19.10 Російська музика, 20.00 Розр. музика, 21.00 Марші, орх.; БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.00 18.00 Оп. орх.; 19.10 Нар. мад. пісні, 21.40 22.00 Орх. концерт; ВІДЕНЬ 15.05 Хор. 19.10 20.00 21.00 „Ґейша" оп. Джонса, 21.25 Концерт на скр. і орх. д-дур; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів, сопр., віол., форт.; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 В. Свосевик „Звичайна особа над каналами", Музика з пл., Д-р Д. Стахура: Процеси за оборону чести; МІЛЯНО 17.15 Давні танки, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ля бісбетіка домата" оп. М. Персіка; ПРАГА 17.55 18.00 Нім. авд.: Спепка, Концерт хору, 19.30 Сальон. музика; РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Концерт; РИМ 17.15 Танц. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, 22.15 Скрипка, 22.45 Танц. музика.

БІРЖА.

Львів 2 березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89.81—19.38, Долари американські 5.26.50, 524.00 Долари канад. 5.26.00—5.23.50 Фльорени гол. 296.05—294.30, Франки фр. 17.41—17.11, Франки швайцарські 122.85—122.05, Фунти англ. 26.54—26.38, Гульдени данц. 100.25—99.75, Корони ч 17.80—16.45 Кор. дан. 118.40—117.55 Кор. норв. 133.23—132.25 Корони шв. 136.79—135.80, Ліри італ. 22.00—20.90, Марки фінлянд. 11.71—11.25, Марки нім. 106.00 —100.00 Шилінги австр. 99.00—93.00, Тель Авів 26.20—25.95, Марки нім. срібні 119.00 — 113.00

Акції.

Банк Польський 114.00 Цукор 36.30, Вугіль 32.63, 32.25, Ліпноп 64.00, Моджеїв 15.01, Островець 57.50 Стараховичі 40.00, 39.75, Габербуш 48.25

Папери

4 і пів прон. внутр. 66.50, 66.25, 3 інв. 1 ем. 84.25 серія 93.00, 3 поз. інв. 2 ем. 84.25 серія невот., 5. коверс. 69.50 прем. дол. невот., і консол. 68.25

Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 2. березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок без опак.	3.45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3.30 зол.
молоко	18—19 сот
(яйця копа)	3.25 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Книгарня Шевченка просить п. Марію Гаврилишин подати негайно свою адресу. Справа дуже важна. 495 2-2

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" в Чорткові повідомляє, що з днем 15. березня ц. р. отвирає в Чорткові двомісячний курс для провідниць дитячих садків, який триватиме до 15-го травня. Оплата за цілий курс 15 зол., які треба зложити до січня курсу. Зголошення слати на адресу: ПСК. „Р. Ш." в Чорткові на руки д-ра Михайла Рослика, адвоката в Чорткові. 509 1-4

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": Роман Клос, Луцьк зложив на **Рідну Школу** 5 зол., **Просвіту** 5 зол., **Інвалідів** 5 зол., **Ф. Д. А. М.** 5 зол.; Гр. Пасічник, Сянік, як дохід з вечерниць зол. 60 на Ф. Д. А. М.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО панночок пристійних, молодих, метких, найрадше абсольвентов середніх шкіл або торг. курсів, до продажі в елегантних крамницях. Зголошення, референції, фотографія — Адміністрація „Кавція 300". 491 2-3

ФАБРИКА прийме директорку відділу, 30 років, незамізню, енергічну, совісну, вредусовану учительку, або абсольвентку сер. шкіл. Зголошення, референції — Адміністрація „Чесна". 491 2-[illegible]

ПОТРІБНА зараз до ведення домашнього господарства старша жінка найрадше вдова або сирота по священику. Зголошення з описом життя і референціями до Адмін. „Діла" під „Праця". 497 1-2

ШУКАЮ інжиніра-дієника до зарядку ліса. Зголошення п/з „Практик" до Адміністрації „Діла". 506 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ТЕХНІК дентистичний — українець з десятилітньою практикою шукає посади. Зголошення: Тернопіль, скр. поштова 36 „Техн'к". 492 [illegible]

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЮ подруга життя на становищі, середніх літ, що бажає спокійного родинного життя. Сама гарна, вища освіта, посаг. Невлошіма. Адмін. „Діла" під „Мрія". 501 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ҐЛЯСҐАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 [illegible]-50

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найдешевше направить фірма П. Карп[illegible], Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі, мужеські, за **2 зол.** прасує мужеські убрання, чистить, направляє гардеробу жіночу і мужеську. Коперника 26 [illegible] двірю). 395 [illegible]

ТІСТЕЧКАРНЯ Ф. МІХОТКА вже приміщена в новім льокалі Ринок 24. Вхід просто з сіней. [illegible]

НОВОВІДКРИТА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ С. Чура, Львів, Лазаря 5, І п. (біля Коперника) виконує всілякі кравецькі роботи дешево і солідно. [illegible]

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривала ондуляція з 1-місячною гарантією. Сальон [illegible] Сикстуська 8, вхід через браму. [illegible]

ОГОЛОШЕННЯ.

Переуступлення ... Гран Банку і Союзу Купців

Відома українська швальня

„ЕМКА"

перенесена з вул. Личаківської на **Підвалля ч. 1.**

Знає тепер цілий світ
Той рецепту людки,
Що говорить: Їджте ві
Овочі і цукри.

Без вагання і без тайн
До склепу подайся
Фірми Зигмунт Гляттштайн
Львів, Сикстуська 20.

Навіть мурин білий
вживаючи цього мила
Мила Квітові Води
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1, РІГ РИНКУ

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідній

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА

Львів Сикстуська 7, Філія Коперника [illegible], Філія Галицька [illegible]

Кожний покупець, що покаже оце оголошення „Діла" дістане ДУРНО гарний дарунок

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, ... тапчани, матраци і декораційні роботи. Віденська вирібня столярсько-тапицерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. [illegible]

498

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів [illegible]